Barbara Heaven

Het wonder Leven/
VAN DE
H. ROSA
DE S. MARIA,
Van *Lima* in *Peru*,
MAGHET
Uyt de Derde Order van den
H. DOMINICUS,
GHEBEATIFICEERT
Door CLEMENS IX. 12. Febr. 1668;
GHECANONIZEERT
Door CLEMENS X. 12. April 1671;
Uyt de wettighe Processen van haer
BEATIFICATIE en CANONIZATIE
Ghetrouwelijck beschreven door den Eerw.
P. F. JOANNES BAPTISTA WOUTERS,
van de Order der Predick-Heeren.

Tot Brussel, by Philips Vleugaert, achter
't Stadt huys/ inden Enghel-
bewaerder. 1671.

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute mea,
& quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& Amator factus sum
formæ illius.
Sap. 8. v. 2.

Aen de Dochter van
GODT DEN VADER,
DE MOEDER VAN
GODT DEN SONE,
DE BRUYDT VAN
GODT DEN H. GHEEST,
De Koninghinne van Hemel en Aerde,
EN DE
MYSTERIEUSE ROOSE
MARIA.

ALDER-WEERDIGHSTE SCHEPSEL,

Den *Doornen-bosch* der on-gheloovighen van *West-Indien*, nu onlancks door uwe kinde-

ren van onse *H. Order* verkeert zijnde in een blommigh *Paradys* der Gheloovighen, heeft aen Hemel en Aerde, voor sijn eerste vrucht, een wondere blom mirakuleuselijck voorts-gebraght, te weten een *VVitte* en *Roode* wel-rieckende *Roose* ROSAM DE S. MARIA, *VVit* door de suyvere, en *Roodt* door de vierighe Liefde tot GODT. Dese *Roos* heeft twee jaren hier voren op uwen H. Gheboort-dagh, door den blaes van onse penne haer bladeren open-ghespreydt, en haren Hemelschen geur seer aenghenaem t'allen kanten verspreydt. Maer als-dan en hebbe ick dese *Roos* aen niemant op-ghedraghen, als aen de *Roos* selver, het welck ick verhope aen U niet on-aenghenaem gheweest te zijn, al is't dat dese *Roos* aen niemant eerder scheen toe te komen, als aen die, de welcke haer gegheven hadt dien H. Toe-naem DE S.MARIA. Maer aenghesien het

godt-

godtvruchtigh versoeck van vele uwe Dienaers en Dinarerssen (die door den salighen reuck van dese uwe *Roose-Blom*, volgens hun eyghen belijdenis, in hunnen Gheest zijn grootelijcks versterckt geweest) my seer redelijck ghedwonghen heeft, dese groote wel-rieckende *Roose*, tot hun ghemackelijcker en menighvuldigher ghebruyck, te distilleeren in een *Korter Begryp*, soo hebbe ick ghevreest, dat het nu aen U sou onaenghenaem wesen, waer't dat ick de distillatie van dese *Roos* ROSA opdroegh aen iemant anders, als aen de Hemelsche Hoevenierersse van den blommighen *Roosen-Hof* van *Dominicus*, te weten aen U ghy *Mysterieuse Roose* MARIA. Dit doen ick oock heden met ziel en lichaem, ziels krachten en lijfs sinnen, en met eenen godtvruchtighen knie-val aen uwe HH. voeten, ô *Maghet* in't baren! *Martelersse* onder het *Kruys*! ô *Patronersse* der Menschen! *Meestersse*

der

der Enghelen! *Koninghinne* der Schepſelen! ô *Vreught*! ô *Ruſt-plaets*! ô *Throon-ſtoel*! van ſelver den Schepper, de *Alder-heylighſte Dryvuldigheydt eenen* GODT! En tot vergeldingh van dit, ſoo bidde ick U, dat ick mijn ziele (van deſen kant door ſuyverheydt en godtvruchtigheydt *VVit* uyt-ghebleyckt, en van den anderen kant door de twee-vouwdighe Liefde tot GODT en den Even-naeſten heel *Roodt* gheverft) in de ure des Doodts, als een *VVitte* en *Roode Rooſe*, ſou heylighlijck moghen op-draghen, aen (den welcken die Hemelſche Bruydt in't Boeck der Sanghen cap. 5. ſeer aenghenaem toe-naemt) *Den VVitten en Rooden Beminden.* Dit wenſche en verwachte ick van U mijn alder-beminſte

Myſterieuſe Rooſe MARIA,

Uwen on-weerdighen en ootmoedighen Dienaer,

Fr. JOANNES BAPTISTA WOUTERS, *S. Ord. Præd. Conv. Brux. 6. Aprilis* 1670.

VOOR-REDEN.

NAer dat ick in het *jaer* 1668. op den 8. *September* hadde uyt-gegheven in't druck *dat wonder Leven* van Rosa als-dan maer eerſt ghebeatificeert, welck *Leven* ick in't lanck en't breedt vertaelt en beſchreven hadde; ſoo ben ick noch daer-naer menighmael van vele perſoonen ſoo wereldtlijcke als gheeſtelijcke, en van ons eyghen Religieuſen verſocht gheweeſt, te maken en uyt te gheven een *Korter Beſchrijf* van het ſelve

Le-

Leven, om alſoo aen den godt-vruchtighen Leſer te ſparen en den arbeydt van't leſen, en den on-koſt van't koopen. Ick hebbe gheerne aen hun ver-ſoeck willen voldoen, en hebbe hier ghetrouwelijck uyt-ghetrocken eenighe beſondere punčten van dat voôrigh groot *Leven*, al is het miſſchien met mindere curieusheydt, nochtans voor-ſeker met gheenen minderen arbeydt. Ghebruyckt en gheniet dan den ſelven tot profijt van Ulie ziel, en maeckt my deelachtigh van Ulie verdienſten. Dit verſoeckt en wenſcht, &c.

V-lieden ootmoedighen Dienaer in GODT,

F. JOANNES BAPTISTA WOUTERS, S. Ord. Præd.
Conv. Brux. 5. Aprilis 1670.

Het

Het wonder Leven/
De kostelijcke Doodt,
MET HET
Begrijp der Mirakelen
Van de
H. ROSA
DE S. MARIA,
van *Lima* in *Peru.*

HET I. CAPITTEL.
Het Vader-landt, de Gheboorte, de Kinder-wieghe van ROSA.

§. 1. ROSA de S. Maria die nieuw maeghdelijcke blom / gheplant door de gheboorte / en ghe-pluckt door de doodt/ in die nieuw wereldt onlanghs ghe-

 von-

vonden / heeft aldaer voor haer Vaderlandt bekomen Lima de edele Koop-stadt en Hooft-stadt van het Rijck Peru. Haer Ouders waren Gaspar de Floribus, dat is van de Blommen: en Maria de Oliva, dat is van den Olijf-boom; alle beyden van gheenen on-edelen stam / maer kleyn van middelen / 't en zy dat het moet voor grooten rijckdom ghewerdeert worden met dusdanigh Dochterken van den Hemel verrijckt te zijn.

§. 2. De Moeder heeft dit Maeghdeken in het jaer 1586. op den 20. April voorts-ghebraght met een ghemackelijck / en (volghens haren eyghen eedt in het Proces Remissoriael) een on-pijnelijck ghebaer / anders sins ghewent zijnde in het draghen en baren van alle hare andere kinderen seer schrickelijck (ghelijck alle andere vrouwen) ghequelt te worden.

§. 3. Op den grooten Feest-dagh van Sinxen (den welcken de Spaignaerts noemen den Paeschen der Roosen) is dese schoone Roose ROSA ghedoopt: als-dan nochtans en is sy niet ROSA, maer Isabella ghenoemt / naer de moederlijcke Grootmoe-

moeder Isabella de Herrera. Maer als de Moeder met haer andere dochters en maerte ghesien hebben / dat dit Kindeken (noch maer dry-maendigh) in de wieghe rustende / het aensicht t'allen kanten bedeckt droegh met een opene Roose, is om dit wonder (in plaetse van Isabella) ROSA ghenoemt / niet sonder twist tusschen de Moeder en Groot-moeder; tot dat 5. jaren daer-naer dit twistigh verschil ghe-eyndight heeft den H. Aerts-Bisschop van Lima, Turibius, den welcken dit Maeghdeken in haer H. Vormsel noemde niet Isabella, maer ROSA, wiens gheur hy nu misschien ghevoelt hadt in den Gheest / daer hy van vol was.

§. 4. Waer-naer de Mysterieuse Roose, te weten MARIA, heeft by den voor-naem van dit (nu meerder-jarigh) Maeghdeken / ghevoeght desen by-nam: ROSA de S. Maria. Soo dat sy misschien is de eerste gheweest / de welcke niet alleen den naem (ghelijck sominighe andere Heylighen) maer oock den by-naem van GODT en den Hemel ontfanghen heeft.

Het II. Capittel.

Haer Kinder-ſpel, Imborſt, Opvoedinghe, en Ghelofte van Suyverheydt.

§. 1. De Kindtsheydt van de H. Catharina van Senen leeſtmen ſoo ſoet en liefelijck gheweeſt te zijn / als dat haer al vele niet Catharinam, maer Euphroſynam hebben beghinnen te noemen. Dit Dochterken Rosa heeft met Catharina van Senen gehadt den ſelven imborſt / ſeer vredigh en ſtil / ſoet / aerdigh / bevalligh / en altijdt wel gheſint : ſoo dat ſy de ghemeyne blijſchap van het huys ſcheen te weſen.

§. 2. Noyt is ſy gehoort gheweeſt met klachtigh gheſchrey de ſtille huys-ruſt te ſtooren ; noyt heeft ſy ghekreten / dan eens / alswanneer ſy in een vremdt huys ghedraghen zijnde / met een uyt-borſtigh ghekerm gevraeght en verkreghen heeft / weder-ghedraghen te worden in haer moederlijck huys / ghelijck wetende en

en willende van alsdan te haten en te vluchten het openbaer.

§. 3. Noch maer dry-jarigh heeft sy gethoont groote teeckenen van een * vroome verduldigheydt. Want als-wanneer daer een kiste onversins toe-vallende / haer recht duymken hadt mede ghevat / heeft de pijn met haer handeken ghevepnst en ghe- verght aen de beroerde en toe-vlie- ghende Moeder. Daer-naer heeft sy blijmoedigh ghevoelt / dat haer het heel naghelstjen met schroome- lijcke remedien wirdt af-ghenomen/ en met een traghe (maer ghewelddi- ghe) scheere mortelijck uyt-ghetruckt/ tot verbaestheydt van selver Joannes de Peres den Wonden-meester / den welcken soo kleyn-jarigh Maegh- deken niet eens en heeft sien bleeck worden oft suchten ten tijde van die bittere meesteringhe.

* Siet XVII. Cap. §§.6.7. 8.9.10. 11.

§. 4. Jae / noch het af-ghesneden stuck van haer veretterde oore / noch haer schorft en verkorst hooft (om de on-gheluckighe meesteringh van de on-ervare Moeder) met bobbeltjens op gheblasen/ en met brandt-gatjens heel diep t'allen kanten door-zeert /

en heeft van de vier-jarighe ROSA niet konnen uyt-perssen eenen sucht oft teecken van moeyelijckheydt / terwijlen nochtans die brandende scherpigheyt en alder-wreedtste pijn / dat teer jongh lichaemken met schroomelijcke lijfs schuddingh menighmael dede beven en daveren.

§. 5. Nu ses-jarigh zijnde / moest haer van den selven Chirurgijn uyt het binnenste van een neeus-gat uytgehaelt worden eenigh ghezweer / dat hy eyndelijck met den derden treck ontlost heeft / terwijlen ROSA verhert stont met een wonderbare standtvastigheydt. Ghy soudt ghesevt hebben dat desen imborst maer alleen tot het lijden ghebozen was. Van dese doornen waren maer leer-beginselen / met de welcke dese blom ROSA in lijdens oeffeninghen ghedurigh ontringhelt stont / om van jonghs-af aen den Bruydegom aen te blasen den aenghenamen geur van een alder-soetste liefde. Maer voorders / naer haer kennis en vreese GODTS.

§. 6. Haren oudtsten Broeder hadde eens by-gheval tusschen het kinder-

der-spel met slijck verbuylt het goudt-blinckende hayr van dit onnoosel en vijf-jarigh Meyskken. Dit mishaeghde aen ROSA, niet om de versmadenis / maer om de vuyligheydt. Waerom den Broeder haer toe-sprack: Weet seker Suster, dat de schoone hayren oft lokens van de dochters, de helsche netten zijn, daer de onvoorsichtighe zielen der jonghelinghen worden in-ghestrickt, en eyndelijck in de eeuwighe pijnen ghetrocken. Dese woorden hebben het ghemoedt van ROSA dieper in-ghetreden / * en aldaer den wegh gheopent tot een verheven kennisse GODTS, vreese der sonden / begheerte tot de deughdt.

* Siet XIV. Cap. §. 4.

§. 7. Hier uyt is terstont in haer ontsteken het ghedurigh proeben van bidden / die haer dese manier van schiet-ghebedekens heeft gheleert: JESUS zijt ghebenedijdt. JESUS, JESUS, JESUS zijt met my, * soo dat sy oock slapende / niet op en hiel van ghedurigh te verhalen de selve ghebedekens / die sy wakende ghestort hadde.

* Siet XII. Cap. §. 1.

§. 8. En als-dan heeft sy opentlijck ghevoelt / dat sy ghetrocken

wirdt om naer te volghen de verheven leer-beginselen/ en in te treden de heldelijcke voet-stappen van de H. Catharina van Senen, naer wiens voorbeeldt dese schoon roode Roose Rosa, haer sneeu-witte Lelie van den eeuwighen Maeghdom aen Godt met ghelofte heeft toe-gheheylight / en terstont (sonder de Moeders wete) haer eyghen hayr tot op het levende vel af-ghesneden / op dat daer alsoo gheen banden en souden over-blijven / met de welcke sy ghetrocken sou worden tot de wereldt en 't houwelijck. Wie soude soo vele / en soo ziel-vruchtighe saken verwacht hebben van spel en slijck?

§. 9. Maer dat meerder is; dese Godts kennis / liefde / en Gratien zijn aen dit Hemelsch Meysken vergunt in het eerste ghebruyck van haer Verstandt, naer het eenpaerigh ghetuyghen van allen haer Bicht-Vaders / die oock t'samen bevestight hebben / dat sy noyt naermaels van den wegh der Gratie * door een doodt-sonde is af-ghewecken.

* Siet V. Cap. §. 5.

Het

Het III. Capittel.

Haer wondere Gehoorsaemheydt, Eerbiedingh, en Sorghvuldigheydt tot haer Ouders.

§. 1. DAt Rosa in het minsten niet en is af-gheweken van de redelijcke gheboden van haer Ouders / dat is maer een ghemeyne deughdt : maer het is een on-ghemeyne en wondere deughdt / dat sy de gheboden van Godt en de menschen on-geschent volbraght heeft / terwijlen haer Godt en de Moeder teghen-strijdende saken beveelden. De Moeder trock daghelijcks haer Dochter tot s'wereldts en vrouws cieraet / maer tot de versmadenis van de wereldt trock haer daghelijcks Godt. Soodan merckt en verwondert hier de vernufte en heele gehoorsaemheydt van Rosa aen beyde kanten bethoont.

§. 2. Eens van haer Moeder ghedwonghen zijnde eenen blommenkrans op haer hooft te stellen / heeft van onder den selven in-ghesteken

een langhe naelde / en aldus heeft sy haer de kroon (bedecktelijck ghe-anghelt) soo machtigh in 't hooft ghepzint / dat sy met een vremde handt moest upt-ghetrocken worden.

§. 3. Door het selve bedwangh moest sy oock eens aen-trecken wel-rieckende handt-schoenen / om (naer den Moeders wensch) haer handekens te versachten tot een teere en glatte sneeu-wittigheydt / en ydele properheydt. Maer in 't eerst stont sy hier van stijf en strangh / en voelende dese handt-schoenen als waerachtighe brandt-schoenen / heeft met de Moeders oorlof de selve upt-ghetrocken / en ghesien dat daer klare vlammen upt-spronghen / met de welcke de heele kamer verlicht wirdt / en brandts perijckel aen-stont.

§. 4. Wederom van de selve Moeder ghedwonghen zijnde te draghen een vrouwe-caproen met een zijde en gulde in-ghewerckt netteken / heeft dit aen haren Bicht-Vader ontdeckt / den welcken de Moeder met krachtighe redenen versettende / heeft alsoo de zee-baren van het Moeders ghebodt doen van-selfs

ont-

ontzwellen / om dat met versmoorß perijckel de gehoorsaemheydt van ROSA niet en sou blotten.

§. 5. Eyndelijck niet anders dan met den moederlijcken en langh versochten oorlof aen-ghetrocken hebbende eenen kovel van on-gheverfde en slechte materie / om 't houwelijck en s' wereldts pracht te ontgaen/en docht haer niet meer moeyelijck te wesen/ aen haer Moeder in andere saken (hoe swaer die oock waren) te ghehoorsamen. Proeve hier van.

§. 6. ROSA begost eens van kouw te lijden schroomelijcke treckingh der zenuwen in handen en voeten. De Moeder heeft haer hier om eenighe ruyghe vellekens aen-ghedaen / bevelende (sonder haren oorlof) de selve niet af te doen. De onderdanighe Dochter heeft 4. daghen lanck volherdt onder dat brandende torment en bijtende vellen-brandt / door den welcken sy in handen en voeten / t'allen-kanten met verheven zwellen oft zeeren door-braden stont.

§. 7. Wederom (naer het moederlijck ghebodt) heeft sy in het bordue-

ren der blommen / de naelde en draet (teghen alle de wetten en order van de konst / en teghen haer eyghen ootmoedigh oordeel) heel onderdanighlijck averechts aen-ghelepdt. En niet alleen en gehoorsaemde sy aldus aen haer Moeder (sonder wiens oorlof sy oock noyt en dronck/ oft eenigh huys-werck aen-viel) maer oock aen de huys-slaven selver / en besonderlijck als aen haer yet moeyelijcks wirdt op ghelepdt.

§. 8. Jae naer haer doodt heeft oock haer geschildert Beeldt binnen Lima in't Klooster van de H. Catharina van Senen , gehoorsaemt aen den Oversten / met te doen vinden eenen verlozen en lanck gesochten silveren lepel / al oft den Gheest van gehoorsaemheydt oock de doode verwen hadt levendigh ghemaeckt.

§. 9. Soodan / oft sy verbadt de Moeder met suchtighe ghebeden moghen in te treden en te verbolghen de boet-stappen van den Hemelschen Bruydegom/oft de moederlijcke ghe-boden wist sy met * vernufte gehoorsaemheydt te volbrenghen/ghelijck in het IX. Capittel sal worden verhaelt.

* Siet IX. Cap. §. 5.

§. 10.

§. 10. Wat wil ick verhalen alle haer andere eerbiedinghe / liefde / en sorghvuldigheydt tot haer Ouders? Uyt-gheput van lichamelijcke krachten door de daghelijcksche ghewillighe dienst-wercken des huysghesin / bleef sy niet-teghenstaende noch daghelijcks tot den midder-nacht wercken / om aen hunnen noodt niet te ontbreken.

§. 11. En al was't dat sy 12. uren daeghs toe-heylighde aen 't ghebedt / soo plaght sy nochtans meer wercks op eenen dagh af te doen / als wel de ervarenste en neerstighste dienstmaeght op 4. daghen sou konnen volbrenghen ; en dat met sulcken uyt-ghewerckte volmaecktheydt / dat het ghemeynelijck scheen de maet van de menschelijcke konsten en vonden te boven te gaen.

§. 12. Maer soo-wanner haer Ouders sieck waren / als-dan sat sy heel nachten aen de sponde : sy vlamde om te dienen de ligghende siecken / de remedien te halen / te beryden / en in te gheven / de spijsen beedts-ghewijs voor te dienen : het bedden te her-schudden / de hooft-kussens te chic-

schicken / eyndelijck sy versuymde het minsten niet / 't welck troost oft hulpe kost by-brenghen.

§. 13. Ten lesten haer toe-ghedaenheydt tot de Moeder / heeft Rosa met dit proef-teecken bethoont in die on-ghewoone en wondere blijschap die sy (nu sterbende) aen de bedroefde en bynaer on-ghezielde Moeder verkreghen heeft : want soo grooten overvloedt van hemelsche soetheydt en troost heeft haer terstont naer de Dochters doodt over-goten / dat sy onder H. eedt naermaels beleden heeft / dat sy te on-machtigh tot den ontfangh van sulcken troostighe soetigheydt / vele daghen heeft ghearbeydt onder een tempeest van blijschappen. Maer hier van noch breeder in't XXIX. Capittel, §. 12.

Het IV. Capittel.

Rosa door de Voet-ſtappen van de *H. Catharina van Senen* tot haer naer-volghen beroepen zijnde, omhelſt de derde *Order* van den *H. Vader Dominicus*.

§. 1. Die de H. Catharina van Senen met onſe Rosa by een ſtelt/ ſal twijfelen / oft dat dit is een blom van Indien, oft uyt Italie in Peru ghebraght: ſoodanigh heeft Rosa de Inſtellingh / de Manieren / het Leven / jae oock (tot verwonderingh van haren oogh-ghetuyghen Biecht-Vader) * de Ghedaente des Aenſchijns / met de levende en eenvormighe ghelijckeniſſe van Catharina van Senen, in haer ſelven uyt-ghedruckt. * Door het af-ſnijden van 't hayr / heeft sy t'ſamen af ghesneden de netten van een edel rijck houwelijck / tot het welck haer de Moeder geſchickt hadt. Maer haer on-ghemeyne ſchoonheydt / kloecken imborſt / manieren oft zeden tot alle be-

* Siet XV. Cap. §. 14.
* Siet II. Cap. §. 8.

beleeftheydt / seer minnelijck / lieftghetallighen eerlijck geschickt / scheenen te weder-strijden aen het H. voor-nemen van dese Maeght. Sy begost hierom haer roodt-verwighe schoonheydt met vasten te doen verslensen / haer lichamelijcke properheydt met eenen ghelapten sack te ont-ooghen / en (om aen niemants ooghen te behaghen) t'huys te blijven : soo dat sy 4. jaren lanck binnen Canta noyt eenen voet buyten huys ghestelt heeft.

§. 2. Dit niet-teghenstaende / heeft sy vele teghen haren danck in haer verwonderingh en houwelijcks versoeck ontsteken. Besonderlijck een edel en rijcke Matroon wenschte ROSAM aen haren eenighen soon voor een Bruydt : 't welck oock aen de Ouders en Broeders van ROSA seer aenghenaem was / de welcke haer hier in on-willigh met aenspronghen / huys-krijgh / schimpen / kaeck-smeten en voet-schuppen bevochten hebben (ghelijck de Moeder Lapa haer H. Dochter Catharinam) naer wiens voor-beeldt ROSA lanck-moedigh verkokende alle dit ongheliјck/ eyn=

eyndelijck is gheplant gheweest in den blomighen Roosen-Hof van den H. Vader Dominicus, al was 't dat haer ghenoodt hadden de treffelijckste Kloosters / en gewenscht hadde den H. Aerts-Bisschop Turibius, dat van haer besonderlijck ghestelt soude worden de grondt-steenen van het nieuw Klooster van S. Clara, 't welck op dien tijdt (door sijn toe-doen) binnen Lima wirdt in-ghestelt. Maer Rosa was drifstigh om naer te volghen het voor-beeldt en model van haer Seraphinsche Meesterse Catharina van Senen, wiens Kleedt / Manieren / en Instellingh van Leven / sy nu (maer vijf-jarigh) verkoren hadt in haer selven uyt te drucken.

§. 3. Dan om dat sy niet te eyghensinnigh sou schijnen / hadt sy haer eens op den wegh begheven / om het Klooster van de H. Mensch-wordinghe Christi in te treden: maer als sy eerst gingh nemen den af-scheydt en lesten zeghen van Maria in de Capel van den H. Roosen-krans, scheen sy als een roetse aen de aerde ghewassen / en te vergheefs trachtede sy op te staen / dickmaels tot hulp

hulp by-roepende haren teghenwoordighen Broeder / tot dat sy eyndelijck belooft hebbende den weder-keer naer haer huys / met een lichte en wondere blijtigheydt is op-ghestaen.

§. 4. Met noch een ander wonder heeft Godt Rosam ghenoodt om naer te treden de voet-stappen van de H. Catharina van Senen: * want (nietteghenstaende dat de Pepelen van dat landt ghespekelt zijn met wondere verscheydentheydt van alderhande coleuren) eenen van die / alleenelijck met zwert en wit coleur seer aenghenaem ghestreept / heeft feestelijck rondts-om Rosa ghevloghen / de welcke dit voor een goddelijcke antwoordt verstaen heeft / alsdat sy omhelsen sou dat twee-verwigh kleedt van de derde Order der Predick-Heeren, ghelijck sy in haer ghemoedt lanck te voren beraden hadt. Sy heeft het oock omhelst en ontfanghen in de voorseyde Capel van den H. Roosen-krans den 10. Augustus 1606.

* Siet XI. Cap. §. 3.

§. 5. Maer grooten strijdt heeft het bevochten hert van Rosa moeten te-

teghen-houden / om haer aen-ghenomen H. kleedt te behouden. Onder alles is den sterckſten bevechter ghewerst haer eyghen ootmoedigheydt: want door de groeyende vermaertheydt van haren naem / wirdt sy ghemackelijcker in dit kleedt ghekent/ met vinghers bethoont / met ooghen naer-ghesien / van een-yeder ghepresen / jae niet selden by de H. Catharina van Senen verghelekenu. Dese tormenten begosten haer dit H. kleedt hatigh te maken / eerst om te verberghen / daer-naer om af te legghen : maer knielende voor den Autaer van den H. Roosen-krans, is onder het bidden in een soete flauwte allenghskens verstijft / en van de by-staenders ghesien eerstmael sneeuwit / en terstont seer fraeykens roodt te worden / ten lesten in haer heel aenschijn gensters-ghewijs te stralen : en weder-komende tot haer vorigh coleur / heeft met uyt-berstende woorden en bly ghelaet bethoont/ dat sy in desen staet en Instellingh des levens door GODT selver bevestight was.

Het

Het V. Capittel.

De wondere Ootmoedigheydt, en andere Deughden van Rosa.

§. 1. Den grondt-steen van alle andere deughden / te weten de Ootmoedigheydt / heeft in het ghemoedt van dese Maeght soo diep ghewortelt / dat sy ghedurigh betracht heeft haer eyghen versmadenis. Het scheen haer weynigh alle de verworpenste wercken van de dienst-maeght te doen / maer sy wilde haer noch vorder onder de selve dienst-maeght vernederen. Daerom heeft sy die menighmael ghebeden / dat sy haer nu met de borst / nu met den rugghe op de aerde ligghende / sou met voeten betreden.

§. 2. Sy verheughde haer als sy met spijt en verwijt om haer besonderheydt van leven beswaert wirdt: maer door haren eyghen lof meerder bedroeft zijnde / sloegh sy met een gheweldige vuyst haer doorne kroon dieper in haer hooft / als willende het een torment met het ander verdrijven.

§. 3.

§. 3. Sy was ghewent altijdt te verborghen de grootheydt van alle haer menighvuldighe sieckten / om dat haer niemant en soude te hulpe komen. Maer somwijlen nochtans bekende sy rechtsinnigh met wat tormenten sy ghepijnight wirdt : op dat-men ghelooven sou dat sy met alle die rechtveerdighe wraeck-zeeren om haer groote sonden van GODT gegheesselt wirdt.

§. 4. Jae sy belijdde oock heylighlijck / als dat sy verwondert was ; dat GODT in eenen af-grondt noch niet en heeft laten versincken de wereldt/die sulcken sondarersse noch inbesloten droegh.

§. 5. En ghy soudt ghesept hebben/ dat sy niet anders en was als een plichtighe van de alder-schroomelijckste sonden des wereldts/als-wanneer sy met tranen over-vallen / met krijt-hicken benauwt/ met suchten door-scheurt / knielde en lagh (ghelijck een andere Magdalena) voor de voeten van haer Bicht-Vaders. Maer sy en heeft nochtans noyt verloren* door een doodt-sonde den overvloedt van GODTS Gaven / ghesoghen

* Siet II. Cap. §. 9.

ghen uyt den H. Doop: en in sulcken verijdingh van soo groot leedt-wesen/ en is daer niet altijdt gheweest eenighe genoeghsame materie / op welcke gherustelijck moght gegheven worden dat ont-bindende vonnis van het H. Sacrament. Voorwaer dit hebben naermaels eenpaerlijck allen haer Bicht-Vaders beleden / dat sy meestendeel hebben moeten arbeyden / om door neerstigh ondersoeck in sulcken onnoosel en suyver leven te vinden / het ghene den Rechter-stoel van de Biecht sou sekerlijck toe-behooren. In allen haren handel en wandel en verscheen noyt yet droefs oft verdrietigh : maer heel beleeft / goedt-hertigh en spraecksaem / wist sy haer alleenelijck te onder-worpen aen alle de menschen.

§. 6. Naer dat sy de gheprefen sneeu-witte besnedentheydt van haer handen met levende kalck verbluystert hadt / en de in-gheboze aerdighe schoonheydt van haer aenschijn/ en properheydt van haer lichaem ont-ooght en bedorven hadt met ghedurigh vasten / wondere versterbinghen / jae met koudt vriesende water

ter menighmael over haer heel bloodt lijf ghegoten / heeft grootelijcks beginnen ghepresen / en ghelijck eenen onnooselen spieghel van strenghigheden gethoont te worden. Maer sy meer vreesende de ydele glorie / heeft door het ghebedt van GODT wederom ghekreghen een levende coleur en vol-lijvigheydt in het aenschijn / soo dat sy eens op den goeden vrijdagh s'noenens uyt de kerck van den H. Vader Dominicus naer huys keerende / als eenen blinckenden dagheraet in haer aenschijn roodtverwigh / lustigh / en gheensins misverft / heeft moeten hooren / dat eenighe stoute klappers opentlijck schimpten in haer voor-by-gaen / segghende / dat sy quam van slempen en maeltijden / daer sy de 40. vorighe daghen alleenelijck met water en broodt hadt over-ghebraght / en daer-en-boven noch de 30. vorighe uren sonder eenighe spijs oft dranck on-roerbaer ghebleven hadt in de kerck van den H. Vader Dominicus , wakende voor't H. Graf.

§. 7. Noch grooteren drift heeft sy ge-

gehadt om te bedecken alle haer andere schatten van GODTS Gaven en Deughden. Daerom hadt sy van jonghs-af haren Bruydegom ghebeden/dat hy aen gheen menschen sou laten kenbaer worden / het welck sijn verheven Bermhertigheydt sou gheweerdighen uyt te wercken in het binnenste van haer ziel. En aenghesien den Bruydegom haer ghebeden heeft toe-ghestemt / soo gheloove ick maer weynighe en ghemeyne dinghen te wesen die als de grootste en besonderste door de gheestelijcke Vaders uyt den mondt van de ootmoedighe ROSA zijn uyt-gevischt.

§. 8. Jae sy heeft oock de Moeder GODTS selver beproeft de verboordererſſe van haer ootmoedigheydt. Want als sy eens in de kerck komende / indachtigh wirdt van een lijfs kastijdende instrument by-gheval in een openbare plaetse ghelaten; soo heeft sy MARIAM sorghvuldigh ghebeden / en verkreghen dat door haer dit instrument verborghen sou worden in die andere plaets / die sy binnen in haer Verstandt teeckende.

HET

Het VI. Capittel.

De wondere Spijs-maetigheydt en het on-natuerelijck Vasten van Rosa.

§. 1. DEse Historie van het vasten van Rosa en sou qualijck konnen gheloost worden / ten waer den Leser eerst voor-maent wirdt / dat dit Beschrijf van haer Leven ter goeden trouwe ghetrocken is uyt het Proces Remissoriael, ghelijck-men dat noemt. Voorwaer Rosa heeft door de voet-stappen van de H. Catharina van Senen seer wonderlijck traps-ghewijs by-naer gheklommen tot op het opperste sop van alle spijs-derbinghe.

§. 2. Noch zijnde een sprakeloos Meysken / heeft sy haer alleen het fruyts eten verboden.

§. 3. Nu ses-jarigh zijnde / onthiel sy haer alle Woensdaghen / Vrijdaghen en Saterdaghen van allen toespijs / niet anders nuttende als water en broodt.

§. 4. In het 15. jaer haers ouderdoms / heeft sy belooft noyt vleesch

te eten / soo verre dat souden toe-laten alle die / aen de welcke sy moest gehoorsamen. En soo-wanneer sy somwijlen hier toe ghedwonghen wirdt / soo moest haer gehoorsaemheydt dat besueren met alderleye flauwten en maegh-pijnen / en niet selden wirdt haer walghende hert met een heete kortse bevanghen; jae soo dickmaels als-men haer (kranck zijnde) met leckerder spijsen meynde te doen verquicken / heeft-men haer in doodts perijckel ghebraght / daer ter contrarie een korstje droogh broodt met kout water over-goten / haer verloren ghesontheydt menighmael heeft weder-ghebraght.

§. 5. Maer wat is dit te verwonderen? Aenghesien CHRISTUS sijn ROSAM in een veropenbaringhe selver gheleert hadt / dat hy met sulcken strenghe oeffeninghen van 't vasten wilde van haer standtvastelijck ghedient worden.

§. 6. Maer de Moeder merckende te veel magherheydt in het verstorven aensicht van haer Dochter / begost dese sparigheydt als een groot boos feyt te bekijven.

§. 7. Ro-

§. 7. ROSA daerom ghedwonghen zijnde aen de ghemeyne tafel te sitten / heeft de dienst-maeght ghebeden dat sy haer tot alle noen-maeltijden sou bereyden een soppe / alleen van weynighe brocksken broodt met een handt vol kruyden / maer sonder eenighe sausse oft sout. Maer de kruyden die de Maeght hier toe vergadert hadt / waren seer bitter/ ende met hunnen wilden smaeck pijnighden de tonghe en mondts ghehemelte.

§. 8. De selve kruyden heeft sy tot dit ghebruyck seer neerstelijck gheplant / en selver gheoeffent in haren hof / in wiens haghe sy oock verborghen hadde * een vatjen hamels galle/ met de welcke sy daghelijcks haer soppen besproeyde / en s'morghens vroegh haren mondt verbulde.

* Siet IX. Cap. §. 3.

§. 9. De bittere bladeren van de Passie-blom (in de welcke alle de instrumenten van de Passie CHRISTI met een wonder spel van de natuer seer aerdigh verthoont worden) waren aen haer een smaeck-lustighe spijs : al magh-men recht twijfelen/ welck haer is gheweest een meerder

torment / oft soodanighe spijsen / oft on-ghespijsden hongher.

§. 10. Sy hadde twee soorten van vasten: den eenen / als sy eens daeghs ontrent den nacht wat water en broodt proefde: den anderen / als sy noch dagh noch nacht ten minsten niet en proefde. Den eersten was haren daghelijckschen / die sy noch heyligher onderhiel op dien ontrent seven-maendighen tijdt die daer midd-delt tusschen H. Kruys verheffingh en Paesschen. Maer in den al-ghe-meynen ses-wekighen vasten / ont-trock sy haer oock het ghebruyck van broodt / seer spaerlijck levende alleen op de graentjens van Oranie-appe-len / van de welcke sy maer alle Vrij-daghen 5. en proefde / daer by voe-ghende maer eenen enckelen dronck van hamels galle. Den anderen tijdt van't jaer verteerde sy qualijck op 8. daghen soo veel / als-men gheloof-de qualijck te konnen strecken voor eenen dagh. Sy heeft eens 50. daghen (te weten van Paesschen tot Sinxen) over-ghebraght met een kleyn broot-jen en vatken water: en wederom op een ander reyse den selven tijdt vol-

volhert sonder eenighen dranck: en wederom in de leste jaren van haer leven/ menighmael veel daghen vervolghens sonder eenigh voedtsel/ oft dranck.

§. 11. Ten lesten soo heeft sy oock den smaeck in den enckelen water-dranck willen bedrieghen: want soo sy nu soude gaen drincken/ sy verflauwde en wermde eerst het water/ vreesende oock in de koelheydt van 't selve/ eenighe smakende laeffenis/oft verkoelende genuchten te vinden.

§. 12. Voorwaer Rosa is bemerckt gheweest / altijdt ontfanghen te hebben meer krachten van 't vasten / als van lichamelijck voedtsel / * om dat sy met haer Meesterße Catharina van Senen, haren hongherachtighen mondt gheprint heeft aen de ghebenedijde Herts wonde van Christus, uyt de welcke dese Leer-dochter Rosa dien versadende honingh-raet met ghelijcke jonsten ghesoghen heeft.

* Siet XV. Cap. §. 7.

Het VII. Capittel.

De hayre Kleederen, Sweepen, en Ketenen van Rosa.

§. 1. Het is wonder / datter in een lichaem door vasten soo uptgheput / noch plaets was die gheessels ontfongh / en noch bloedt dat de geessels-slaghen noch volghde. Maer ten waer haer de Bicht-Vaders hier in hadden de mate ghestelt / haren drift van't lijf te kastijden soude haer de doodt verhaest hebben. Maer dat sy het kleedt van de H. Catharina van Senen ghenoten hadt / niet te vrede zijnde met de ghemeyne koordekens / hadde sy haer beschickt 2. ysere ketens / met de welcke sy drijmael (eerstmael voor haer selven / * daer-naer voor de sondaers / en ten lesten voor de zielen in't Vaghevier) alle nachten haer schouders soo schroomelijck door-ploeghde / als dat het bloedt overvloedelijck ghemerckt is gheweest soo in de mueren / als op den vloer / en haer onder-kleederen.

* Siet XXIII. Cap. §. 6.

§. 2. Den daghelijckschen kastijdens

dens drift en kende gheen stilte / welcke kastijdingh sy soo voorsichtelijck schickte door verscheyden deelen des lichaems / dat als sy nu het een onthackelt lidtmaet liet ontzwellen en by-een-komen / soo doorwonde sy terwijlent het andere / ende van dit keerde sy daeghs daer-naer tot het eersten van den vorighen dagh / 't welck noch qualijck was by-een-ghegroept.

§. 3. De huys-ghenoten schroomden menighmael van in verborghen plaetsen des huys / hoorende het groot ramoer van de gheessel-slaghen : soo dat haren Bicht-Vader P. Magister Joannes de Lorenzana heeft moeten bedwinghen en matighen dese soo bloedighe strengigheydt / in dier-voeghen nochtans / dat sy door smeecken van hem verkreghen heeft / dat sy op den tijdt van sekere daghen haer selven sou moghen gheven 5000. disciplien-slaghen.

§. 4. Sy hadt nu van jonghs-af bethoont / hoe driftigh sy haer begaf tot soodanighe strengigheydt: want maer vier-jarigh arbeydde sy menighmael onder den last van op-gehalste

kareelen en eenen grooten block: en sy verbadt de dienst-maeght Mariana, dat sy haer in het hoecksken van den hof sou laden met sware ghewichten / onder de welcke sy hyghde / en ondersteunde haer selven op/ tot dat sy somwylen door 't gewight overwonnen/ter aerden wirdt nedergheprampt.

§. 5. Maer noch haer 14. jaren qualyck uyt-ghetreden / door-wandelde sy by nachten bloots voets den hof/ op haer zwacke / en doorwonde schouderen draghende een lanck en gewichtigh houte Kruys.

§. 6. Soo haest haer den Bicht-Vader desen schroomelycken rugghe-ploegh van die yserе ketens verboden hadt/ heeft sy de selve met 3. om-loopende toeren aen haer lendenen seer sterck in-ghestrickt/en in de 2. uyterste schakelen een mael-slot aen-ghedaen / verborghende het sleuteltjen daer sy het oock selver noyt soude konnen weder-krijghen.

§. 7. En als die yserе keten door het uyt-ghesleten vel heel diep in het vleesch wortelde / is Rosa eens op sekeren nacht bevanghen gheworden

van

van een wreede heupe-pijn/ de welcke haer soude ghedoodt hebben : want sy en kost met gheen kracht dese keten nu openen. Maer sy heeft haren toevlucht ghenomen tot het ghebedt/ het welck en den Hemel , en 't slot (als eenen sleutel) gheopent heeft. Want / siet / terstont ontspringht het slot/de keten ontstrenght ; maer men heeft-se moeten af-rucken / naer het welck en't vel/en't bloedt gevolght is.

§. 8. Qualijck waren de wonden van het gescheurt vel toe-ghewassen/ oft ROSA heeft haer aen het voorigh yseren torment wederom in-ghestringht ; tot dat eyndelijck haren Bicht-Vader dese keten, (wederom in het vleesch ghewassen) heeft doen over-brenghen / van de welcke eenighe schakels naer de doodt van ROSA in het huys van Maria de Usategui bewaert / eenen wel-rieckenden geur aen yeder voorts-brenghen.

§. 9. Jae oock haer armen en waren niet vry van dusdanighe banden/ de welcke de ghebouwde vleesch-muysen ghedurigh pijnighden.

§. 10. De netelen en kleyne doorentjens hoops-ghewijs by-een-ge-

voeght / quelde seer on-verdraghelijck de borsten / de oxelen / de zijden van dese Maeght.

§. 11. Maer gekreghen hebbende een hayren-kleedt seer dicht van peerdts-hayr ghewevben ('t welck tot onder de knien toe lanck was) heeft sy noch 't selven met in-ghesteken naeldekens t'allen kanten teghen haer selven neerstigher en gewelsdigher op-ghewapent. Ghy soudt ghelooft hebben dat het niet en was een Roose, maer eenen Eghel.

§. 12. Met de bloote voeten (in de welcke sy noch on-ghewondt was) soo dickmaels als den back-hoven van't huys ontsteken wirdt/ betredde Rosa on-roerbaer dat buyte-welffsel van den hoven / alwaer hem de kracht van den heetsten brandt hadt geweldigher in-ghewortelt. Met soodanighe flatteringh vleydde Rosa haer teer lijfken / 't welck andersins van menighvuldighe sieckten ghenoegh ghepijnight wirdt.

§. 13. Jae oock de genoechten des Gheest en liet sy niet uyt-vloeyen tot den troost van het lichaem. Soo-dan tot dese subtijle verdeplingh van

vleesch

vleesch en Gheest / hadt sy verkoren haer ghelijck te maken aen den Ghekruysten Bruydegom / voor soo veel als niet en heeft toe-ghelaten de Glorie van sijn ziel te dalen in sijn sterffelijck lichaem / en de genoechten van het opperste oft redelijck deel mede te deylen aen het onderste oft ghevoelende deel / op dat het sijn lijden niet en soude beletten. Rosa ghevoelde oock dat door den wonderen voor-smaeck van de hemelsche dinghen / haren Gheest versaedt wirdt / haer ziel ghevet / haer ghemoedt heel droncken : maer daer-en-tusschen belette sy (soo veel als sy kost) dat haer lichaem / 't welck sy aen het enckel lijden hadt toe-gheschickt / niet en soude ontfanghen oock de minste mede-deylingh van dusdanighe ziels spijs. Ick meyne dat desen selden twee-scheydt magh worden aen-ghereken onder de verhevenste wercken van Rosa.

Het VIII. Capittel.

De doorne Kroon van Rosa.

§. 1. EEn doorne-haegh betaemt dese Roos Rosa, de welcke dagh en nacht met haer ooghen bleef hanghen in die pijnelijcke doorenhaegh die het heel hooft van Christus soo bloedigh was in-ghewortelt. Het schaemde haer onder sulcken ghedoorent hooft een lecker oft teer lidt maet te wesen. Daerom soo heeft sy rondts-om haer hooft een kroon van bleck geboogt met eenighe scherpe naghelt jens binnewaerts in-ghesteken: en onder dit hoofts cieraet stont sy bedectelijck (niet sonder wonden) om-ringhelt / ghelijck een slagh-offerande onder de cier-banden.

§. 2. Vele jaren heeft dese Roos Rosa onder desen doornen-bosch volherdt en verhert: dan dit en was maer een kinderlijck proef-stuck van een wreeder torment / 't welck sy verwachte uyt de tweede kroon met 99. pinnen ghewapent.

§. 3. Sy heeft dan een silveren plaet

plaet in een rondeel geboogt / en binnewaerts in-ghesteken van 't selve metael 3. reyen van pinnen / soo datter elck 33. telden: welcke pinnen soo in-vast bevonden zijn / dat eenen Goudt-smit niet een en heeft konnen uyt-trecken / al was 't dat sy naer den yseren tangh-treck t'allen kanten hun booghden. Dese kroon heeft sy de 10. leste jaren van haer leven totter doodt toe ghedraghen: want sy en meynde het kleedt van Catharina van Senen noch niet heel aen-ghetrocken te hebben / voor dat sy oock hadt aen-ghenomen die doorne kroon.

§. 4. Hoe wreedt dat desen ghetanden krans ghebeten heeft / kan-men hier uyt gissen / als dat de doornen niet al-te-samen / maer d'een naer d'ander / twee en twee / dry en dry / ende soo voorts (met een moeyelijck verbolgh) het bloodt vleesch in-tredden / en elck naer verscheyde verroeringh kromde in elcke engheydt der wonden. Hierom was haer de spraeck alleen seer pijnelijck / hoe veel te meer den hoest oft het niesen? Dan dit scheen aen Rosa maer guychel-spel.

§. 5.

§. 5. Waerom daer de uyterste boorden van dese plaet-kroon t'samen quamen/ heeft sy kruys-ghewijs snoeren in-ghebonden/ door welckens in-trecken sy vermeerderen soude de pijnen / de pinnen dieper in't hooft treckende : en met een verandert gelegh herstelde sy die kroon alle daghen op een ander plaetse / om dat die door de verbolghende veranderingh straffer en vrangher sou steken/ en de pijn in de on-gheraeckte deelen vernieuwen. Maer besonderlijck alle vrijdaghen voeghde sy hier by / dat sy de kroon nederwaerts inbraght tot het weeck been der ooren en het onderste achter-hooft / op dat dit dichte punt-belegh / den slaep van 't hooft (daer het sachtste vleesch met het teerste ghevoel is) en moepelijcker soude in-strenghen / en dieper door-wonden.

§. 6. Langhen tijdt is on-bekent gheweest desen bloedighen hooft-kam met allen de vonden / door de welcke ROSA den selven plaght teghen haer hooft vredelijcker op te terghen. Maer als sy haer eens by haren Vader vrindelijck tusschen-stelde / om

haer

haer broederken van den roep-slagh te verlossen/heeft den Vader door een-en heftighen mis-slagh onversins ghestooten teghen het hooft van de tusschen-komende Dochter/ welcken slagh terstont 3. bloeden van bloedt ghevolght zijn / uyt het welck de Moeder ghespeurt heeft / wat eenen Eghel daer bedectelijck nestelde onder sulcken wit decksel.

§. 7. Soo dickmaels als haer den helschen vyandt tot yet on-reyns wil-de komen bevechten/ sloegh sy met ghewelt drijmael haer kroon dieper in 't hooft / door wiens enckel aen-raeck (als door den legherschen trommel-slagh) den verbaerden duy-vel het strijdt-veldt verliet / en haer de victorie liet.

§. 8. Eenen man van vermaerde heylighheydt/naer de doodt van Rosa, dese kroon met godtvruchtigheydt eerende / is terstont met eenen won-deren minnen-brandt van Godts liefde omsteken / en met kostelijcke ziel-salvinghen overgoten gheweest. Het selven is hem oock geschiedt in het aen-raken van haren Trouw-rinck / als in het eynde van 't XI.

Capittel blijcken sal. §. 8.

§.9. Maer ghelijck onse Rosa ghetracht heeft naer te volghen dat punt-draghende kroon-model van Catharina van Senen met doornen ghekroont / soo heeft ooch het Beeldt van Catharina (als daer blommen ontbraken om het maeghdelijck hooft van de af-lijvighe Rosa naer maniere te cieren) met Godts wondere schickingh aen Rosa gheleent haer eyghen hooft cierende kroon / tot * een on-wederlegghelijck ken-teecken van dien on-sterffelijcken triomph / in den welcke Rosa is ghesien ghewecst van vele heylighe menschen (hier van oogh-ghetuyghen) van de H. Catharina in den Hemel ontfanghen te worden / en van een groote feestelijcke bende der HH. Maeghden naer den Throon van Godt met eenen palm in de handt gheleydt te worden / en van de Moeder Godts selver ghekroont te worden. Gheluckighe doornen / in wiens plaetse van sulcken handt / sulcken hoofts cieraet in den Hemel gevolght is.

* Siet in 't Begrijp der *Mirakelen* 1. Cap. §. 1.

Het

HET IX. CAPITTEL.

Het Bedde, het Oor-kussen en Nacht-wakingh van ROSA.

§.1. Sulcken sorghvuldigheyt heeft ROSA gehadt om haer lijf te matteren / dat sy oock die weynighe uren van haer nacht-rust niet ydel van tormenten heeft willen laten. Hierom heeft sy sulcken hardt bedde begheert / het ghene den slaep meer soude verjaghen als aen-roepen / jae dat aen haer slaep-rust het selve sou wesen een bedde en pijn-banck. Soo voorwaer en vergunde sy het minsten niet aen haer verdruckt en uyt-gheteert lichaem / en sy ont-nam het aen den slaep / dat sy gaf aen't ghebedt. Van haer korsele Moeder verkreghen hebbende den oorlof om (naer eyghen ghelieftе) een bedde te maken / heeft terstont eenighe berders by-een-gevoeght / en een rouwe sargie daer op-ghelegt / onder de welcke verborghen laghen eenighe steentjens lanckst de berders ghe-schickt/op dat door dese on-effenheydt haer

haer lichaem sou worden gepijnight/ aen wie oock de effenheydt van de harte plancken scheen wellusten te wesen.

§. 2. Daer-naer heeft sy 3. kromme en gheknobbelde houten op de plancken ghelept / en langhen tijdt op dese wreede pijn-plaets van die onder-rughsche krimpingh gheslapen: tot dat sy daer-naer 7. houten even verre van malkanderen heeft opghespreydt / en met ossen-riemen seer in-vast ghemaeckt / en elcke tusschen-spatie van die houten heeft sy soo ghevult met 300. scherpe tichel-brocken / en stucksken van aerde platteelen / en schelpen / als dat yeders scherpe punt was naer het lichaem op-waerts gheheert / en in desen steenachtighen bemde plaght dese Roos Rosa te nemen haer rust; is 't dat-men nochtans dit magh noemen een rust.

§. 3 Daer-en-boven hanghde bedectelijck aen het hooft-eynde van dit bedde * een groote flesch vol galle/ en sy en schickte haer noyt tot den slaep/ oft sy hadde te voren met sulckenen supp. haren mondt en keele verbittert/

* Siet VI. Cap. §. 8.

tert / tot ghedenckenis van haren Bruydegom voortijdts met galle en myrrhe ghelaeft.

§. 4. Aen soo vreeselijck bedde en ontbrack oock niet een vreeselijck hooft-kussen. Dit was in 't beginsel een on-ghemackelijcke groote rol van grof laken/ daer-naer eenen veel-kantighen en groven steen.

§. 5. Als haer van de Moeder bevolen was te ghebruycken een hooftkussen / heeft sy het selve met een menighte van schafelingh op-ghevult. Daer-naer heeft haer de Moeder bevolen dit met wolle te vullen. ROSA heeft gehoorsaemt / maer heeft de menighte van wolle soo sterck met stocken daer in-ghedronghen/ dat het scheen te wesen een houte kussen; en tusschen den buyten-kant van het laken daer 't hooft moest op-ligghen / heeft sy heymelijck verborghen ghedraeyde en door-stekende biesen.

§. 6. Op die wreede pijn-banck van dit schrickelijck bedde / heeft ROSA 15. jaren lanck den vluchtighen slaep beroepen/met sulckenen schroom/dat sy (andersins seer kloeckmoedigh) in het ghedencken alleen van haer soo

pij-

pijnelijck bedde / seer ellendighlijck beefde en zweette/eer sy oock de sponde aen-raeckte / seker zijnde dat sy daer van noyt en kost op-staen sonder een kouwe verbaestheydt van alle de verstijfde lidtmaten / jae ghelijck van een been-brekende meurselingh met verscheurde schouderen / armen/ heupen / en knien.

§.7. Maer CHRISTUS heeft haer eens (nu by-naer van schrick ontzielt zijnde) met een vrindelijcke ghedaente seer troostigh versterckt / segghende dat veel harter was gheweest sijn beddeken van Calvarien, op het welck hy voor haer den slaep des doodts soo verduldigh ghesmaeckt hadt.

§. 8. Maer als ROSA nu ontrent de doodt was / soo versocht sy noch te ligghen op haer voorigh bedde / oft ten minsten te worden op de aerde ghestelt / om op het bloodt plaveysel te sterven. Maer siende dat haer dese vraegh (met reden) wirdt af-gheslaghen / soo heeft sy nochtans * met verschoven oor-kussens haer stervende lijf en schouderen willen booghen op de bloote hooft-ribben van 't ledikant

* Siet XXIX. Cap. §. 10.

kant / om alsoo te voelen / dat sy ee-nighsins met haer Ghekruyste Liefde (den Bruydegom) stirf op het houdt.

§. 9. Noch daer en ontbraken gheene / die in het bleeck aenschijn van de stervende Maghet bemerckt hebben de * selfste ghedaente van CHRISTUS aen het Kruys stervende / 't welck op ander tijden en plaetsen in de H. Catharina van Senen (oock te bedde ligghende) is bemerckt gheweest.

* Siet XXIX. Cap. §. 11.

§. 10. Peyst eens hoe veel dat ROSA ghewaeckt heeft / aen wie oock het bedde self den slaep ont-nam. Sy heeft haren slaep onder de enghte van 2. uren bedwonghen : de rest van den nachts en daghs tijdt heeft sy soo verdeylt / dat sy * 12. uren bestelde aen het ghebedt / de 10. andere aen het handt-werck / waer mede sy haer Ouders onderhiel.

* Siet XII. Cap. §. 3.

§. 11. En al was 't dat de lichtigheydt van dit waken wirdt geholpen door het lanck vasten / hayren kleederen / doorne kroon / en die distel-haegh van haer bedde / de matigheydt / en afstant van allen koelen dranck / en t' samen de diepe GODTS bedenckingh in het ghebedt / noch-

nochtans en heeft den helschen vyandt sijn listen en laghen noyt versuymt / van haer seer moeyelijck tot den slaep te verwecken.

§. 12. Maer Rosa stiet als-dan haer hooft teghen den muer : oft sy sloegh haer borsten en zijden : oft sy brongh haer handen aen 2. stercke upt-stekende naghels * van een hoogh houten Kruys, en soo liet sy haer aenhanghende lijfken draeyen en zwieren in de locht : oft rondts-om eenen grooten naghel heel hoogh in den muer gheslaghen / verwerrede sy heel onstrickbaer dat over-ghebleven hayr / het welck sy op haer voor-hooft ghelaten hadt / om by dagh haer kroon te bedecken : en alsoo in de locht hanghende / jae qualijck met de uyterste teentjens der uyt-schuyvende voeten de aerde rakende / verwon sy de slaep-listen in dit torment / en in dese hayr-strop verstropte sy haren vaeck / den welcken sy in haer bedde met alle die spitse punten en minck-ysers noch niet genoegh doorsteken en hadt.

* Siet XXI. Cap. §. 1.

HET X. CAPITTEL.

De Eenigheydt, en enghe kamer van ROSA.

§. 1. DE eenigheydts liefde heeft ROSAM van jonghs-af gheleert te soecken de verborghen huys-hoecken / en te wijcken allen s'weerelds handel en wandel. Met de jaren groeyde oock in haer den schuyl-drift: en daerom in den hof siende eenighe aen-doornen-boomen ontrent den muer seer wijt en lommerachtigh uyt-ghespreydt / heeft daer met een gevlochte inwindingh van tacken en spruyten een kleyn preeuweeltjen in-ghemaeckt / en van boven met ghebladerde boghen seer aerdigh t'samen ghewelft. Soo eenigh bleef sy heel daghen in dese plaetse met een leegh Autaerken, en Kruysken, en Beeldekens verciert / dat de huys-genoten dit voor een spreeck-woordt hielen: Gaet naer den hof is't dat ghy ROOSEKEN soeckt.

§. 2. Het was haer seer swaer en moeyelijck oft te sien / oft ghesien te wor-

worden in 't openbaer : en daerom nu met bidden / nu met krijten smeeckte sy de Moeder om haer gewenschte eenigheydt te behouden. En hier toe gebruyckte sy oock wondere vonden. Want als sy eens van de Moeder gheroepen wirdt om met haer eenigh besoeck te gaen doen / de Maeght gaende door by den huys-hoven / heeft eenen steen van den hovens mondt op haren voet ghe-trocken / om alsoo met dese wonde en op - gezwollentheydt (niet ghe-veynsdelijck) manck gaende / te mo-ghen in huys blijven.

§. 3. Dierghelijcke behendigheydt bepeysde sy / soo dickmaels als sy voorsagh dat haer de Moeder tot het overhandigh vrouw - besoeck / sou mede nemen. Want als - dan heeft sy met indiaensch peper (dat het alder-bijtenste is) haer oogh-schel-len bestreken ; door welcke in-wrij-vingh de ooghen terstont roodt sa-ghen / en druypten / al oft hun een scherp - bijtende sinckingh uyt het hooft hadt over - goten. Hier door wirdt haer elcke reysen toe-ghelaten den gewenschten oorlof van d'eenig-heydt/

heydt / om dat de buyten locht die ghequelde ooghen niet meer en sou hinderen. Voorwaer eenen harten uyt-vlucht / welcken weynighe met sulckenen prijs soude willen koopen/ jae 't meesten deel willen af-koopen.

§. 4. Sy hadde nu af-ghelaten de Moeder buytens huys te verghe-selschappen tot s'wereldts dienst / maer sy trachte nu oock in huys noyt besocht te worden / en sy en konde niet. De sachtmoedigheydt / min-saemheydt / stilte / den soeten deughdts reuck / eerlijcken imborst/ en wondere heyligheydt van Rosa, hadden haer nu (oock teghen eyghen danck) vermaert ghemaeckt by de treffelijckste persoonen en Matroo-nen / die hierom van haer Moeder vraeghden en verkreghen de on-weygherlijcke by-komst by de Doch-ter / hoe seer dat haer Rosa ver-berghde / beklaghende het verlies van den kostelijcken tijdt.

§. 5. Soodan met Godts hulpe heeft sy eenen verhevenderen wegh bepeyst hoe sy haer van dese beletselen soude ont-werren. Eenen koralen Roosen-krans (die sy in haren armen

schat hadde) heeft sy doen hanghen aen den hals van het L. Vrouwen-beeldt van den H. Roosen-krans, op dat Maria door desen hals-bandt soetjens ghevanghen zijnde/ de Moeder van Rosa sou booghen tot het verhooren van haer Dochters versoeck. Eenighe daghen daer-naer sagh Rosa desen Roosen krans hanghen in de handt van het Kindeken Jesus, tot verwonderingh van den koster selver / die bevestighde / dat niemant den Roosen-krans van de Moeders hals in het Kindekens handt her-hanghen hadt. Rosa alleen (dit in stilte by haer selven uyt-legghende) verheughde haer met een hemelijcke blijschap / nu seer wel verstaende dat Maria aen haer versoeck dese Gratie hadt belooft / en dat den Soon sijn selven daer hadt tusschen ghestelt als eenen borgh / die tot een ken-teecken van 't selve / den koralen bandt der ghelofte / van sijn ontslaghe Moeder / hadt op hem ghenomen.

§. 6. Rosa door dit wonder verthoon in haer begheerte nu seer gherust / en by-naer in 't gheniet / heeft van

van haer krijghele Moeder gebraeght en verkreghen een kleyn hofs klupse/ in de welcke sy (sonder den Bicht-Vaders oorlof) niemant en sou moghen oft sien oft aen-spreken. Naer weynighe daghen heeft door haer vol-maeckt ghestaen dat kort / engh / en arm H. celleken van haer godtvruchtighe eenigheydt. Het was een houten huttehen van 5. voeten lanck / en 4. voeten breedt : ghy soudt eer ghe-seyt hebben dat het was een recht-staende koffer oft doodt-kiste / ten waer een kleyn vensterken aen eenen kant dit bethoont hadt een huysken te wesen. En hoe engh dat het was/ soo was het nochtans (seyde Rosa) weydt genoegh / om haer/ met haren hemelschen Bruydegom in te be-sluyten. Hier bleef sy heel daghen en't meesten deel van de nachten: hier verdeylde en schickte sy allen haer uren in verscheyde godtvruchtighe oeffeninghen/by-naer selver on-wetende oft sy buyten oft binnen het lichaem leefde.

§. 7. Maer een wonder voordeel/ jae dinst heeft Rosa van de Mugghenen bekomen in dese haer eenigheydt.

heydt. Heel zwermen en leghers van dit ghedierte quamen het huysken van Rosa in-ghekropen : en daer en is nochtans niet een ghewéest / die Rosam oyt in haer hutteken heeft aen-gheraeckt/daer niet-teghenstaende soo wel de Moeder van Rosa als andere gheestelijcke persoonen (met oorlof by haer komende) vyandelijck beleghert wirden van heel scharen en regimenten der Mugghenen. Jae sy en spaerden niet alleen aen hun weerdinne/ maer sy hulpen haer oock in daghelijcks Godts lof te singhen. Want soo dickmaels als Rosa s'morghens haer vensterken opende / ghebiedde sy aen alle de Mugghenen die daer heel dick op den muer van binnen vernacht hadden : Staet op vrienden tot den lof van den Almoghenden Godt. Terstont begosten alle die Mugghenen met een soet ghelupt in een lieffelijck ghebommel uyt te bersten / en versprepdt zijnde in verschepde om-draepinghen / menghelden eenpaerlijck seer aenghename gheruchtjens / met soo wel geschickte order / en soete ingeboogde in-windinghen / soo behen-

hendigh ringhs-ghewijs teghen malkanderen om-gedronghen / dat-men soude ghelooft hebben / dat het was eenen dans oft chooꝛ / aen wie de Reden den aen-leyder was. Op die selve maniere ghebiedde hun Rosa met haer een weynigh het avonts Lof te singhen. Terstont de blijde geruchtjens vervulden alle de hoecksKens om het besten / en die heel singhende vleugh trachtede in haer soet bommelen naer te volghen de lieffelijcke toontjens van de windt-oꝛghelen: tot dat sy naer het verbodt van Rosa eenpaerlijck zweghen / als onder een wet van de nachts stilte. Sulcken bevel in de verwoꝛpenste beestjens en was maer vergunt vooꝛ den staet der onnooselheydt / welcken staet Rosa soo naer heeft aengheraeckt / dat sy in de eenigheydt van haer hutteken verkeerde als in 't Paradijs.

Het XI. Capittel.

De wondere Trouwe van Rosa met Christus.

§. 1. Rosa hadt uyt het leven van de H. Catharina van Senen nu verstaen / dat die Seraphinsche Maghet met Christus haren Bruydegom wonderlijck ghetrouwt was. Maer sy en derfde qualijck wenschen een plaets onder de *Kleyne Dochterkens* van dese Bruydt. Daer-en-tusschen waren daer die waerachtighe trouw-schatten / te weten een Enghelsche Reynigheydt, en een Af-grondighe Ootmoedigheydt, de welcke verlockten de Trouw en liefde van den Hemelschen Bruydegom.

Cant. 1. ℣. 2.

§ 2. Haer Ootmoedigheydt is in het V. Capittel beschreven. * Van haer Reynigheydt getuyghen een-paerlijck / en onder eedt / elf haer Bicht-Vaders / 6. uyt de Order der Predick-Heeren, en 5. uyt de Societeyt Jesu, die alle te samen haer generale Biechte gehoort hebben / dat sy altijdt soo suyver gheblencken heeft / als dat die

* Siet XXXI. Cap. §. 2.

die noyt met oock de minste daghelijcksche sonden van on-reynigheydt is bevleckt gheweest / jae dat haer in haer leven noyt een on-eerlijck gheveys is in 't ghemoedt ghekropen.

§. 3. Hier waren noodigh eenighe wonderheden / om dat ROSA van verres tot het Mysterie van dese Trouw soude worden bereydt / en tot het toe-stemmen verkloeckt. Want/ voor 't eerst / soo-wanneer dien twee-verwighen Yepel (waer van het IV. CAPITTEL §. 4. ghemelt heeft) eenighen tijdt al kruppende de slincke zijde van de Maghet bewandelt heeft / bleef hy recht over het Hert staen / alwaer hy op het kleedt van ROSA seer aerdigh en oogh-blijckelijck ghefatsoneert heeft de ghedaente van een Hert / ghelijck oft den hemelschen Bruydegom tot haer riep: *Gheeft my uw' Hert.* ROSA giste dat sy door den ghespekelden Yepel niet alleen gheroepen wirdt tot dat twee-verwigh kleedt van Catharina van Senen, maer dat sy oock verciert wirdt met dat selve in-ghelept werck van 't nieuw Hert / het welck eertijdts den Hemelschen

Prov. 23. v. 26.

Bruydegom met sijn Bruydt Catharina van Senen vermanghelt hadt.

§. 4. Ten tweeden / Christus verscheen eens op eenen nacht aen Rosa in de ghedaente van eenen Steenhouwer, belijdende dat hy ghekomen was om haren minnen-bandt van een reyne Trouw te versoecken: en heeft haer terstont gethoont eenen grooten steen-winckel vol Maeghden / die aldaer met prachtighe kleederen op-gheciert seer neerstelijck aerbeydden in marbers en steenen te snijden. Hy noodde Rosam tot dit gheselschap / om aen-gherekent te worden onder sijn Bruyten die de deught beoeffenen in swaere dinghen. Maer Rosa met eenen oogh-winck op haer selven ghekeert / sagh dat sy met een selfste kostelijck kleedt verciert blonck ghelijck alle d'andere Maeghden / soo dat sy verstont en merckte haer selven oock tot het selve werck en gheselschap der Bruyten aenghenomen te zijn.

§. 5. Maer naer alle dit voor-spel begost desen Bruydegom ten lesten openbaerlijck hem te verthoonen aen Rosa als sy wakende was / en afleg-

legghende de Steen-houwers ghedaen-te / haer nu klaerder tot de Trouw-feest te nooden. Het is in deser voe-ghen gheschiet. Als op den Palmen-Sondagh de kosters van onse kerck uyt-deylden de ghewÿde palmen aen allen het volck / is Rosa alleen van den haestighen koster vergeten ghe-weest. Dit was nu gheschiedt oft door mis-verstandt / oft door oogh-faut / oft (dat ick eerder gheloove) door besonderen Godts verholen raedt/ op dat de Maghet door dese nieu-wigheydt beschaemt zijnde / vreesen soude / dat sy mischien door eeni-ghe quade beroerte des ghemoedts haer selven hadt on-weerdigh ghe-maeckt tot dat palm-draghende ghe-selschap van die Processie. Soodan sy is terstont naer haer hutte de Ca-pel van den H. Roosen-krans ghekeert/ aldaer heeft sy voor de voeten van Maria heel haer Hert in tra-nen uyt-ghegoten. En siet / ter-stont merckte sy het aenschijn van de Moeder Godts seer klaer / jae boven ghewoonte seer toe-lacchen-de : daer-naer sagh sy de Moeder met een bly ghelaet haer keeren tot

het kleyn Soontjen op de armen sittende/ en van daer (als van een gheluckighe GODTS antwoordt) wederom soeter om-sien naer ROSA, de welcke verslaghen om dese onbekende blijschap / haer ooghen oock keerde tot het kleyn Kindeken / en sagh dat oock seer vrindelijck toelacchen. Wat willen wy meer? Het Kindeken JESUS heeft ten lesten uytgheborsten in dit vreughdigh liedeken: ROSA van mijn Herte, weest ghy aen my een Bruydt. Maer ROSA haer wonderlijck verheughende/ en sinckende in den af-grondt van haren ootmoedighen Niet/ heeft haer selven de Dienst-maeght ghenoemt/ bereydt tot allen wil en wenck van den Beminden/ en sprack aldus: Siet uwe Dienst-maeght, siet uw' slavinne, ô Koninck der eeuwighe Majesteyt, Ick bekenne my de uwe, de uwe ben Ick, de uwe sal Ick wesen. Waer-naer MARIA sprack tot de nieuwe Bruydt ROSA aldus: Siet, ô ROSA, die uytnemende jonste, met de welcke U mijnen Sone gheweerdight heeft. Maer met wat schatten en Gaben van Gratie dat dien Hemelschen Bruydegom sijn Bruydt
naer-

naermaels verijckt heeft / hier van door haren ondersoecker ROSA ghevraeght zijnde/heeft haer seer eenvoudelijck ontschuldight door het ghebreck van uyt druckende woorden.

§. 6. Maer op dat hier van een ghedurighe ghedenckenis sou voor haer ooghen zijn / heeft sy van haren Broeder eenen Rinck gevraeght / de welcke van dese verholen Trouw niet wetende / al oft hy nochtans eenen oogh-ghetuyghen in de selve ghe weest hadt / heeft dese selve woorden rondts om den Rinck geschreven: ROSA van mijn Hert weest ghy aen my een Bruydt.

§. 7. Desen haren pandt van liefde heeft ROSA op den Witten-Donderdagh van die selve weke doen sluyten by den begraven Salighmaker in't H. Graf. Maer op den volghenden Paesch-dagh heeft sy dien heymelijck van GODT op die selve plaets (daer hy haer ghetrouwt hadt) aen haren Herts vingher ontfanghen / niet sonder een nieuw wonder: want de Moeder die haer was by-knielende / en heeft dit gheensins konnen mercken / daer

sy nochtans alle haer Dochters wercken seer neerstigh bespeurde.

§. 8. Den selven H. man (waer van in het VIII. Capittel §. 8. ghesproken is) naer de doodt van Rosa desen Trouw-rinck in sijn handt nemende / wirdt door ziel smeltende minne-branden en blijschappen heel uyt sijn selven ghetrocken / niet konnende langhen tijdt sijn handen oft voeten roeren / oft sijn selve van die plaetse ver-roeren / en heeft Rosam ghesien in het verheven soo van de Glorie tusschen de besonderste Hemelsche Borghers by den Throon van de H. Dryvuldigheydt. Is 't saken dat in een vremde handt soo veel heeft konnen uyt-wercken den Trouw-rinck van Rosa, wat en heeft de Trouw selver niet vermoghen in de ziel van de Bruydt?

Het

Het XII. Capittel.

Het wonder Ghebedt van Rosa.

§. 1. De inwendighe ziel-salvingh van den H. Gheest heeft Rosam (noch heel jongh wesende) het bidden gheleert / en in-ghestort soo vierighen drift / den welcken oock de droomen selver niet en hebben konnen verstroeyen tot andere voorworpselen. * Daerom is sy dickmaels s'nachts al slapende gehoort ghewees haer ghebedekens uyt te monpelen met soo veel woorden en op het selve ghetal / als sy by daghe de selve hadt uyt-ghestort.

* Siet II.Cap. §. 7.

§. 2. Terwijlent met den ouderdom in haer de godtvruchtigheydt groeyde / soo is 't dat sy in het twelfste jaer haers ouderdoms / Godt ghedurigh aen-hanghde in dien trap des ghebedts die-men noemt den Trap der Vereeninghe.

§. 3. Maer sy hadt 2. manieren van bidden. De eerste / als sy lijf en ziel t' samen bestedde / en heel haer selven soetjens vergaerde om

met

met GODT te spreken. De tweede, als-wanneer sy tusschen het handt-werck en uytwendighe bekomeringhen, haren gheest on-roerbaer hechte aen GODT. * Aen de eerste manier van bidden, bewaerde sy daghelijcks niet minder als 12. uren, ghelijck wy te vooren ghemelt hebben. De tweede manier was haer ghemeyn en ghedurigh, en (soo veel als den wegh van onse sterffelijckheydt toelaet) gheensins onder-worpen aen eenighe af-brekingh, dan als-wanneer sy haer soo schrickelijcke daghelijcksche Verlatentheydt een heele ure was lijdende (waer van in het volghende CAPITTEL ick spreken sal) soo dat oft ROSA slaepte oft waeckte, oft naeyde oft weefde, oft zijde blommen borduerde, oft met de andere sprack, oft at, leesde, wandelde, in de kerck, in den hof, op de straet, in de kamer, buyten oft binnen, t'allen tijden en plaetse zwierde van naer by, en (ghelijck in eenen spieghel) ghedurigh voor haer inwendighe ziels ooghen haer Liefde den Bruydegom.

* Siet IX. Cap. §. 10.

§. 4. En dat te boven gaet alle ver-

verwonderinghe / dese goddelijcke teghenwoordigheydt vervulde de inwendighe ziels krachten van ROSA sonder merckelijcken af-treck van de lichamelijcke sinnen : soo dat als sy GODT van binnen aen-sprack / sonder eenigh belet van buyten oock handelde alle noodtsakelijckheden met de huys-ghenoten. Sy antwoorde op yeders vraghe seer aendachtigh / en wel : sy hanteerde met een yeder heel veerdigh : sy schickte dat daer te doen was / sy volbraght dat daer gheschickt was : met sulcken lichtigheydt / aendachtigheydt / vlijtigheydt / ghelijck de ghene die hun maer alleen in d'uytwendighe saken neerstigh bekomeren. Alsoo was ROSA (ghelijck haer Seraphinsche Meesterse Catharina van Senen) heel buyten en binnen / als sy tot alle den huys-dienst was heel besigh van buyten / en t' seffens in 't inwendigh Herts bedde met den Bruydegom haer oock verheughde van binnen.

§. 5. Jae terwijlen sy was biddende in de Kerck / * soo sat sy heele uren on-gheroert met gehechte ooghen op den

* Siet XXII. Cap. §. 10.

den Autaer, noch sy en sagh gheensins die daer passeerden: en waer 't dat daer yet scheen recht teghen haer oogh aen te komen / sy en her-trock de oogh-brouwen niet eens: soo dat ghy soudt ghemeynt hebben dat sy blindt was / terwijlent sy nochtans eenen Arent was / sonder een afgheкeert snel ghesicht sijn Sonne aenschouwende ende verwonderende. Hier van was sy in 't ghebedt onroerbaer ghelijck een rotse: want op wat plaets en ghesteltenis sy haer in 't bidden begheven hadt / alsoo vondtmen haer dickmaels naer vele uren / naer eenen heelen dagh / naer eenen dagh en twee nachten / heel on-verroert en on-verandert.

§. 6. Sy heeft haer oock ghemeyn ghemaeckt een verheve sorte van ghebedt / in het welck sy alle Godts glorieuse eyghendommen / een voor een / met haer Verstandt bedenckende / aen yeder eenen besonderen Godts eer dienst op-droegh. En sy verklaerde dat dese manier van bidden aen de duyvelen heel schroomelijck was; en in de oeffeningh van dit ghebedt wirdt sy heel beroert / by-naer tot de

upter-

uyterste in-krimpingh en uyt-sprey-dingh van haer Hert.

§. 7. Haer ghemeyne samen-spraken met de menschen besloten oock t'samen een eyghen-spraeck van een biddende ghemoedt tot GODT verheven; ghelijck als sy den hof soude prijsen/ soo seyde sy: Lustigh en schoon is den hof. GODT wille hem sijn blommen vermeerderen. Maer sy verstont besonderlijck den hof van de ziel/ aen den welcken sy van GODT badt blommighe groeyinghe van deughden: en aldus plaght sy in alle haer woorden heel verstandelijck te besluyten 2. sinnen/ met welckers eenen sy voldoeninghe gaf aen den aen-spreker/ en met welckens anderen sy GODT selver aen-sprack.

§ 8. En niet alleen en trachte sy door haer eyghen selven/ door de Bicht-Vaders en Predicanten tot het ghebedt te verwecken alle de menschen/ maer sy heeft oock de on-ghevoelende planten/ de stijve houten/ de stomme staken/ wonderlijck doen hellen oft neyghen/ om lof/ eerbiedingh/ en aenbiddingh te bethoonen aen GODT.

§. 9. Hoort hier van / een on-ghehoorde saeck. In het kricken van den dagh / Rosa eens meynende (naer ghewoonte) te gaen in den hof tot haer hofs kluyse; soo haest sy de deur van den hof opende / verweckte sy van verres alle de boomen / en kruytjens / en planten / om met haer eenpaerlijck den Schepper te ghebenedijden / segghende: *Ghebenedijdt den Heere alle ghespruyt op der aerden.* En siet / terstont soo roerden hun alle de boom-tacxkens in een soet gheluydt en t'samenklanck / de bladerkens sloeghen teghen malkanderen / en met dat soet slagh-ghetier scheenen sy t'allen kanten te verwecken een aengenaem musiecks ghedruys. Daer roerden hun oock alle de mindere planten / spruyten / en struycken / en aerd'-ghewasch: jae de blommen / en vruchten / sagh-men al-te-samen als levendigh worden / en met hunne verscheyde beroeringhen verweckt te worden tot het accoort van dat lof-singhende hofs ghetier. Noch dit en was niet ghenoegh: maer oock alle de boomen die booghden

Dan. 3. ℣. 76.

den t'samen hunne tacken tot op de aerde / als oft sy de selve wilden kussen tot eerbiedingh en aenbiddingh van hunnen Schepper. Dit is dickmaels / en van vele menschen opentlijck ghesien gheweest / soo dat dit ROSA noyt heeft konnen bedecken/ maer selver beleden heeft.

§. 10. Jae tot den selven GODTS lof lockte sy oock de beesten der aerde. Van de Mugghenen hebt ghy in het X. CAPITTEL ghelesen. Hoort nu van de voghelen des lochts. Als ROSA was in het leste jaer van haer Leven / was daer den heelen al-ghemeynen vasten een vogheltjen / het ghene naer den sonnen onderganck daghelijcks daer ghevloghen quam ontrent recht teghen-over haer kamer / zijnde wel kleyn van lichaem/ maer van een seer luyde en klinckende stem. ROSA verweckte dit voghelтjen om met haer GODTS lof te singhen. Terstont begost het voghelt-jen met een soet stemme-trecksken een aerdigh liedeken / en allenghskens hoogher en hoogher gaf slagh op slagh / en volbrenghende sijn krol-draeyende schuyfelingh / gaf aen RO-

sa oock haren keer. Soo het vogheltjen zweegh/ vervolghde de Maghet met een suyver en soet klinckende stemmeken Godts lof/ uyt een wonder / snel en vruchtbarigh Verstandt. Aldus bleven een heele ure lanck overhandt singhen Rosa en 't vogheltjen / en dat op soo goede mate / order / en schick / dat als het vogheltjen songh Rosa niet en kickte; en dan als Rosa songh/ den voghel niet en piepte.

§. 11. Soodan het ghebedt van Rosa heeft die kracht gehadt / om niet alleen haer eyghen ziel ghedurigh aen Godt te hechten / en haer * op-ghetoghen lichaem menighmael van d'aerde te heffen / maer om oock de voghelen des lochts / en wat op d'aerde is groeyende te verlocken/ om eenpaerlijck met haer te loven en te dancken den Heere van alles.

* Siet XXV. Cap. §. 4.

Het XIII. Capittel.

De daghelijckſche inwendighe Verlatentheydt van Rosa.

§. 1. ALs Rosa nu daghelijcks was ghekomen tot de opperſte Vereeningh met Godt, ſoo heeft ſy terſtont beginnen te lijden de alder-wreedtſte tuſſchen-tyden van inwendighe Verduyſteringhen / de welcke heele uren lanck deſe ellendighe ſoo bezwaerden / dat ſy noyt en heeft gheweten oft ſy in de Helle oft in het Vaghevier was / oft in wat ghevanghenis ſy verſtooten lagh in duyſternis. Op eenen ooghen-blick vondt ſy haer / alwaer niet en was de minſte ghedenckenis van Godt, gheenen ſmaeck van ſijn Goddelijcke teghenwoordigheydt / gheenen trooſt/ oft ſchijn/ oft ſchaduwe van trooſt.

§. 2. Haer dry ziels krachten ſcheenen buyten Godt te zijn. Het Verſtandt ſcheen Godt niet te kennen/ den Wille ſcheen hem niet te beminnen / de Memorie ſcheen hem niet te konnen verbeelden: en nochtans tot haer

haer meerder pijn bleef sy noch indachtigh/ als dat sy voortijdts Godt (als in eenen nevel en donckerlijcks) ghekent en bemint hadde; maer voelde dat sy hem nu niet meer en kende noch en beminde / den welcken sy maer als eenen pelgrim af-wesende/ en qualijck by naem bekent / van verres / ras / en seer slechtelijck toeknickte.

§. 3 Maer het ghene (eylaes) noch meerder is / die pijnen scheenen haer alle daghen te moeten dueren een eeuwigheydt lanck : noch haer ghevonde Memorie en konde haer (tot troost) niet doen ghedencken / dat sy hier van / daeghs te voren was uytghekomen : soo dat de verbaesde Maghet niet en vondt om te onderscheyden tusschen haer onheyl / en tusschen de grootste helsche pijn / die de Godts-gheleerden noemen pœna damni, dat is : de pijne van de schade, de welcke bestaet in't derven van Godt te aenschouwen.

§. 4. Van-daer soo socht sy naer te jaghen eenen (maer seer droevighen) troost / uyt hope van onder dese tormenten eens allenghskens te moeten ver-

vergaen : maer als-dan viel haer in de ghedachte de on-sterffelijckheydt van de ziel / de welcke gheen soorten van tormenten / jae oock de Helle selver niet dooden en kan.

§. 5. Voorwaer 15. jaren achter een is die bevende ROSA daghelijcks ten minsten een heel ure (en somwijlen noch langher) versmoort ghe-weest in den afgrondt van desen mistroostighen ziels strijdt : soo dat ROSA nu heel doornachtigh / jae eenen doorne selver / stont stijf en hart in den grondeloosen kuyl van dese inwendighe Verlatentheydt.

§. 6. Maer somwijlen scheen haer eenighsins/dat dit ziels torment eens eyndighen soude / en soo scheen sy meer in de eyndelijcke schade-pijn van het Vaghevier, als in de on-eyndelijcke schade-pijn van de Helle te zijn.

§. 7. Ten lesten / soo groot is ghe-weest den schroom van alle die ghe-daenten / en die bitterheydt van dien schroom / dat ROSA (andersins van jonghs-af on-vervaerlijck bereydt alles te verdraghen) niet-teghen-staende hert-grondigh gebeden heeft/ dat den Kelck van soodanighe bitter-

heydt

heydt sou van haer moghen voor-by-gaen: want het was haer harter afstandt te doen van het leven in't minnen / als afstandt te doen van't leven in de sinnen. Want soo-wanneer dat Godt dit aen een minnende ziel is / het welck de ziel aen het lichaem is / als-wanneer dan in die mistroostighe Verlatentheydt Godt den Bruydegom scheen te ontbreken aen haer ziel / als-dan ontbrack haer oock dat alder-edelste leven.

§. 8. Daer en was niemant van de Godts-gheleerden die kost weten oft achter-halen / wat / en hoedanighe dese pijnen van Rosa waren. Daer-en-tusschen versuchte sy dickmaels over haer on-wetenschap van haer kleyn Verstandt en uyt-spraeck (ghelijck sy meynde) het welck haer scheen te beletten met bequame namen haer quellingh te verklaren.

§. 9. Somwijlen nochtans proevende te vinden eenighe ghelijckenissen / door de welcke sy eenighsins de selve soude konnen verbeelden / seyde sy: dat de ghelijckenis van ons elementeel vier moest worden uyt-ghelacchen / om dat ons vier

maer

maer bequaem en is aen te doen *pœnam sensûs*, dat is (ghelijck de Godts-gheleerden dat noemen) de pijn van het ghevoel, bestaende in de bitterheydt van het ghevoelen der pijnen.

§. 10. Het schijnt dat David yet daer van in sijn selven beproeft heeft / het ghenen hy noemt / *Kleyn-moedigheydt en tempeest van den gheest.* Oft het ghene Paulus seer kracht-sinnigh noemt: *Vervloeckingh en af-schijdingh van* CHRISTUS. Maer ROSA ghevoelde in haer selven al meer als die woorden wel uyt-druckten.

Psal. 54. ℣. 9.

Rom. 9. ℣. 3.

§. 11. Sy seyde dat dien schroom met alle sijn schrickelijcke ziel-beelden haer sulckenen druck en droefheydt in-braght / die haer duysende reysen sou konnen dooden / ten waer sy in het leven wonderlijck behouden wirdt door de levent-makende handt van den Almoghende. Soo-dan naer vele (maer noyt bequame) ghelijckenissen / en heeft sy noyt yet anders konnen segghen als David in sijnen 17. Psalm: *De pijnen der Hellen hebben my omvanghen, my hebben raschelijck overweldight de stricken des doodts.*

Psal. 17. ℣. 6.

Het XIV. Capittel.

Rosa onderstaet het Ondersoeck van de *Doctooren*, om te speuren, oft haren Gheest van Godt is.

§. 1. Al is't dat het verholen licht van de Gratie Rosam van jonghs-af met een wondere in-stralingh verlicht hadt / en sekerheydt gheghеven/dat haren roep tot Godt, gheensins bedrieghelijck / maer waerachtigh goddelijck was / soo en heeft nochtans die stille Ootmoedigheydt van Rosa / niet derven wijgheren te onderstaen op verscheyde tijden een neerstigh ondersoeck van haren roep en Gheest.

§. 2. Buyten haer Bicht-Vaders/ die by ghelegh entheydt van de Biecht somwijlen de binnenste verholentheden van haer ziel door-snuffelt hebben / zijn daer tot dit scherp-sinnigh ondersoeck gheschickt den Doctoor in de Medecijnen Joannes de Castillo, wereldtlijck van staet / maer gheestelijck in sijnen handel en wandel / met P. Joannes de Lorenzana Doctoor in

in de H. Godtheydt van de Order der Predick-Heeren.

§. 3 Dese hebben naer een langh en menigh-werdigh ondersoeck bevonden: ten eersten / dat sy van jonghs-af die hemelsche ziels stecksels / en dien gherusten Gheest des ghebedts ontfanghen hadt: soo dat haer noyt yet soeter heeft konnen voor-vallen / als aen GODT te spreken / en GODT te bepeysen / en hemelsche saken te beherten: dat tot ontrent het twelfste jaer haers ouderdoms tusschen haer ghebedt somwijlen zijn ghemenghelt ghewreest eenighe moeyelijckheden / maer korte en weynighe / en dat sy 't meestendeel met een gherust en stil ghemoedt tot GODT gingh: maer dat sy somwijlen oock heeft moeten strijden met de verstroeytheden / den vaeck / en de lijfs slappigheydt: * dan dat sy van dien tijdt af altijdt voortaen ghemackelijcker was biddende / om dat sy haer in het beginsel van 't ghebedt ghevoelde seer wonderlijck van GODT binnewaerts in-ghekeert te worden: en dat de heel ziel met alle haer krachten (het

* Siet XII. Cap. §. 5.

Verſtandt, den Wil, de Memorie) met ſulcken on-ſprekelijcke ſoetheydt en ſmaeck / binnen haer eyghen ſelven aen de Goddelijcke ſchoonheydt wirdt in-gehecht / als dat ſy oock die niet en koſt af-keeren door eenighe andere inbeeldinghen / noch door gheen bekomeringh van de uytwendighe ſinnen koſt verſtroeyt oft af-ghetrocken worden van de verwonderingh en omhelſinghe Godts in haer ziel ſoo minnelijck teghenwoordigh.

§. 4. Sy is onderſocht gheweeſt van den ſtrijdt teghen de quade gheneghentheden van onſe brooſe natuer? Sy heeft gheantwoordt: dat ſy qualijck ſulckenen ſtrijdt indachtigh was / * dat ſy van jonghs-af altijdt ghevoelt hadde ghemackelijcke en natuerelijcke driften tot de deughdt/ en ſoo daer een on-bedachte beroerte teghen de reden trachtede op te ſtaen / dat de ſelve terſtont (ſonder eenighen ſtrijdt) verdweenen is door het grondigh bepeyſen van Godts teghenwoordigheydt.

* Siet II. Cap. §. 6.

§. 5. Naer deſe en vele andere vraghen / heeft oock Rosa van de Doctooren

ctooren versocht de verklaringh van haer daghelijckſche Verlatentheydt. Sy hebben gheantwoordt: dat als sy in die duystere Verlatentheydt docht te konnen hopen een eynde oft uyt-komst/ sy als-dan beproeft heeft de Schade-pijn, dat is/ dat alder-pijnelijckste af-blijven van GODTS aenscheyn/ dat de zielen in het Vaghevier lijden. Maer als haer gheen hope verscheen van dit oyt te ontkomen/ sy als-dan de waerachtighe Schade-pijn van de Helle gheleden hadt; op dat het Maeghdeken door GODTS Gaven haer niet en soude verheffen oft tot hoovveerdigheydt verijdelen: en op dat haer liefde (in desen brandt-hoven ghesuyvert) reynder sou glinsteren/ en haer ghewennen te beminnen niet soo seer de vreughden van GODT, als GODT.

§. 6. Dit al loopende verklaert zijnde/ hebben de Doctooren oock van ROSA gevraeght/ hoe het met haer gingh naer die helsche schricken en duysternissen? De ootmoedighe ROSA naer vele uyt-vluchtjens bevolen zijnde hier op te antwoorden/ heeft al bevende van schaemte ten le-

 sten

sten ghesept : * Het meesten-deel naer die schroomelijcke duysternisse wordt my openbaerlijck gethoont de menscheydt van CHRISTUS nu in een mans, nu in een kindts ghedaente : en dickmaels oock sijn H. Moeder MARIA seer vrindelijck en ghemeynsaem.

*Siet XV. Cap. §. 1.

§. 7. Eyndelijck / dese en meer andere dinghen seer scherp-sinnigh achter-speurt zijnde / hebben de Doctooren eenpaerlijck besloten / dat den wegh die ROSA bewandelde seker en gherust was ; dat sulckenen Gheest / uyt-wercksels / en lichten / gheensins van den duyvel / maer van GODT waren.

§ 8. Eenighe treffelijcke Godts-gheleerden, hoorende de antwoorden die ROSA gaf op het Mysterie van de Alder-heylighste Dryvuldigheydt, van de Persoonele Vereeningh van het Goddelijck Woordt, van de Glorie der Heylighen, van de Predestinatie, van den Natuer der Gratie, en andere verborghentheden van het Gheloof, hebben opentlijck beleden / noyt een Verstandt soo vol lichts ontmoet te hebben / en hebben bedanckt den *Vader der Lichten, die sulcken groote dinghen aen de Wijsen en Voorsich-*

Matt. 11. ℣. 25.

suktighen verborghde, en aen de On-gheleerden veropenbaerde. Soo dat het klaer blijckte / datter eenen hoogheren Gheest in Rosa was sprekende.

§. 9. Maer dit verwonderden sy hun het meesten / dat de Maeght (ghelijck met eenen sprongh) van jonghs-af den Trap der Verlichtingh, en van daer den Trap der Vereeningh was snellijck op gheloopen / sonder te vooren den Trap der Suyveringh qualijck betreden te hebben; en dat sy in dat schroomelijck torment van haer daghelijcksche mistroostighe Verlatentheden altijdt met Godt ghelijck ghestreden heeft / oft hy harter en droevigher sou bedrucken / oft sy kloeckmoedigher sou willen verdruckt worden. Voorwaer alle die als dan binnen Lima leefden / oordeelden voor vast / dat Rosa door den Gheest Godts ghedreven wirdt / en vervult was met een in-ghestorte hemelsche wetenschap.

HET XV. CAPITTEL.

De ghemeynsaemheydt van ROSA met CHRISTUS, en MARIA, en *Catharina van Senen.*

* Siet XIV. Cap. §. 6.

§. 1. DAt * minnelijck en vrindelijck aenscheyn van die Goddelijcke Sonne / te weten / den Bruydegom CHRISTUS, en bestraelde oft verlichtede niet alleenelijck sijne Bruydt ROSAM naer haer dagheliicks torment van haer duystere verlatentheydt / maer heeft noch meer andere tijden aen de minnende Maghet sijn selven verthoont.

§. 2. Als ROSA gheestelijcke boecken door-leesde / haer teere liefde en bloodt Kindeken JESUS (qualijck grooter als een duymken) doorwandelde met vlijtighe stapkens alle de bladeren en letteren / sijn Bruydt met een vreugdigh ghelaet ghedurigh toe-lacchende.

§. 3. Als wederom ROSA op haer naey-kussen oft borduerde / oft naeyde / siet sy daer wederom den kleynen Bruydegom JESUS op haer werckkus-

kussen seer kinderlijck en vrindelijck sitten. Daer sprack hy met stomme oogh-wenckskens tot sijn bemint Maeghdekens Hert: hy lachte haer toe: hy opende tot omhelsingh sijn korte armkens: hy door-brande haer gheduerigh met sijn vlammende ooghskens: en met alle bootsen/ roeringh en boogingh betuyghde hy sijn liefde tot haer. Overpeyst eens wat een blijschap tusschen desen troost ghevoelt heeft dese Naeyersse. Maer ick verwondere my dat Rosa als-dan noch ooghen hadde/ met de welcke sy draet/ en naelde/ en de webben kost sien. En sy sagh het nochtans/ want dese Godts jonsten besaten en verbulden haer soo/ dat sy de aendachtigheydt in het uytwendigh werck/ noch ten heelen verdoofden/noch ten deelen verdeylden.

§. 4. Dat dese vreughden aen Rosa daghelijcks over-quamen/ dient voor een seker ken-teecken/ dat als hy vertraeghde/jammerde sy met een klachtighe stemme: * Het is de ure, en haest hy noch niet? Twelf uren is 't gheslaghen, en verscheynt hy noch niet? O ick on-gheluckighe die hem nu derve!

* Siet XVI. Cap. §. 1.

O gheluckighe ziel die hem nu vast heeft!
En om dat de Liefde de Rijm-konst leert / soo hadt sy alle haer minne-klachten in vernufte Rijm-dichten ghebonden.

§. 5. Rosa eens kranck zijnde van pijn in de keele / wirdt van den Bruydegom Christus besocht / en tot een vermakelijck spel ghenoodt. De winst van 't spel luckt aen Rosa: sy voor de vrucht van haer winst / vraeght en verkrijght de versoetingh van haer keel-pijn. Maer Christus hernam het spel / en haer nu over-winnende / heeft voor sijn winst ver-eyscht de verduldigheydt van Rosa, haer terstont de weder-ghegheven pij-nen verdobbelende.

§. 6. Rosa dit Bruydegoms spel aen de bedruckte Moeder vertellen-de / is ghesien gheweest (ghelijck eertijdts den H. Stephanus) met een Enghels aensicht eenighen tijdt te stra-len en blincken.

§. 7. Als sy eens in haer hofs cel-leken ontrent den midder-nacht flouw wirdt / heeft Christus * de ghesonde salf-busse van sijn ghebene-dijde zijde aen de Maghet vernaer-dert/

* Siet VI. Cap. §. 12.

dert / ghelijck hy voortijdts ghedaen hadt aen de H. Catharina van Senen, wiens niet alleenelijck Leer-dochter, maer oock Mede-suygelingh ROSA gheweest is.

§. 8. In het huys van een seker Doorluchtighe vrouwe/naer eenighe heylighe t'samen-spraken/ heeft ROSA (volghens haer manier) sich tot het ghebedt vertrocken / alswanneer een seven-jarigh dochterken sagh ontrent de Maghet het Kindeken JESUS ghekleedt met een ghestreept rocksken van blauw en purper coleur/en met stralende klaerheydt omringhelt.

§. 9. Maer in het huys van Isabella de Mexia, is ghesien gheweest het kleyn Kindeken JESUS handt aen handt met ROSA te wandelen / en met malkanderen seer heymelijcke t'samen-spraken te menghelen / en in malkanders aenschouwingh ghehecht te blijven: en waer het Kindeken sijn voetjens ghestelt hadt / daer blonck het plaveysel met een haestigh groot licht.

§. 10. Jae soo sorghvuldigh was den Goddelijcken Bruydegom van

de wederparighe liefde van ROSA, dat hy oock gheenen mede-vryer gedooghde / al was het oock maer een blommeken. ROSA heeft eens uyt-ghetrocken ghebonden alle haer blommen die sy in haer hofken drifstigh beoeffende : en soo sy hier-om droef was / heeft aen haer CHRISTUS ontmoet en ghesept : Wat bedroeft ghy U, ô ROSA ? En ben *Ick de blomme des veldts* U niet beter als allen het blom-ghewas van het heel Paradijs ! zijt ghy een *Blom*, en bemint ghy een *Blom* ? Ghunt my uwe liefde. Ick hebbe uwe blommen ghebroken en uyt-ghewortelt.

Cant. 1. ℣. 1.

§. 11. Voorwaer dit gheeft een stercke gheloofbaerheydt aen het Visioen van die godtvruchtighe vrouwe / aen wie CHRISTUS in haer opghetoghentheydt heeft verklaert / dat hy ROSAM droegh in het binnenste van sijn Hert / aenghesien hy wel wiste / dat hy oock (en alleen) in haer maeghdelijck Hert seer gherustelijck woonde.

§. 12. Maer met hoe vele verthooninghen en aen-spraken MARIA haer ROSAM ghewéerdight heeft / kan-men eenighsins hier uyt verstaen /

staen / dat sy by-naer ghelijck haer kamenier is gheweest / met s' morghens de Maeght te ontwecken. Rosa was langhen tijdt heel gheduri-ghe nachten seer slapeloos gheweest: waerom haer de Bicht-Vaders bevolen hebben een avont-ghebruyck van eenighe latouwen en slaperachtigh saet: maer soo die kruyden den slaep qualijck verweckten als het nochtans nu was de ure van op te staen / soo wirdt Rosa ontrust / om dat sy op de ghestelde ure niet ontwaken en kon-de. Soo-dan sy heeft de waerachti-ghe Morghen-sterre Maria aen-ghe-roepen / de welcke als het daghelijcks was de ure van op te staen / ghevoe-lijck en sienelijck haer Rosam ont-weckte / vrindelijck segghende: Staet op tot het ghebedt, *Dochter*, staet op, want de ure staet aen. O aenghename weck-belle!

§. 13. Als Rosa eens aldus ont-weckt in haer bedde recht sittende / door het gheweldt van den slaep / we-der hervviel op den rugghen / heeft die alder-weerdighste weckster met een vrindelijck aenraeck herschudt en ghewagghelt dat ligghende lijfken / en

en weder ghesprokén : Staet op. *mijn Dochterken*, en vertraeght niet : ick segghe U staet op, *mijn Dochterken*, de ure is nu gheslaghen.

§. 14. Naer dat CHRISTUS Catharinam van Senen aen ROSA door een Meesterse gegheven hadt / zijn de wederparighe t'samen-spraken van dese 2. Maeghden soo vreughdigh en menighvuldigh gheweest / dat ghelijck aen Moyses in 't aenscheyn ghebleven zijn eenighe teeckenen van licht naer die t'samen-spraeck met GODT op den bergh / soo scheenen oock eenighe lichten uyt het aenschijn van Catharina uyt-geschoten te zijn in dat van ROSA, * door de welcke sy soo in den treck van den mondt / als van het heel hooft aen Catharina ghelijck scheen. Hierom hebben de inwoonders van Lima ROSAM ghemeynelijck de andere Catharina van Senen ghenoemt : besonderlijck naer haer doodt / als ROSA aen een-yeder ten thoon lagh.

* Siet IV. Cap. §. 1.

Het XVI. Capittel.

De Ghemeynſaemheydt van Rosa met haren *Enghel Bewaerder*, en haren victorieuſen ſtrijdt met de Duyvelen.

§. 1. Deſe Maghet heeft ſulcken ghemeynſame vrindtſchap met haren Enghel gehadt / dat sy hem plaght te ghebruycken voor eenen ontbiedenden poſt-looper/ * ſoo dickmaels als haren Bruydegom Christus by haer dagheliicks niet en verſcheen op de ghewoone ure/de welcke was twelf uren op den noen.

* Siet XV. Cap. §. 4.

§. 2. Op eenen ſekeren nacht heeft Rosa in haer hofs woeſtijne ghevoelt een haeſtighe flauwte/ waerom sy in huys by haer Moeder vertrock. De Moeder beveelde aen de dienſtmaeght ſeer ſpoedigh te gaen naer den Apoteker / om te koopen Chocolate. Maer Rosa badt dat-men die koſten ſou ſparen / verſekerende dat haer gheen Chocolate ontbreken en ſoude. De gramme Moeder beveelt aen de dienſt-maeght het ghebodt te vol-

volbrenghen. Rosa verklaerde dat den knecht van den Threzorier Gundisalvus haest soude by-wesen met de voorseyde remedie. Het was oock soo: want terwijlen de Moeder noch twistede teghen de Dochter / soo quam daer den knecht van den Threzorier naer Rosa vraghen / om haer te behandighen een silveren vatsen vol van wermen Chocolate. De verwonderde Moeder heeft op gehoorsaemheydt Rosam gheprangt uyt te spreken / waer van sy wist / dat op sulcke on-tijdighe ure uyt het huys van Gundisalvus sou Chocolate gebraght worden? Maer sy soetjens lacchende / antwoorde: Seer dickmaels gheweerdight my mijnen *Enghel Bewaerder* met soodanighe dinsten. Ick hebbe hem ghesonden om aen Mevrouwe *Maria de Vsategui* in te gheven, dat ick die hulpe noodigh hadde.

§. 3. De Moeder plaght dagheliicks voor den midder-nacht de hofs deure t'ont-sluyten / op dat Rosa uyt haer hofs woestijne sou vertrecken in haer huys-kamer. Maer soo de Moeder dit eens vergheten hadt / sagh Rosa door het ven-

vensterken van haer cellekeen een witte schaduwe (vlijtigh in 't betamelijck roeren / en niet on-aenghenaem om sien) de welcke de Maeght noodde om haer te volghen naer het huys. * Sy uyt de inwendighe kenteeckenen (die sy van Catharina van Senen gheleert hadt) heeft haestelijck ghekent dat haren Enghel schuylde onder de ghedaente van dese schaduwe ; en heeft hem gevolght. Sy zijn te samen aen de hofs deure ghekomen / die terstont naer het aen-raeck van den Enghel sonder sleutel gheopent is.

* Siet XVI. Cap. §. 12.

§. 4. Jae de Enghels Bewaerders van andere menschen waren oock aen Rosa ghedienstigh. Dit heeft met onderbindingh beproeft eenen sekeren Religieus / die tot behoedenisse der perijckelen van sijn groote voorghenome reyse / de Maghets ghebeden versocht hadde. Maer naer dat hy nu merckelijcken tijdt een gheruste reyse gehadt hadde / heeft hy in de voor-vallijen van Truxillo groote on-ghemacken onderstaen / soo dat hy qualijck ontkomen is. Weder-ghekeert zijnde tot Lima , heeft voor Rosa bitter-

lijck

lijck gheklaeght/dat sy hem in't midden van den wegh verlaten en berooft hadde van haer ghebedts hulpe en bystant. De Maeght verklaerde aen hem sulcks gheschiedt te zijn / om dat hy als-dan den selven niet meer en was / die hy plaght te wesen. Daernaer heeft sy hem vermaent van sommighe verholentheden aen hem alleen bekent/en die aen haer gheensins van soo af-ghelegen plaetsen / als van Godt oft eenen Enghel kosten veropenbaert zijn.

§. 5. Maer hoe seer de HH. Enghelen bemint en ghedient hebben dese Enghelsche Maeght/ soo seer hebben haer de duyvelen soecken te hinderen/ in't heymelijck en in't openbaer. Dickmaels heeft sy sienelijck met de selve ghestreden.

§. 6. Den duyvel heeft haer eens in de ghedaente van eenen grooten dogghen aen-ghevallen / en hy begost haer te bijten / te trecken / te sleuren langhs der aerden : hy draeyde en keerde haer als een vuyl vloer-dodde / tot dat de Maghet desen helschen hondt in eenen schandighen vlucht verjaeght heeft met dit gheroep tot

den

den Bruydegom : *Heere en levert aen de beesten niet de zielen die V belijden.* *Psal. 73. ỳ. 19.*

§. 7. Den duyvel gaf haer eens eenen machtighen kaeck-slagh: maer die on-vervreesde Heldinne ROSA lachte daer mede.

§. 8. Op een ander plaets en ghelegentheydt heeft hy van achter eenen schrickelijcken steen van verres op haer ghewórpen / met sulcken kracht en gheweldt / dat ROSA plat ter aerden gheballen is.

§. 9. Hy quelde haer eens moeyelijck in de ghedaenten van menighvuldighe ratten / om haer nachts ghebedt te verstooren.

§. 10. Korts daer-naer proefde hy haer te verschricken in de ghedaente van een dansende om-ghekeerde mande oft korfken. Maer ROSA heeft terstont haren verborghen vyandt uyt den korf in het vlack veldt beroepen. En hy (soo groot als eenen Reus) daer uyt springhende / heeft de Maghet terstont vast ghegrepen / gheperst / en ghedwonghen / als oft hy haer in de minste brijselkens wilde fijn malen. Allen haer beenderen scheenen ghemor-

morselt / de schouderen uyt het lit / de aderen en zenuwen vertrocken. Maer onder dit geschendt vleesch heeft dat on-geschendt ghemoedt beschimpt en uyt-ghelacchen de rasende dwaes-heydt van dien grooten gheck.

§. 11. Wederom stont hy eens voor Rosa als eenen schoonen jonghe-lingh / en begost eerst den vryer / daer-naer opentlijck den on-kuysschen te spelen. Maer sy in desen strijdt alleen (als van de Suyverheydt zijnde) de victorie van den vlucht bedelende / heeft in de naeste galderije met een ysere keten haer bloote schouders seer bloedigh doorwondt / tusschen de bloedts vloeden en tranen aen den Bruydegom klaghende / dat hy haer nu verlaten hadt. Maer hy in een klaer licht verschijnende / heeft haer ghetroost en ghesept: Hoort, Rosa, hadde ick met U niet gheweest, hy soude over U victorie behaelt hebben. Dier-ghelijck is aen de H. Catharina van Senen gheschiedt in eenen soodanighen strijdt. En alle de Gaven die den Bruydegom aen dese sijn Seraphinsche Bruydt vergunt hadt / heeft hy oock aen Rosa ghejont.

§. 12.

§. 12. Onder alles heeft sy verkreghen die wondere Gave / die den Apostel noemt : *De Onderscheydingh der Gheesten*, door de welcke sy van jonghsaf wist te onderscheyden en kennen de waerachtighe openbaringhen van den duyvels bedriegheryen / en de waerachtighe HH. inspraken / van de snoode in-ghevinghen der duyvelen. Dit hadt eertijdts CHRISTUS gheleert aen Catharina van Senen, * en sy aen ROSA : die haer Leer-moeder Catharinam soo sorghvuldigh heeft naer-gevolght / en soo volmaeckteliick (oock naer den treck des aenscheyns) heeft uyt-ghedruckt / * dat (waer het saken in Indien oock hadt bekent gheweest de dwase doolingh van Pythagoras, rakende de Verhuysingh der zielen) een-yeder sou ghelooft hebben / dat de ziel van Catharina in het lichaem van ROSA verhuyst was.

1. Cor. 12. ꝟ. 10.

* Siet XVI. Cap. §. 3.

* Siet XV. Cap. §. 14.

HET

Het XVII. Capittel.

De Vervolginghen, Sieckten, en *Verduldigheydt* van Rosa.

§. 1. De doornen en komen niet traegh by de Roosen, maer sy woorden hun aen-gheboozen. Dit is aen dese Roos Rosa gheschiedt. Daer ontbraken noch eenighe daghen van de neghenste maendt haers ouderdoms / als-wanneer oock t'samen het melck-sogh aen het mondeken van Rosa, en aen de borsten van de Moeder ontbrack / en den kleynen rijckdom niet toe en liet een Voester te hueren. Siet / hier beghinnen de eerste doornen uyt te spruyten neffens dit jongh Roosken. Met natte pappekens vervulde de Moeder dit melcks ghebreck; maer het on-ghemackelijck in-gheven pijnighde seer moeyelijck haer kleyn mondeken in het open-spreyden: nochtans en kreet Roosekken niet / maer met het noodeloos suyghen van haer duymken / in plaets van te versaden / bedroogh sy stil zwijghende haren hongher en dorst.

§. 2. Qua-

§. 2. Qualijck begost sy te spreken en wandelen / oft dit onnoosel Meyskē sagh haer seer ellendigh verwerret tusschen den twist van de Moeder en Groot-moeder om den naem Isabella en ROSA. Want gingh dit Dochterken by de Moeder / ghe-roepen zijnde door den naem ROSA, (welcken naem haer de Moeder hadt in-ghestelt) de rasende Meter en Groot-moeder Isabella, gheesselde het kleyn Meysken met roeden: en soo ROOSEKEN antwoorde op den naem Isabella, de grammoedighe Moeder dede het selfste.

§. 3. Hoe sachtmoedigh den imborst van het Dochterken was / soo grammoedigh was oock de Moeders conditie / de welcke haer Dochter om haer stilheydt / matigheydt / ghebeden / en s'wereldts vlucht / gedurigh vetierde / niet alleen met woorden / maer oock met vuysten / voet-schuppen / en gheknobbelde stocken; * besonderlijck als ROSA naer het voor-beeldt van Catharina haer schoon blondt en blinckende hayr nu hadt af-ghesneden.

* Siet II. Cap. §. 8.

§. 4. Niet minder hebben de huysghe-

ghenoten ghedaen / de welcke ROSAM (om haer wondere wercken) noemden een scheyn-Heylighe / bedriegherße / en leughenerße / die kortelingh soude gheroepen worde naer den Rechter-stoel van de H. Inquisitie.

§. 5. Daer-en-tusschen verblijdde haer ROSA, siende / dat sy alsoo door de selfste weghen van Catharina van Senen ghelepdt wirdt tot de Vereeningh met den Bruydegom. Daerom eens gevraeght zijnde / waerom sy haer Seraphinsche Meesterße niet en versocht verlossingh van alle dit lijden ? Heeft kloeck gheantwoordt : dat sy meer achtede de pijnelijcke wonden / als den teeren troost van hare Meesterße : om dat het haer schaemde / dat een Bruydt van den Ghekruysten, oock eenen ooghenblick sou worden ghevonden buyten het lijden en 't Kruys.

§. 6. En voorwaer / oft noyt / oft selden ontbrack aen dese * groote verduldigheydt groote materie van lijden : want hadt sy (by-gheval) maer een ure gheen uytwendigh Kruys, soo over-viel haer het inwendigh Kruys; en soo daer op-viel de uytwendighe vervolgingh / over-

* Siet II. Cap. §§. 3. 4. 5.

over-vielen haer met heele trouppen de lichamelijcke sieckten.

§. 7. Tot Canta lagh sy 3. jaren te bedde van schroomelijcke treckingh der zenuwen / met on-sprekelijcke pijn/ maer niet eenen sucht.

§. 8. Het is te verwonderen hoe groote en verscheyde sieckten de Maghet beleghert hebben/somwijlen 2. 3. 4. sorten t'samen ghelijck. Maer de Maeght ghevoelde seer wel / dat niet de lichamelijcke ont-steltenissen / maer de goedt-jonstighe handt van den Bruydegom haer dese strijdts feeste aen-dede.

§. 9. Sy heeft eens beleden / dat sy niet en meynde noch eenighe sieck-ten oft pijnen te zijn (van wat lidt-maten dat het moght wesen) die sy niet ghevoelt en hadde: * maer dat haer oock noyt over-loopen en hadt een beroerte van on-verduldigheydt/ waer door sy in't minst sou hebben af-ghewekeken van de eenvormighe over-gevingh van haren Wil in Godts Wil.

* Siet XXVIII. Cap. §. 12.

§. 10. Sy heeft dickmaels ghestre-den met het pleuris / kort-borstig-heydt / keel-pijn / en heupe-pijn.

De pijnen van de maegh / van het Herts kistje / en inghewant / voerden in haer lijf menighvuldighe krampen. De ghewoonte dede haer spotten met de drij-daeghsche / twee-daeghsche / jae oock met de dagheljjcksche koortsen; maer soo niet met het handts en voets flerecijn / dat haer seer dickmaels bezwaerde. * Niet-teghenstaende tusschen de verscheurende pijnen gevraeght zijnde hoe sy vaerde / antwoorde ghedurigh: Al redelijck wel: En haer selven tot den Bruydegom keerende sprack aldus: Heere vermeerdert de pijnen en smert, midts dat ghy die liefde oock vermeerdert in 't Hert.

* Siet XXVIII. Cap. §. 12.

§. 11. Maer hoe CHRISTUS gehoorsaemde aen de ghebeden van ROSA, heeft hy haer bethoont met een wonder Visioen, in het welck sy ghesien heeft / dat CHRISTUS (verschijnende tusschen 2. klare Reghen-boghen) in een weegh-schale op-weeghde soo den teghen-spoet en verduldigheydt der menschen / als de vergeldingh / Gratien en loon voor de selve: jae heeft haren Bruydegom met hooghe stemme hooren uyt-roepen:

pen : Daer en is gheene andere leeder oft trap dan het KRUYS, om den *Hemel* in te klimmen. Met eenen ghewelddighen drift is als-dan ROSA bevanghen gheweest / om in't midden van de stadt te loopen / en een-yeder aen te prijsen de vrucht / den loon en de weerdigheydt van de Goddelijcke Gratie / wiens wondere schoonheyt en kracht (die de ziele Godt-vormigh maeckt) openbaerlijck ROSA ghesien hadt. Dit Visioen heeft ROSAM daer-naer versterckt en bereydt tot allen haer pijnen / maer besonderlijck van haer leste ghestaghentheydt / de welcke haer een vroegher en onrijpe doodt hebben aen-ghedaen. Maer hier van noch meer in het XXVIII. CAPITTEL.

Het XVIII. Capittel.

Rosa bethoont haer brandende Liefde tot den Bruydegom met verscheyde teeckenen.

§. 1. WAt eenen brandt-hoven van Godts liefde daer blaeckte in het Herte van Rosa, hebben bethoont de stralen en lichten / ghensters en vlammekens die uyt het aenschijn van de biddende Rosa dickmaels zijn uyt-geschooten.

§. 2. De vierighe suchten / met de welcke (als met blaes-balckskens) dat ontsteken Hert t' samen af-blaesde sijn banghe wermte en hitte / en t' samen de selve wederom ghewel-digher ontstack / die waren oock on-wederlegghelijcke ghetuyghen en ghensters van dien selfsten minnen-brandt.

§. 3. Ghedurigh sondt sy bran-dende schiet-ghebedekens naer den Hemel; * en allen haer woorden / t' samen-spraken en antwoorden onder de menschen / besloten altijdt eenen inhoudt van Godts liefde.

* Siet XII. Cap. §. 7.

§. 4. Al-

§. 4. Alle de koutenantien (hoe vremdt die oock waren) wist sy seer aerdigh hier toe te draeyen / op dat de minne en minnelijckheydt van GODT soude wesen het eyndende besluyt van alle andere t'samen-sprakẽn. En als haer dit luckte / soo was het wonder te hooren een Maghet (anders sprake-sparigh) met de bequaemste en vierighste woorden te kouten van de liefde-plicht / van de goedtheydt GODTS, van de schoonheydt sijns Majesteyts. Alleen maer hier en ontbraken aen ROSA gheen krachtighe woorden / hier brande haren Gheest / hier scherpte sy haer stemme / hier blixemden haer ooghen: en niemant kost twijfelen / oft haren mondt sprack uyt de overvloedigheydt van het Hert.

§. 5. Maer als sy in het verborghen vertreck van haer hofs kluyse / oft yevers elders (daer sy gheloofde alleen te zijn) haer selven was uyt-gietende in ghebeden / soo was het seer aenghenaem haer te hooren uyt-roepen de alder-edelste en alder-brandenste spreeck-woorden van een Seraphinsche liefde, en haer te hooren ont-

ſteken de Goddelijcke minne-bran-den met godtvruchtigh gheroep en geſchreeuw in verborghen hoecks-kens. Sy verriep en noodde daer tot de liefde van den Schepper alle de ſchepſels op orden: te weten / de He-melen / de Enghelen / de Elementen / de aerde / de planten / de ghedierten / ghedurigh roepende en her-roepende: Laet ons GODT beminnen, GODT moet bemint zijn: de Liefde is GODT, GODT is de Liefde. En dit ſprack ſy niet lichtelijck henen / maer ſy bleef menighmael 2. oft 3. uren lanck hier in bekommert met op-geheven oo-ghen en gevlochte handen naer den Hemel, en hoogh-klinckende ge-ſchreeuw / 't welck van menighen (tot krijtende beweginghe toe) is dickmaels gehoort gheweeſt; die oock ghesien hebben / dat ſy ſomwijlen met een aen-ghegrepe Citer (die daer aen den muer hongh) trachtede te breken het ghewelt van haer ſtem door den ſlagh der ſnaren / al ſoetjens ſinghen-de en klinghende de minne-klachten van haer door-quetſte ziel; op dat ſy haer met alle manieren en bootſen aen haren Beminden ſoude thoonen

te minnen. Soo dat-men dickmaels van haren singhenden mondt heeft hooren voorts-komen dit rijm-dicht in haer moederlijcke spaensche tale/ luydende in 't neerduytsch op desen sin:

Kleyn JESUS ghy wordt schoon,
Daer soete *Blommen* bloosen,
En by 't *Olijfs* ghewas,
Noch ghy veracht de *Roosen.*

Het waren bevallligheden / met de welcke de Maghet vry-hertigh streelde de gheweerdingh van haren Beminden / den welcken die arme ROSAM, ghebooren van Maria de Oliva en Gaspar Flores, ouders van kleyne middelen / gheensins ghewalght en hadt / 't sedert dat hy hem soo teer van haer hadt laten beminnen. Daer soude noch meer te segghen vallen van dese Maghets gheestelijcke minne-stoven en brandt-hovens / en weder-minnende ziels suchten / en uyt-gesochten t'samenspraken met haren Bruydegom / maer wy vervoorderen ons tot noch andere saken.

§. 6. Den yver (den welcken is eenen mede-ghesel en ghetuyghen van

een gheweldighe liefde) heeft dese Maghet ten hooghsten bevanghen. Ten eersten / het on-nut gheklap in de kerck (dat boerachtigh quaedt van den edeldom) versoeyde sy ten hooghsten. Daerom vermaende sy seer beleefdelijck alle de klappers in de kerck.

§. 7. Alle die met haer in huys woonden / en dersden niet spreken oock de minste on-geschicktheydt voor dese Maghet: want sy vreesden het berispende opsicht van Rosa oock noch kleyn wesende. Desen aerdt heeft sy gehadt van jonghs-af: want als haer susterkens oft andere kinderen / vuyle woorden spraken (die sy noch niet en verstonden) oft on-eerlijcke liedekens songhen / die sy elders gheleert hadden / Roosken liep vluchten / en gingh by de Moeder dit kinderlijck misdaet over-draghen/en klaeghde al krijtende / dat Godt hier door vergramt en ont-eert wirdt.

§. 8. Het echten kindt van desen vierighen yver / was die on-ghemete blijschap die Rosa schepte / soo dickmaels als sy Godts eer oft dienst

van

van iemant sagh verboordert te wor-
den. Daerom als eens een uyt-ghe-
loope Nonne (den Religien-bandt
en 't slot met heyligh-schenderÿ ghe-
broken hebbende) was tot het kloo-
ster met een rouwigh Hert weder-
ghekeert / ROSA hiel vreughdighen
feest-dagh met meerder blÿschap/als
oft haer den Schepter van heel Ame-
rica door gifte waer toe-ghekomen.

§. 9. Eenen Bicht-Vader van ROSA wirdt eens on-verwachts
met de kortsen bevanghen / weyni-
ghe daghen voor dat hy een feeste-
lÿck sermoon moeste prediken. De
Maghet heeft dit ghewetén / en
t'samen de kortsen van den siecken
tot haer ghenoodt : en heeft doen
boodtschappen (als seker zÿnde van
de waerheydt des uyt-komste) dat
hy den moedt niet en soude verliesen/
want dat hy op den ghestelden dagh
met weder-ghekeerden krachten sou
sekerlÿck predicken / maer dat sy
daer-en-tusschen door-koockt soude
worden met sijn kortsen. Het is aen
ROSA oock in de ware daedt over-
ghekomen/ ghelÿck voortÿdts aen de
H.Catharina van Senen geschiedt was.

§. 10. Haren drift en betrachtingh van GODTS Glorie en eer te vervoorderen / bepeysde daghelijcks wondere vonden / om de menschen tot GODTS dienst en liefde t'ontsteken. Ghelijck onder andere / een nieuwe konst en faitsoen van * kleerkens te maken aen het sprakeloos en bloodt Kindeken JESUS: opdraghende aen den selven voor sijn hemdekens / doecksken s/ sargiekens / bessem / en bandekens / en allen sijn kinder-spel / haer ghebeden / vasten / waken / disciplinen / en alle haer andere goede wercken: welcken edelen vondt oock naermaels vele goede menschen omhelst hebben. En wat en heeft sy niet ghedaen op dat GODT van een-yeder soude bemint worden? Desen brandighen yver van ROSA heeft aen den Saligh-maker soo behaeght / dat hy met een schoon Mirakel verhoont en beloont heeft haer soo groote sorghvuldigheydt om sijn liefde te verbrijden. Dit gaen ick in het volghende CAPITTEL verhalen.

* Siet XX. Cap. §. 9.

Het XIX. Capittel.

Rosa verkrijght een *Mirakel* van een *Beeldt* openbaerlijck ſweetende, om een-yeder tot Godts liefde te verwecken.

§. 1. In het jaer 1617. den 15. April s'avondts Rosa in de bidtplaets van het huys van Gundiſalvus den Threſorier / uyt-gheſtort knielende in vierighe ghebeden voor een ſchoon Beeldt van Christus aenſchijn / heeft daer-binnen (meer als sy plaght) ontſteken te worden door ſoo gheweldighen minnenbrandt / dat sy nu oock niet en koſt bedwinghen haer ſtemme / oft opſtaende met vierighe en klinckende woorden moeſt aen-ſpreken dat H. Beeldt. Wel-aen dan (riep haer brandtroockende ſtemme) ô Heere! doet U beminnen ghelijck het behoort: ſchudt uwen pijl-koker uyt, en ſchiet t'allen kanten d'alder-ſuyverſte en vierighſte pijlen van uw' liefde. Dat U een-yeder beminne, en alle Herten der menſchen uytberſten, jae verteert worden in lief-

de-vier en minne-vlam tot U, ô alderminnelijckſten Jesu! die ſoo blaeckt en brandt met ſoo groote liefde tot het menſchelijck geſlacht. Een dochterken van den Thréſoziet daer by zijnde / en terſtont door eenen haeſtighen ſchrick verſchrzoomende : Wat ſien ick? (riep ſy teghen Rosa) ick ſien het aenſchijn van den *Saligh-maker* heel over-goten met ſweet. Maer Rosa van dit wonder volle kenniſſe hebbende / ſeyde : dat den Saligh-maker hier door alleen beteeckende / hoe ſeer hy begheert van alle menſchen bemint te worden : dat deſe verthooningh maer en was van de Goddelijcke liefde alleen / die hier door onſe weder-liefde tot haer trachtede te verwecken / en dat hy daerom in dit Beeldt (niet met eenen mondt / maer met alle ſijn zweet-gatjens) gheduurigh gheroepen hadt : Weder-mint die U lieden ſoo bemint. Terſtont en Vader en Moeder / en den Schilder Angelinus Medorius (die dat Beeldt ſelver geſchildert hadt) met noch andere ſoo gheeſtelijcke als wereldtlijcke perſoonen daer by-gheroepen / hebben ghesien / dat

dat het heel aenschijn van het H. Beeldt blonck en uyt-scheen door menighvuldighe zweet-druppeltjens ghelijck kleyne pereltjens: het een druppeltjen volghde ghedurigh naer 't ander / ende malkanderen aldus uyt-dringhende maeckten nieuwe druppel-bloeden / door-loopende met verscheyden linien over de geschilderde hayren en baert / tot op den houten leest van het Beeldt. En hoe meer-men dit met cattoen af-drooghde / hoe meer daer het nieuw zweet/ en druppel op druppel / bloeden op bloeden zijn uyt-ghekomen. Dit godtvruchtigh verthoon heeft meer als 4. uren gheduert / tot verwonderingh van alle de teghenwoordighen / om dat sonder eenigh hinder van verwen dit Beeldt noch levender en schoonder (als voren) verscheen / naer alle dit zweet. Die kristallijne en klaer-blinckende vochtigheydt van dat zweet sonder reuck / en noch andere neerstighe ondersoeckinghen soo van het Gheestelijck Recht als konstighe Schilders / hebben kenbaer ghemaeckt/ dat dese zweets vochtigheydt niet

voorts en quam van de mengheling der olie met verwen / maer dat dit heel boven-natuerlijck was. Hier heeft de on-eyndelijcke GODTS liefde tot ons / met dit verthoon (door het welck hy onse weder-liefde verlockte) den wensch van ROSA verbult: want alle die in dit wonder teghenwoordigh ghe-weest zijn / hebben openbaerlijck beleden / als dat sy in het aenschouwen van dat zweetende Beeldt, nieuwe / scherpe / on-ghewoonelijcke steecksels van GODTS liefde in hun zielen ghevoelt hadden.

§. 2. Dit Mirakel en is daer niet ghebleven / maer tot bevestingh van het selve is daer noch een an-der gheschiedt. Weynighe daghen te voren (te weten den tweeden Paesch-dagh) hadde ROSA met eenen on-voorsienen val haren arm seer sor-ghelijck ghequetst. De wonde-mee-sters (door de op-ghezwollen blouwe teeckenen vol vrees zijnde) heb-ben gheoordeelt dat de Maghet oft altijdt sou in den arm lam blijven / oft ten minsten de meesteringh seer lanck soude aen-loopen / en dan noch

noch on-seker sou zijn. ROSA was versekert van haer ghesontheydt weder te krijghen / waer het saken dat cattoen ('t welck door dit zweet was bevochtight ghewceest) maer ghelegt wirdt op de verplette zenuwen en muskels van den ghebroken arm. Nochtans begeerigh om haer pijnen en lijden (voor haren Bruydegoms liefde) langher te ghenieten / en heeft dit niet derven bestaen sonder den oorlof van haren Bicht-Vader. Soo-dan met sijn bevel dit nu ghedaen zijnde / soo sy haer in de bidt-plaets van 't huys vertrocken hadt / heeft sy terstont (naer haer eyghen belijdenis) ghevoelt met eenen machtighen treck alle haer verdraeyde zenuwen tot hun natuerelijcke plaets keeren / de muskels toe-komen / en den heelen arm ont-zwellen; tot verwonderingh van de huys-ghenoten / en de wonden-meesters noch meer / die daeghs te voren van den on-handelbaren arm wanhopigh tusschen malkanderen monpelende / on vermeyt ghesept hadden / dat het hier al te vergheefs ghemeestert wirdt.

ROSA

Rosa verseekerde dat haer dit Beelde tot het beenen-merghl ontstack en vermaeckte: jae dat sy hier van soo in lichaem als in de ziel ghevoelde eenighe uyt-werckselś / die seer ghelijck waren aen de ghene die sy ontfongh uyt het nutten van't H. Sacrament des Autaers.

§. 3. Eyndelijck Rosa versuchte met een klachtighe stemme / dat daer soo weynighe waren / die sulckenen soeten Godt oprecht weder-minden / en dat haer dese droefheydt scheen on-verdraghelijck te zijn. Sy wenschte eenen man ghewееst te zijn: welsprekentheydt en krachten te hebben / om aen de heel wereldt aen te raden de enckele liefde tot Godt. Voorwaer dit hadde oock voortijdts ghewenscht haer Seraphinsche Meesterssе Catharina van Senen. En ten lesten berispte Rosa noch haer eyghen-selven / dat sy tusschen alle dit vier en brandt niet genoegh en brande.

Het

Het XX. Capittel.

Rosa wordt dickmaels vertrooſt, gheſtreelt en onderricht van het *L. Vrouwen Beeldt* in de Capelle van den *H. Rooſen-krans.*

§. 1. Over 100. en meer jaren is binnen Lima ghevieert gheweeſt een godtvruchtigh en vermaert L. Vrouwen Beeldt van den H. Rooſen-krans, uyt on-bekent hout ſeer konſtigh gheſneden in een ſtatue ſoo groot als eenen menſch. Opt deſen Rooſen-Hof van de Myſterieuſe Rooſe Maria, is de Lente van het jongh in-gebraght Gheloof t'allen kanten ſeer blommigh uyt-gheſproten. Rosa badt ghedurigh voor den Autaer van dit Beeldt, haer met een wondere blijſchap verheughende. Met dat ſelve Beeldt hadt ſy verholen handelinghen en aen-ſpraken / en groote ghemeynſaemheydt.

§. 2. Ghevraeght zijnde van de manier / op de welcke ſy de Moeder Godts in dat Beeldt tot haer hoorde ſpreken / heeft eenvoudelijck gheant-

antwoordt : dat de soort van dese aenspraeck seer wonder was / sonder tael / sonder ghelupt / sonder lippe-roeringh; alleenelijck hebbende eene Symphatie oft over-een-kommingh van ghevoelen : en dat het aenschijn van het Beeldt door de stralingh van 't blinckende voor-hooft (ghelijck met sommighe wenskens en knick-teec-kens) soo wel en klaerlijck up-druck-te sijn besinninghen oft Wille , dat daer gheen wel-sprekentheydt van de upt-gesochtste woorden dit en kan doen. Jae dat de selve kracht is in het aenschijn van 't goddelijck Soontjen op haren arm sittende : dat sy van beydts kant (ghelijck in een-en levenden boeck) alle de ant-woorden bescheydelijck kost lesen / jae veel upt-druckelijcker / als oft sy die sagh met letters beschreven.

§. 3. Dit Kindeken Jesus ver-heughde oock altijdt sijne aen-schou-wende Rosam met wondere vreughden : want het scheen sijn goddelijcke teere armkens upt te zwieren / als willende toe-vlieghen in de omhelsinghe van Rosa.

§. 4. De mare was / dat Rosa alles

alles sekerlijck verkreegh / 't welck sy voor dit H. Beeldt ernstelijck vraeghde. Daerom dickmaels versocht zijnde / om dit oft dat te vraghen / soo ontfanghde sy gheerne dien last aen / als het streckte tot het ghemeyn welvaert van de Republieck, oft yemants anderen persoon. En daer-naer van het Beeldt weder-keerende / beloofde sy met soo groote gherustheydt de goede uyt-komst / als oft sy de Bullen van de verghunde Gratien ontfanghen hadde.

§. 5. Dit heeft sy bethoont / alswanneer sy door het versoeck van haren Bicht-Vader / met haer gheheden voor dit H. Beeldt verkreghen heeft eenen noodighen peys in een kloosterlijcke tweedrachtighe Vergaderingh. Noch meer dierghelijcke zwijghe ick hier.

§. 6. Ick wil hier in 't kort oock by-voeghen / het welck aen ROSA gheschiedt is in de bidt-plaets van Gundisalvus huys / met een ander (niet ghesneden / maer gheschildert) Beeldt van MARIA Daer was met verwen in eenen doeck ver-

verbeeldt de Maghet en Moeder GODTS, besluytende in haren schoot het slapende JESEKEN. Het scheen aen ROSA dat in dit Beeldt alles was levende: en sy belijdde dickmaels/ dat sy dit Beeldt onder andere beson-derlijck in groote achtbaerheydt hiel/ om dat sy hier van somwijlen met den alder-soetsten troost hadt over-goten gheweest: dat het waken van MARIA en het slapen van't JESE-KEN, minne-vier uyt-schoot tot in haer binne-mergh; soo dat sy den soeten slaep van het kleyn Kindeken niet en dersde ont-rusten/ en noch-tans de wakende Moeder sonder de hoogh-klinckende aenspraeck van een ontsteken Hert niet en dersde voor-by-gaen. Maer dat onder desen twee-strijdt van ghenegentheden/ haer ziel heel smolt door die verholen aenspraeck van den Beminden/ als oft hy seyde: *Ick slape, en mijn Herte dat waeckt.*

Cant. 5. ℣. 2.

§. 7. Als-wanneer voor dit Beeldt in het by-wesen van ROSA met noch 2. andere vrinden Maria de Usategui eens vertelde de wonderheden die de almachtighe handt GODTS ghe-

weer-

weerdight heeft uyt te wercken door het L. Vrouwen Beeldt van Atocha tot Madrid, soo heeft ROSA dit geschildert Beeldt sien thoonen sienelijcke teeckenen van on-ghewoone blijschap. ROSA van Maria de Usategui ghedwonghen zijnde dese blijde teeckenen te verhalen / sprack aldus: Terwijlen de *Mirakelen* van het af-wesende *Beeldt* van *Atocha* door uwen mondt vertelt wirden, dit teghenwoordigh *Beeldt* roerde op ons sijn soete duyven-ooghskens: het verhefte hem met een uyt-lijvigheydt buyten den doeck, als oft het met sijn slapende *Kindeken* tot ons wilde uyt-komen: het sproeyde verholen soetigheden: het blonck en straelde veel schoonder, nu aen haer kleyn *Kindeken*, nu aen ons seer moederlijck toe knickende.

§. 8. Maer wy moeten weder-keeren naer de Capelle van den H. Roosen-krans, aen de welcke ROSA alle Saterdaghen van 't jaer / oft sondt/ oft droegh bondelkens van blommen die sy selver gheoeffent hadt. Noyt was haren hof sonder blommen: want oft dat elders het verloopende saysoen van 't jaer eenen struyck oft blom nu hadt wegh-ghenomen / oft de

de hitte der hondts-daghen met een uyt-brandende drooghte t'allen kanten de blommen bedorven hadt/altijdt bloeyden en groeyden in dat kleyn hofken van Rosa de on-gescheude scheutjens die sy op den volghenden Saterdagh soude toe-heylighen aen die / de welcke den Blommighen Jesus van Nazareth in den *Besloten Hof* van haer Maeghdelijck Lichaem ghedraghen heeft.

Cant. 4. ℣. 12.

§. 9. Maer noch schoonder kleedde sy met * een gheestelijck kleedt haer Hemelsche Koninghinne des Roosenkrans : haren binnen-rock / buyten-rock / vliegher / en sleyp / kroontjen/ en handt-tacksken / en andere cierselen / makende van ghebeden / disciplinen / en andere strengigheden in on-gheloofbaer ghetal/ by naer evenceens ghelijck sy dede aen 't Jesken, waer van in het XVIII. Capittel ghesproken is.

* Siet XVIII. Cap. §. 10.

Het

Het XXI. Capittel.

De Godtvruchtigheydt van Rosa tot het *H. Kruys.*

Rosa verçicrende het *Beeldt* van de *H. Catharina van Senen*, wordt van haer wederom vereert.

§. 1. In dat kleyn hofs hutteken (daer wy te voren van gehandelt hebben) hadde Rosa een groot Kruys, wat grooter en hoogher als sy selver was: op dat het haer in de Meditatie levender den Calvarien-bergh soude verbeelden/ en ghemackelijcker met godtvruchtighe omhelsinghen van een nieuw Magdalena sou konnen aen-ghevat worden. Sy heeft dit Kruys met gheduríghen kus ghestreelt/ met tranen vervochtighet/met vierighe Herts suchten versenghelt/ met vast-houdende armen (tot blouw zwellens toe) nacht en dagh/ aen haer selven gheperst.

§. 2. Op wat plaetse dat haer in de ooghen viel eenigh Beeldt van het H. Kruys, soo was dat Kruys aen Rosa de

de Sonne / en Rosa was de Sonne-blom aen dat Kruys : en het Hert van de Maghet scheen in dit aenschouwen met eenen ghewelddighen en beroerden Herts slagh te veranderen in een Horologie oft Ure-werck.

§. 3. Jae waer het saken sy by gheval ('t zy in de samen-voegingh der balcken / 't zy in de trallien der vensters / 't zy in de gevlochten stocxkens der haghen / 't zy in de wronghels oft 't gehangh oft de handtboomen der deuren / 't zy in splinters / oft strootjens / oft kaf) de ghedaente van een Kruys in-sagh / noyt en sou sy dit hebben voor-by-ghegaen / sonder een uyt-wendighe eerbiedingh / droeve aenschouwingh / en eenen heeten sucht. Van haer on-ghemeyne en verstandighe godtvruchtigheydt tot het H. Kruys leest-men eenighe curieuse exempelen en Mirakelen in haer groot leven in dit selve XXI. Capittel.

§. 4. Maer nu moeten wy spreken van het Beeldt van haer Seraphinsche Meesterlse, met de merck-teeckenen van het Kruys, en den Ghekruystens 5. wonden begaeft : met welck Beeldt sy velen en wonderen handel gehadt heeft.

heeft. Over 100. jaren en meer / floreert binnen Lima een godtvruchtigh Broederschap onder den titel van de H. Catharina van Senen. Dit Broederschap is ghewent drijmael in 't jaer/ met feestelijcke processie in publiecken omme-gangh (op eenen verheven draegh-stoel) uyt te draghen de statue van haer H. Patroonersse, met kroonen en blommen/ en peerlen seer kostelijck verciert. Maer om het cieraet van dit Beeldt te besorghen / te bewaren / en aen te doen / soo en wirdt daer toe niemant weerdigher en bequamer ghevonden als ROSA alleen / om dat daer oock niemant oft godtvruchtigher / oft ghelijckvormigher aen dit voor-beeldt was als sy. Maer als sy het lief Beeldt om-gingh / oft kleedde / oft de vouwen en kleer-ployen wel schickte/ soo en kost sy haer (om den binnenbrandt) niet behouden van tranen/ van kussen/van aenspraeck: sy eerde/ sy streelde / sy sprack tot het H.Beeldt, al oft sy uyt den Hemel haer lieve Meesterse hadt teghenwoordigh gehadt.

§. 5. Eens is aen de Maghet tus-

schen haer liefde-suchtjens ontval-len dese aen-spraeck: Och Godt gave dat ick 15. oft 16. Pattacons hadde, ick soude U (*ô Alder-liefste Moeder!*) met een nieuw kleedt, naer mijn behaghen, bekleeden. En/ siet: terstont is daer aen-ghekomen Hieronyma de Gama, dienst-maeght van een Doorluch-tighe Mevrouwe/ en heeft dat ge-wenscht gheldt met een geschreven briefken van die Mevrouwe aen Rosa gebraght.

§. 6. Dit H. Beeldt is dickmaels ghesien gheweest met eenen on-ghe-woonen luyster en glans op Rosa klaerder te stralen.

§. 7. Francisca de Montoya, die met Rosa hadt verciert eenen heelen nacht het H. Beeldt van die Seraphinsche Catharina, heeft tot loon van desen dienst (door het verbidden van Rosa) den selven dagh on-ghequetst ontkomen eenen solferach-tighen en ontsteken vier-pijl recht op haer oogh aen-komende: 't welck soo sy aen Rosa vertelde/ sprack Rosa aldus tot haer: Wel waer-om en soude onse *Seraphinsche Moeder* desen heelen dagh gheen besondere sorgh

voor

voor U draghen, naer dat ghy desen heelen nacht met my tot haren dienst besteedt hebt?

§. 8. Voorwaer de H. Catharina die soo mildt was tot alle die haer kleedden / en is tot haer ROSAM niet minder mildt ghe-weest. Een proeve hier van / en ick eyndighe. In het jaer 1616. in Augustus, hadde ROSA (naer ghe-woonte) ghekleedt dat selve H. Beeldt, om oock te draghen in de Processie van den H. Vader Dominicus. Maer dit Beeldt naer de acht-daeghsche feest weder-ghebraght zijnde tot ROSA om 't selve t'ontkleeden / hadde ROSA 3. oft 4. daghen te voren een schroomelijck flerecijn in haer rechte handt ghekreghen / het welck met soodanighe pijnen elck lidt van de handt soo ontriefde / als dat het den Medecijn self (door de monsterachtighe geswollentheydt) verbaert heeft / om te oordeelen dat het waren gheswellen van een ander en grooter quael. De handt en kost niet eenen vingher meer roeren; veel minder / scheer oft yet an-ders aen-raken. Maer om haer

Seraphinsche Moeder te ontkleeden (met soodanighe godtvruchtigheydt/ met hoedanighe sy haer ghekleedt hadt) heeft naer een kort ghebedt voor het H. Beeldt, een scheerken aen-nemende haer vinghers daer in-ghesteken / en begost met een veerdighe / jae ghemackelijcke neerstigheydt de bagghen / de steenen / de ketens t'onthechten / het naey-garen der banden gheyoeghelijck te ont-naeyen / de knoopkens door te snijden / het cieraet met deelen seer nettekens af te legghen / en het Beeldt te ontblooten / tot verbaestheydt van alle de huys-ghenoten en Medecijnen / de welcke betuyghden dit mirakuleuselijck en boven-naturelijck te geschieden. Dit heeft oock het weldaedt noch vermeerdert/ dat Rosa (soo lanck als sy leefde) noyt naermaels het fierecijn in de handt meer gehadt en heeft.

Het XXII. Capittel.

De Godtvruchtigheydt van Rosa tot het *H. Sacrament des Autaers.* Sy bereydt haer om voor het selve *Martelersse* te sterven.

§. 1. DEn gheestelijcken hongher heeft dese Maghet tot de H. Communie soo gulsigh ghemaeckt/ dat sy (door den oorlof van haer Bicht-Vaders) ten minsten drij-mael ter weken / en niet selden vijf-mael / jae somwijlen merckelijcken tijdt alle daghen / heeft ghenoten en ghenut dat spijsende H. Sacrament des Autaers.

§. 2. Soo dickmaels nochtans dat sy gingh naer dese Goddelijcke Tafel, soo sprack sy altijdt te voren haer Biechte : * en dat met sulcken bereydingh van tranen en suchten / al oft sy heel weken dese 2. HH. Sacramenten ghederft hadde.

* Siet V. Cap. §. 5.

§ 3. Daeghs voor de H. Communie matteerde sy strengher haer lichaem met gheesselen en eenen scherpen hongher ; op dat den hon-

gher van 't lichaem sou vergheselschappen den hongher van de ziel: en sy vercierde aen den komenden Bruydegom het verborghen beddeken van haer Hert, met sulcken inwendighe eerbiedingh en begheerte, als oft sy maer in haer heel leven dese eenighe reyse sou ghecommuniceert hebben.

§. 4. Maer als sy aen die Tafel der Enghelen sat, soo blaeckte en brande sy in sulcke minne-vier tot Godt, dat den brandt van de ziel dickmaels in haer aensicht heeft sienelijck uyt-gescheenen. Want menighmael blinckte en glinsterde sy soodanigh, dat sy eenen schrick oock selfs aen de Priesteren indreef: nu, overgoten zijnde met eenen hemelschen glans; nu, met een enghelsche ghedaente bekleedt; nu, als een stralende sonne verschijnende. Godt heeft door dese uytwendighe teeckenen soo eenighsins willen thoonen van buyten, wat een liefde-vier daer brande van binnen.

§. 5. Rosa trachtede somwijlen eenighe van dese uyt-werckfels te verklaren aen haer Bicht-Vaders, die

die dat ghebiedden ; maer sy bleef by-naer in elck woordt steken / beschuldighende het ghebreck der woorden : en anders en wist sy van de selve niet uyt te spreken / dan dat sy die seyde on-uyt-sprekelijck te zijn. Sy bekende nochtans / dat uyt dit H. Sacrament in haer ziel ghestort wirdt een wondere sachtmoedigheydt van het Hemelsch Lam : dat haer krachten vernieuwt en vermaeckt wirden / ghelijck door een veranderingh van wesen oft Transsubstantiatie van haren Gheest in dit Goddelijck / soet / en alder-krachtighste voedtsel : eyndelijck soodanighe uyt-wercksels / die niemant en kent/als diese ontfanght.

§. 6. Jae dit wonder-werckende H. Sacrament heeft oock tot in het lichaem van ROSA doen uyt-schijnen 2. wondere uyt-wercksels / te weten : de Versterckingh, en de Versadingh.

§. 7. Siet de Versterckingh. Soo dickmaels als ROSA om te communiceren met haer Moeder naer de kerck gingh / was sy van de voordaeghsche gheesselen en 't vasten soo flouw / dat sy menighmael onder

weghen in kleyne straetjens heeft moeten stil staen / tot dat sy haren aessem achterhaelt hadde. Maer met de H. Communie nu ghespijst zijnde / in het keeren naer huys / gingh sy altijdt snelder als de Moeder / aen de welcke sy couragie gaf om te volghen / al-even-eens oft sy *in de kracht van die spijse hadt moeten wandelen tot den Bergh* GODTS Horeb.

3. *Reg.* 19. ℣. 5.

§. 8. Maer de Versadingh die ROSA ontfongh van dit H. Sacrament, heeft sy selver beleden soo aen haer Bicht-Vaders als huys-ghenoten. Want t' huys ghekeert zijnde / soo vertrock sy haer recht naer de kamer : en haer selven daer op-sluytende tot heel laet in den nacht / bedenckte aldaer het ontfanghen weldaedt / noch en quam in niemants gesicht. Ghebeden zijnde om komen te eten / soo veel te meer / om dat sy uyt-ghe-put was van het voor-daeghs vasten / sy antwoorde : dat sy noch gheen andere spijs en kost aen-nemen / om de groote Versadingh van de Tafel des Heeren : soo dat sy sonder de uyterste pijn en ghewelt / niet eenen beedt broodts oft niet

een

een druppel waters kost binnen-zwelghen.

§. 9. Aldus braght sy somwijlen over * heele 8. daghen sonder eten oft drincken / alleenelijck door dit H. Sacrament ghevoedt zijnde : ghelijck voortijdts oock dickmaels geschiedt was aen Catharina van Senen : op dat klaerder sou blijcken / dat sy alle beyden met eenen gheest zijn begaeft gheweest.

* Siet VI. Cap. §.10.

§. 10. Soo grootelijcks beminde en eerde ROSA dit H. Sacrament, dat soo sy het selven moest nutten / soo hoorde sy alle de Missen van s' morghens tot s' noenens toe / * oock niet eenen ooghen-blick haer ooghen af-keerende van den H. Autaer, jae oock niet eens haer ogh-brauwen oft sluytende / oft roerende / daer nochtans bekende en on-bekende passeerden dicht voor-by de knielende Maghet / en liepen by-naer in haer ooghen.

* Siet XII. Cap. §. 5.

§. 11. Als in de publiecke ghebeden van 40. uren dit H. Sacrament uyt-stont / daer bleef ROSA van den morghent tot den avondt on-roerbaer knielen / gheenen noodt-

druft indachtigh / te vrede zijnde met die vreughdt en genucht van haren teghenwoordighen Bruydegom.

§. 12. Soo dede sy oock op die heel solemnele Octave van het H. Sacrament des Autaers; en als-wanneer op den witten-donderdagh tot op den goeden-vrijdagh dit H. Sacrament in het H. Graf besloten rust: ROSA aen het Graf gehecht / en vertrock oock s'nachts van daer niet / noch en stont oock niet op van die plaets / daer sy op den witten-donderdagh haer knien gehecht hadt. Daer-en-tusschen bekommerde sy haer heel met haren Beminden: en dat met soodanighe eerbiedingh / dat sy dien heelen middelen tijdt van 24. uren niet en dorfde voor hem oft staen / oft sitten / oft teghen den muer een weynigh hellen.

§. 13. Soo sy yevers hoorde de klock luyden tot het aen-bidden van dit H. Sacrament; oft voor de solemniteyt van dit H. Mysterie de feestelijcke klockskens voor-klincken / ROSA en kost de teeckenen van haer binne-

ne-blijschap niet weder-houden / een levender coleur wirdt in haer aenschijn ontsteken : soo dat *haer Hert en haer Vleesch hun verheughden in den levenden* GODT. Psal. 83. ỷ. 2.

§. 14. Daer en was haer oock gheen ghenuecchelijcker handt-werck als Autaren, oft Tabernakels, oft 't H. Graf te palleren : de dweelen der Autaren, de decksels der Kelcken, de Casuyvels der Priesteren te naeyen ; en allen ghewevén huysraet (die tot de Kercken noodigh is) met alle verstandt / en cieraet godtvruchtelijck te maken.

§. 15. Daer-en-boven noch niet te vrede zijnde met levende blommen / borduerde sy kostelijckere van zijden draet / ende dat met een konstighe verscheydentheydt van alle coleuren. Maer om dat sy door dese kostelijcke godtvruchtigheydt niet en soude beschadighen haer Ouders en arme familie (die sy met haer neerstigh handtwerck onderhiel) de materie des borduersels van elders verkrijghende / naer de werck-taeck van den heelen dagh / bestedde sy

een deel van den nacht tot het maken van 't cieraet der Autaren.

§. 16. Ten lesten / den drift van ROSA tot dit H. Sacrament was soo-danigh / dat sy liever hadt voor het selven te besteden leven en bloedt / als blommen. En een ghelegentheydt en is daer niet verre af-ghewee st. In het jaer 1615. in Julius wirdt Lima be-leghert van de Hollanders. Als nu de soldaten uyt de zee-schepen op't landt sprongher / en recht naer de stadts poorten aen-quamen / heeft allen het vrouw-geslacht in alle de kercken tot het uyt-ghestelt H. Sacrament gheloo-pen. Dat on-strijdtbaer volck was t'allen kanten soo verslaghen / dat sy by-naer al-te-samen ghestorven zijn. Maer ROSA heeft qualijck konnen bedwinghen de teeckenen van haer groote blijschap. Soodan met de an-dere in de kerck zijnde/ heeft daer alle bevende Herten met een bly ghelaet beghinnen te verkloecken / om met haer het H. Martyrie te onderstaen voor de eer van het H. Sacrament. Dit met een blinckende aenschijn ghesept hebbende / heeft haer kleedt (daer het langhste op d'aerde hingh) blij-

tigh

tigh af-ghesneden / en haer mouwen tot achter den ellenbooghe op-slaende/ de rest van haren rock tusschen den riem-bandt tot aen de knoessels toe op-ghetrocken/ en haer schoenen uyt-ghedaen / om alsoo in een kort kleedt (ghelijck sy seyde) lichter den Autaer te konnen op-springhen / om aldaer haer lichaem (om eerst door-steken te worden) te stellen voor het lichaem van CHRISTUS. Uyt de ghensters der ooghen / uyt het on-beroert aenschijn / uyt den levende klanck van de stemme / en uyt allen haer ander staen oft gaen / scheen dese sachtmoedighe Maghet voor dat Sacramenteel Lam ghewórden te zijn een Leeuwinne : die (met haer hooft-decksel tot aen de schouders gheopent / met een af-ghekort kleedt / met half bloote armen / met on-ghescheoende voeten / hoogh op-ghegort / en alleenelijck met de bidt-knobbeltjens van den H. Roosen-krans heel overmoedigh bewapent) van selfs terghde en beriep de leste ure / en aen de doodt selver seer strijdelijck dreyghde. In alle haer aderen siedde nu het bloedt soo begheerigh om ghestort te worden.

Maer

Maer Rosa weynigh daer-naer hoorende dat den vyandt verschoben was/ heeft met een vlammende droefheydt beghinnen dorstigher te zijn tot het ontnomen Martyrie, met wiens wensch sy door quetst zijnde/ klaeghde gheduerigh waerom sy niet gheboren en was op die plaetsen en tijden/ waer en wanneer / de heydensche furien haer wreedtheydt uytwerckten teghen de Christenen.

§. 17. Eyndelijck als sy niet meer en kost/ soo verheughde sy haer / met te bedencken alle de tormenten / die sy elck in't besonder voor de liefde van dit H. Sacrament wenschte in haer selve te proeven. Soodan het ghemoedt van Rosa en heeft niet ontbroken aen het H. Martyrie, maer het gewenscht Martyrie heeft ontbroken aen haer H. ghemoedt.

HET XXIII. CAPITTEL.

Den uytnemenden yver van ROSA voor de Saligheydt der zielen.

§. 1. SOo dickmaels als ROSA haer ooghen keerde naer de binne-gebergHten van het Zuyde America, wirdt sy merch-grondigh bedroeft/ bekrijtende het ziels verlies van soo veel Barbarische menschen / die miers-ghewijs alle te samen naer de Helle liepen. Dit was aen ROSA een daghelijcksche materie van weenen. Sy wenschte tot het in-ghewant verscheurt / en ghelijck een net uyt-ghespannen te worden over dien breeden wegh / door den welcken alle die ellendighe zielen hun selven tot de Helle soo blindelijck in-dringhen. Voorwaer dit was oock den Gheest van haer Seraphinsche Meesterse gheweest / de welcke oock ghewenscht hadde (waer 't dat het geschieden moght) met haer eyghen lichaem de Helle te sluyten/ op dat daer soo groote hoopen van zielen naermaels niet en soude meer in-loopen

pen / en het ransoen van hunne verlossinghe verquisten.

§. 2. Sy verweckte alle de Religieusen en Priesters die sy bequaem kende / dat sy hun souden spoeden aen die on-gheloovighe menschen het H. Evangelie te verkondighen.

§. 3. Jae sy versekerde / dat (ten waer den natuer haer hadt een vrouw ghemaeckt) sy dit eerst-voor-al sou begheert hebben / haer selven heel te begheven tot de Evangelische verbreydingh : begheerigh zijnde te gaen naer de wildtste beestelijcke / mensch-etende volcken / midts sy aen hare Indiaenen (die in hunne Afgodderijen noch verwerret waren) soude behulpigh zijn met haer onderwijsingh / zweet / en bloet.

§. 4. Aen eenen van haer Bicht-Vaders / den welcke twijffelde en beraedde om aen de barbarische ghebueren te gaen verkondighen het H. Evangelie , heeft ROSA opghedraghen de helft van haer verdiensten en goede wercken / om hem alsoo tot dat selve eynde en ampt te verkloecken.

§. 5.

§. 5. Maer om dat sy een vrouwe was / aen de welcke (volghens het verbodt van den Apostel) dit Apostolisch ampt niet en is toeghelaten / heeft sy bepeyst eenen anderen vondt / met den welcken sy hopte door een ander te vervullen / het ghene sy door haer selven niet volbrenghen en kost. Te weten: sy hadt voor-ghenomen / een verlaten weesken van ergens aen te nemen / en uyt godtvruchtighe almoessen van sommighe bekende Matroonen met een moederlijcke sorghe en liefde op te brenghen tot de studien en Evangelische Predicatien. ROSA gheloofde dat met dese vervullingh / soo eenighsins soude voldaen wesen aen haren edelen drift / door den welcken sy soo dorstigh was naer de salighepdt van haren even-naesten.

§. 6. Gheenen minderen yver en sorghe heeft sy ghehadt tot de Christenen, die sy wist door doodelijcke sonden ghevallen te zijn uyt de Goddelijcke Vriendtschap en Gratie. * Door dese ellendighe gaf sy haer alle daghen seer bloedighe slaghen:

* Siet VII. Cap. §. 1.

ghen : sy en spaerde gheenen kost van ghebeden / suchten / en tranen/ om aen sulcken een oprecht leedt-wesen en een ernstighe beternisse des levens van den vergramden Godt te verbidden.

§. 7. Rosa seyde : dat waer het saken haer eenighsins hadt toe-ghelaten gheweest te predicken; dat sy heel droevigh bloodts voets / en met een hayren kleedt bedeckt / dagh en nacht door alle straten van Lima sou om-draghen een Crucifix, en ghedurigh sou roepen : Keert weder, O! keert weder, O sondaers! wijckt van uwe quade weghen, door de welcke ghy - lieden als beesten gheleyt wordt tot de vleesch - banck van den Helschen Vleesch-Houwer. O spoedt U - lieden weder te keeren naer desen versoenelijcken Verlosser, den welcken soo - wanneer ghy-lie nu versmaet, *soo en sal daer gheen Verlossingh in de* Helle *meer over-wesen.*

Offic. deffunct. R. 7.

§. 8. Sy vermaende oock alle de Predickanten indachtigh te wesen / dat sy ghestelt zijn visschers der menschen / en dat sy daerom souden trachten de menschen uyt den af-

afgrondt der sonden te trecken/ achterlatende alle die ydele blommekens van scherpsinnighe concepten ofte bedenckinghen / en alle die vernufte krol-woorden / en ydel cieraet van ghestten en bootsen.

§. 9. Desen brandighen zielen-yver heeft sijn werckende kracht seer wonderlijck bethoont in de mirakuleuse bekeeringh van sommighe sondaers. Onder alle heeft sy wonderlijck bekeert eenen edelen / maer dertelen jonghelingh / ghenoemt Vincentius Montez Venegas, den welcken met een on-eerlijcke liefde tot ROSAM ontsteken was: wederom een grammoedighe vrouwe / met name Maria de Mesta: eyndelijck eenen vuylen toebacK suygher: en meer dierghelijcken / ghelijck ghy in dit selve XXIII. CAPITTEL van haer groot Leven breeder en klaerder kont lesen. Want wy verhaesten ons naer andere wonderheden van ROSA, aen de welcke niet soo kostelijck oft lief heeft konnen wesen/ het welck sy niet en soude besteden tot de salighepdt der zielen.

Het XXIV. Capittel.

Rosa tracht haren even-naesten te helpen met lichamelijcke wercken van Bermhertigheydt.

§. 1. Hy sal hem verwonderen / die sal ghelesen hebben / hoe het lijck van de arme Rosa met ghemeyn beklagh is beweent gheweest van alle de arme lieden en bedelaers / die eenpaerlijck uyt-riepen / dat de waerachtighe voedtster en Moeder der armen / met een vroeghrijpe doodt hun ont-trocken was: soodanigh *heeft sy aen den armen haer handt open-ghedaen, en haer palmen uytghereyckt tot den behoeftighen*, met hun verdeylende de almoessen die sy on-verwachts ontfanghen hadt?

Prou. 31. ỳ. 20.

§. 2. Sy heeft haer eens ont-trocken den noodt-druft van 8. daghen / tot de verlichtingh van eenen behoeftighen.

§. 3 Wederom / 36. ellen fijn lijnwaet (dat haer de Moeder ghegheven hadt / om hier van te maken neus-doecken / wielen / boesems / en schoot-

schoot-doecken / en allen noodtsake-
ijcken huysraet van witte nettig-
heydt tot haer eyghen ghebruyck)
heeft sy heymelijck gegheven aen 2.
maeghden / die edel waren van stam
en deughdt/ maer arm van middelen/
en die sy wist binnen huys groot ghe-
breck te lijden.

§. 4. Wederom heeft sy eens eenen
langhen vrouwen-mantel van haer
Moeder aen een arme maghet ge-
gheven/ en aen de klaghende Moeder
heeft sy voorsept/ dat haer de Godde-
lijcke Goedtheydt / niet met eenen/
maer met vele mantels rijckelijck
sou begaven. Het is geschiedt ghelijck
de Maghet voorsept hadt : want
weynighen tijdt vervallen zijnde / is
daer eenen on-bekenden man in-ghe-
komen / en heeft aen de Moeder van
Rosa 40. ponden silver gegheven/
om eenen nieuwen mantel te koopen/
en is soo wegh ghegaen.

§. 5. Korts daer-naer Mevrouwe
Maria de Sala heeft van selfs door
haren knecht ghesonden soo veel be-
quame stoffe van zijde scheer-draet/
als daer genoegh was om eenen
nieuwen mantel te maken.

§. 6.

§. 6. Ten lesten een godtvruchtighe persoon hadt aen de Predick-Heeren binnen Lima op-ghedraghen soo veel ellen van de selve materie / als daer noodigh waren voor soodanighen mantel / en het Klooster heeft dit aen de Moeder van Rosa gegheven.

§. 7. Een edele en deughdtsame Maghet / maer weese / met name Joanna de Bobadilla y Azevedo bezwaert zijnde met armoede en sieckten / en besonderlijck met eenen verslindende kancker in de borst / van yeder verlaten zijnde / is van Rosa (met oorlof van de Moeder) in huys ghenomen / en met soo groote ghedienstigheydt ghekoestert ghewreest / dat naer 4. oft 5. maenden Joanna is ten heelen ghenesen ghewreest.

§. 8. Alle de arme en siecke vrouwen) van wat conditie en soort die oock waren) broght sy met oorlof / in haer Vaders huys: en sy trachtede niet alleen met den troost van kamer en bedde / maer oock van spijsen en medicamenten de arme siecken overvloedelijck te verquicken. Sy reynighde / smeerde / en verbondt aen die menschen hun etter-

teracthtighe zeeren en zweeren : sy
suyverde de kleederen ; sy hermaeck-
te de gescheurde vodden ; sy waschte
de voeten en het schorft hooft : noch
haer en ontbrack gheenen dienst /
door den welcken Rosa aen hunnen
hongher / en dorst / en druck / sou ver-
lichtingh moghen aen-brenghen.
Gheen sieckte en was soo rot en
stinckende / gheenen zweer soo leelijck
oft etteracthtigh / gheen schorftheydt
soo verkorst oft vloeyende / aen welc-
ke dat Rosa sou ontvloden hebben /
remedien / dienst / en sorghvuldig-
heydt op te draghen ; haer maeghde-
lijcke handen aen te steken / de vuy-
righeydt af te doen / de plaesters te
suyveren / te veranderen / en weder-
om op te legghen. Met dese godt-
vruchtighe eer-gierigheydt gingh de
Maghet rondt-om de sieck-huysen
der vrouwen : sy soght de siecken
die meer als de andere leelijck en
schorft waren : aen dese maeckte sy
met een wondere vlijtigheydt hun
bedden / sy kuyschte hun potten /
sy bereyde hun eten : oock niet
walghende oft meydende (niet-te-
ghenstaende sy de reynigheydt en
net-

netheydt beminde) de etteractighe rotheydt en vuyligheydt / die sy somwijlen van de veretterde wonden der siecken op haer eyghen sneeu-wit kleedt onversins uyt-zwierde.

§. 9. Maer het is schroomelijcker het ghene dat volght. Aen het sieck meysen van Mevrouwe Isabella de Mexia wirdt een vliem-latingh ghedaen : het bloedt over de 2. daghen bewaert zijnde om aen den Medecijn te thoonen / hadt nu begost afgrijsselijcker te bederven/met ghele en swerte plecken/ en met etter (ghelijck met ranckskens) ghetackt / t'allen kanten heel vet en on-sienelijck. Rosa dit bloedt met mede-lijden aensiende/ ghevoelde dat haer de maghe grondigh om-keerde / het spouwsel in de keele ontstelt wirdt/ en alle haer walghende inghewant gheneghen was tot het overgheven. Maer hier om op haer selven gram zijnde / is met het bloedt-becken buyten de kamer in eenen hoeck heymelijck vertrocken / en aldaer haer selven seer straffelijck bekijvende / Hebde ghy soo (sprack sy) de liefde tot uwen evennaesten behert, als dat de kranckheydt van de

de ellendighen nu uwen walgh is ? heeft U dat uwe *Seraphinsche Meesterse* gheleert ? En hebt ghy noch niet gheleert, dat ghy vuylder en rotter zijt, als alle dese rotheydt ? Komt ghy lecker beck, komt ghy teere, proeft nu beter en leert nu volder, oft het U betaemt soo te walghen van dese ellendighe uws ghelijcke, in de welcke niet minder, als in U, glinstert en scheynt het Beelt van uwen *Schepper*. Dit ghesproken hebbende/ heeft sy het becken (Leser stopt uwen neus) aen haren mondt ghestelt: en (ghelijck voortijdts oock ghedaen hadt Catharina van Senen) heel dat etterachtigh bloedt/ oft bloedighen etter/ met een kloeck bestaen/ allenghskens tot den grondt uyt-ghedroncken. Ick meyne dat niemant voortaen sal twijfelen/ dat ROSA gheweest is de oprechte Leer-Dochter van de H. Catharina van Senen.

Het XXV. Capittel.

Het groot Betrouw van Rosa op Godt, soo in haren eyghen, als in een anders Noodt.

§. 1. ROSA hadt een wonder ghenoeghen tot het beghinsel van den 69. Psalm: *Godt merckt aen tot mijnder hulpe, Heere haest V om my te helpen.* Dit ghebedeken droegh sy ghedurigh in haren mondt / dit songh sy met een ghebroke stemmeken heel soetjens tusschen haer handt-werck / dit sprack en hersprack sy / sittende / staende / wandelende: en sy en wirdt niet versaedt door het ghedurigh herspreken van 't selve.

Psal. 69. ℣. 1.

§. 2. Daer waren 3. besondere dinghen / van welckers verkrijgingh / de sekerheydt van haer vast-trouwende hope haer gheensins en liet twijfelen. Het eersten was / haer eeuwighe salighеydt: het tweeden / de ghedurighe vrindtschap Godts, die noyt en sou door de sonden af-ghebroken worden: ten lesten / den se-

keren

keren bystandt en hulp van den Hemel in allen haren noodt en haestighe perijckelen. Elck sal-men hier in't besonder bethoonen.

§. 3 ROSA is eens heel benauwt gheworden in dat verholen Heym van hare Predestinatie, dat aen alle de zielen tot eenen schroom is. Maer den Bruydegom heeft met een vrindelijcke aen-spraeck tot haer gheseyt: Dochter, ick en verdomme niemant als die wilt verdomt worden. Soo-dan weest van nu af gherust. Van dien tijdt af heeft de Maeght sulcken vast betrouwen gehadt / dat sy van den Doctoor Joannes Castillus ondervraeght zijnde / oft sy uyt den Hemel ontfanghen hadt een seker veropenbaerde kennis van haer Predestinatie oft Salighεydt / is ghedwonghen gheweest te belijden / dat sy door een vroeghe hemelsche verlichtingh gheleert hadde / als dat sy van der eeuwigheydt tot de hemelsche Glorie verkoren was: * jae dat sy oock seker wist / vry te sullen zijn van alle pijnen des Vaghevievers.

* Siet XXIX. Cap. §. 1.

§. 4. Het is noch wonderder / het welck ROSAM heeft gherust ghe-

maeckt van haer eeuwighe salig-heydt / als sy noch bewoonde haer hofs celleken. De Maghet was bid-dende en in * een op ghetogentheydt des gheests heeft ronds-om haer de aerden met Roosen bestropt ghesien. Verwondert zijnde waer van sulc-kenen voor-somer soo haest was voorts-ghekomen: siet/ terstont ver-openbaert daer het Kindeken Jesus, steunende op de armen van sijne al-der-supverste Moeder: en Rosam seer vrindelijck aen-sprekende/ heeft haer bevolen die ghestropde Roosen te vergaderen in haer open voor-kleedt. Sy heeft het ghedaen / en alsoo met eenen vollen schoot voor het Goddelijck Kindeken ghestaen. Het Kindeken van alle die Roosen een uyt-nemende / sprack aldus: Dese Roose zijt ghy: de voorsichtighe sorghe van dese Roose neme ick selver aen; doet ghy met de rest ghelijck 't U belieft. De wijse Maghet heeft verstaen / waer henen wilde soo kostelijcke woorden van den teeren Bruydegom. Sy ver-blijdde haer / als een uytverkozen Roos gehouden te worden in de rech-te handt van den Saligh-maker: sy was

* Siet XII. Cap. §. 11.

was indachtigh van wie hy belooft hadde by Joannes aen het 10. Capittel: *Niemant en sal hun uyt mijn handt nemen, ick gheve aen hun het eeuwigh leven.* Voorts door de grootheydt van blijschap (om dat sy haer sagh als een aenghename Roose seer gherust bloeyen en groeyen in het huysken van dat kleyntjen) soo en wist sy niet wat sy met de andere Roosen sou doen: dan sy heeft met eenen korten raedt daer van eenen haestighen blommen-krans ghemaeckt / en aen dit hemelsch Kindeken seer eerbiedelijck op-gheset / het welck aen de Maghet seer soetjens toe-lacchende / is naer sijnen gegheven zeghen verdweenen.

Joan. 10. ỳ. 28.

§. 5. Eenen ghelijcken troost van on-beroerelijcke sekerheydt ghenoot ROSA in de gherustheydt van de Gratie en vrindtschap GODTS: want het was haer van den Bruydegom belooft gheweest / dat hy noyt en sou toe-laten / dat sy oock maer eenen ooghen-blick soude vallen uyt dat soet verbondt van sijne vrindtschap. Somwijlen heeft sy aen haren Bicht-Vader P. F. Petrus de Loaysa van de Order der Predick-Heeren,

opentlijck uyt ghesept : * O Goeden Vader ! yemant sal aen my lichter inbeelden, dat ick kaf oft steen ben, als dat den soeten GODT van my is af-ghekeert, oft dat ick hem oyt met een doodelijcke sonde vergramt hebbe. Ick wete wat hy aen my belooft heeft. *Ick betrouwe in den Heer* : niet om dat ick verdiene soo behoedt te worden, maer om dat *Hy is ghetrouw in alle sijne woorden.*

* Siet II. Cap. §. 9.

Psal. 10. ℣. 1.

Psal. 144. ℣. 13.

§. 6. De selve kracht van dat betrouwen op GODT, hadde ROSAM sterckelijck bewapent teghen alle zwarigheydt/ schrick en on-ghemack van dit sterffelijck leven. Tweemael is aen ROSA in het gheselschap van haer Moeder en andere eenen wilden Stier al bruylende gram-moedigh ontmoet. De Moeder en alle de andere namen den vlucht/ maer ROSA bleef staen/ segghende: dat die wreede beesten sonder hinder souden voor-by-loopen : het ghene oock die 2. reysen geschiedt is/ niet sonder verwonderingh van alle de ghenen/ die de alder-teghenwoordighste doodt van de Maeght vreesden.

§. 7. Wonder was oock haer betrou-

trouwen op GODT in de noodtsakelijckheden des levens. Eens ghewaerschouwt zijnde van het broodts ghebreck in haer eyghen huys / heeft sy terstont met een groot betrouwen de broodt-schapraye gheopent / en de selve bevonden vol brooden / die (buyten manier van dat huys) waren wit / on-geheeft / en smakelijck : soo dat oock de on-ghebruyckte en vremde forme van de selve getuyghde / dat die gheensins van het huys-backsel waren voorts-ghekomen.

§. 8. Op eenen anderen tijdt heeft in dat selve huys den honingh ontbroken (een noodtsakelijcke toe-spijs van die landen) de honingh-kuyp tot den grondt toe uyt-geschept/was nu verdrooght. De Moeder heeft naer den kelder ghesonden haer Dochter ROSAM, en ROSA heeft de kuyp / tot den oppersten boordt toe / met verschen honingh vervult ghevonden. Welcken honingh (met een nieuw wonder) 8. maenden lanck aen de heele familie tot het daghelijcks overvloedigh ghebruyck is ghenoegh gheweest. Wel

wie heeft opt ghesien / dat het ampt van de Biekens is bedient ghe-weest van de Roosen?

§. 9. Met dierghelijcke on-verwachte behulpsaemheydt is dat huys dickmaels vermackt ghe-weest: op dat het standvastigh be-trouwen van Rosa op Godt niet en soude bedroghen staen. Jae soo-danigh was het betrouwen van Rosa op desen alder-rijckſten Bruy-degom / dat die arme Maghet met een stoute mildtheydt / dickmaels en opentlijck op haer ghenomen heeft te voorsien van allen den on-kost / om van den grondt af te stichten een nieuw Klooster van de H. Catharina van Senen, wiens toe-komende stich-tingh haer van den Hemel veropen-baert was. En dat beloofde sy soo se-ker en dickmaels / dat de Moeder hier in verdriet krijghende / haer seer bitterlijck voor een-yeder bekeef. Maer hier van noch meerder in het volghende Capittel.

Het XXVI. Capittel.

Aen Rosa wordt veropenbaert, dat in *Lima* sal een Klooster ghebouwt worden van de *H. Catharina van Senen*, maer den tijdt blijft verborghen.

§. 1. Daer florcert nu binnen Lima een groot Klooster van over de 200. heylighe Maeghden onder de Instellingh van den H. Vader Dominicus, gesticht in het jaer 1622. (dat is 5. jaren naer de doodt van Rosa) door de rijcke en Doorluchtighe weduwe Mevrouwe Lucia Guerra de la Daga. Dit is het Klooster, dat by-naer 10. jaren voor sijn stichtingh, aen Rosa soo dickmaels (nu met ghelijckenissen en figuren, nu klaerlijck in sijn eyghen form en voor-beeldt) is van den Hemel verthoont gheweest. Dit is het, dat de Maghet soo dickmaels en opentlijck, aen haer soet Vaderlandt beloofde, met soo standtvastighe versekeringh, als oft sy dit al voor haer ooghen nu ghebouwt sagh.

§. 2. Jae sy heeft de persoonen ghethoont / die aldaer GODT souden dienen / en onder dese heeft sy oock haer eyghen Moeder beteeckent ; het ghetal besloten / de plaetse voorseyt / het model van den toe-komenden bouw op een berdt uyt-ghetrocken / en met den naem ghenoemt / den welcken daer het eerste Sacrificie sou aen GODT op-draghen. Wat wilt ghy meer ? De eerste toe-komende Overste van de Nonnen (die-men Priorinne noemt) heeft sy van aensien ghekent / en met haren Gheest onderricht / en met eenen kus van vrede ghelijck eenighsins in-ghestelt.

§. 3. Sy heeft oock versekert / dat sy dit selver gheensins sou sien : maer nochtans / dat alle die andere die daer by stonden / seker ghenieten souden de teghenwoordigheydt en den troost van 't selve Klooster. De saeck is met eenen lach van een-yeder aenhoort ghewveest : noch daer en ontbraken oock gheen / aen de welcke ROSA scheen sot te zijn van liefde tot haer Seraphinsche Moeder Catharina : besonderlijck naer dat dien

(den

(den welcken op hem ghenomen hadt te Madrid het Koninckx Octroy te bekomen om een Klooster te stichten) met ydel handen was binnen Lima weder-gheheert / ooch niet mede-brenghende de hope van soodanighen oorlof oyt te verkrijghen: en voorders / om dat Lucia Guerra de la Daga (die van ROSA voorseyt was de Stichtersse en d' eerste Overste van dit Klooster te sullen zijn) noch hadde in 't leven haren jonghen en jeughdighen man / met 4. soonen en een dochter / en een woeste bestieringh van groote rijckdommen: soo dat een-yeder de Maghet berispte en uyt-lachte / als oft door sottigheden en Chimeren verleydt / oft te seer aen haer eyghensinnigheydt toe-ghevende. Maer siet / GODT heeft den man van Lucia, en daer-naer alle de kinderen (naer malkanderen) uyt dese weerelt gheroepen / en wegh-ghenomen den teghen-standt / die t' allen kanten ontallijck en seer machtigh was: en heeft de harte ghemoederen van de teghen-strijders vermorght tot de toe-stemmigh van

dit godtvruchtigh werck. En soo heeft-men eyndelijck ghebouwt sien staen dat edel Klooster van Catharina van Senen, het welck by 't ghemeyn volck (dat binnen Lima en het voorsegh van Rosa ghewetén / en de uytkomste ghesien heeft) dickmaels sonder onderscheydt wordt ghenoemt het Klooster van Rosa; dat is/ het welck lanck te voren door de Prophetie van Rosa voor-seyt is.

§. 4. Dese Prophetie heeft haren voor-segghenden Gheest maer eerst verstaen / als-wanneer sy eens haren schoot vol Roosen hebbende (met verheven ooghen naer den Hemel, en met het in-gheven van eenen verborghen Gheest) heeft beghinnen/ niet sonder godtvruchtighe suchten/ elcke Roos om-hoogh te worpen / de selve ghelijck beveelende aen den Hemelschen Hovenier. En soo den eyghen Broeder van de Maghet vraeghde wat sy dede? Heeft sy het Mysterie bedeckt en ghezweghen: maer de wonderheden hebben beghinnen te spreken. Want / siet / alle de Roosen die Rosa hadt om-hoogh gheworpen/ bleven in de locht hanghen/

ghen / en sy voeghden hun daer open-baerlijck in de figuere van het H. Kruys, en aen dat Kruys wirdt van de volghende Roosen in de ronde heel schoon ghefatsoeneert eenen boordt. Ghevraeght zijnde wat sy meynde beteeckent te worden door desen Roosen-blomme-krans hanghende in de locht/ heeft met eenvoudigheydt gheantwoordt / dat hier door beteeckent wirdt het toe-komende schoon Klooster van de H. Catharina van Senen binnen Lima : dat in dit Klooster seer vele Roosen van uyt-nemende heyligheydt hun selven (om 't seerste) sullen begheven/ op dat sy in den kruysvormighen Reghel van een strengher leven by-een-gevoeght zijnde/ op den verheven trap der volmaecktheydt de aerde versmaden souden / en de wereldt aen hun/ en sy-lie aen de wereldt souden ghekruyst zijn.

Het XXVII. Capittel.

Godt heeft aen Rosa vele Verholentheden veropenbaert, en haer begaeft met den Gheest van *Prophetie*.

§. 1. Den Eerw. P. Joannes de Villalobos, eenen man van de Societeyt Jesu, en edel in heyligheydt/ heeft met bezworen eedt ghetuyght / dat hy door sijn eyghen beproef in Rosa onderbonden heeft den Gheest van Prophetie. Want de binnenste verholentheden van sijn Hert heeft aen hem Rosa selver verklaert. Waer van hy heel verbaest zijnde/ heeft de saeck vertelt aen P. Antonius de la Vega Loaysa van de selve Societeyt Jesu, den welcken aldaer openbaerlijck heeft bekent/ dat sulcks ghelijcks met de Maghet over-ghekomen is aen den Eerw. P. Philippus de Tapia, Rector van het Collegie van Callao.

§. 2. De verborghe ghepeysen heeft sy ontdeckt aen Michaela de la Massa, dochter van den Thresorier Gun-

Gundisalvus, aen Maria de Mesta, huys-vrouw van den schilder Angelinus Medorius, en aen vele andere.

§. 3. Vele saken die geschiedt waren oock in verre af-gheleghen plaetsen / en die in soodanighe plaetsen teghenwoordighlijck geschieden / en op toe-komende tijden noch souden geschieden / wist sy soo pertinent te vertellen en te voor-segghen / als oft sy die nu met haer ooghen ghesien hadt.

§. 4. Aen vele (oock ghewanhopte) siecken / die nu met de doodt selver worstelden / heeft sy belooft een langher leven.

§. 5. Aen meyskens en knechtjens heeft sy voor-seyt / wat staet van leven sy souden aenveerden.

§. 6. Jae aen sommighe heeft sy belooft / dat sy-lie eens het gheestelijck leven souden aen-nemen / niet-teghenstaende hun ghemoederen van 't selve scheenen te schroomen en af-keerigh te zijn.

§. 7. Aen haren eyghen Broeder Ferdinandus heeft sy voor-seyt / dat de eerste vrucht van sijn houwelijck sou een dochterken wesen / van Godt

in

in het aensicht besonderlijck gheteec-kent / met een Roose : en dat dit doch-terken met de onnooselheydt van haer leven aen den Alder-hooghsten groote-lijcks soude behaghen. Het is soo ge-schiedt / want ontrent 2. jaren daer-naer / is aen Ferdinandus ghebooren dat eerste kindt / 't welck van uyt het Moeders lichaem heeft mede-ge-braght de ghedaente van een Roose soo schoon in het aensicht verbeeldt/ dat het met gheen pinseel sou konnen schoonder geschildert worden. Ende daer-naer alle beyde haer ouders ver-loren hebbende / heeft by de Groot-moeder Maria de Oliva (als-dan Non-ne) heylighlijck gheleeft in het Kloo-ster van de H. Catharina van Seaen, en heeft met besonder exempel van deughden wonderlijck uyt-gescheenen.

§. 8. Voorders een seker siecke slavinne ghenoemt Speranza (de welc-ke met leughenen voorhiel dat sy ghedoopt was) heeft sy ontdeckt / en met wondere teeckenen over-tuyght niet ghedoopt te zijn. Maer soo die slavinne haer selven door dien prophetischen Gheest van

ROSA

Rosa betrapt ſagh / heeft haer peryckeleuſe leughen openbarelijck beleden / en door het neerſtigh toedoen van Rosa het H. Doopſel ontfanghen / en daeghs daer-naer geluckigh ghestorven. Maer en laet ons hier niet blijven haperen / want meer dierghelijcke prophetien moeght ghy breeder en curieuſer beſchreven leſen in den grooten boeck van haer Leven in dit ſelve XXVII. Capittel.

§. 9. Eyndelijck van Christus gheleert hebbende den dagh / de ure / de plaets van haer doodt / en heeft aen niemant ſoeter / dan aen haer eyghen ſelven en voor haer lijck / als een gheluckighe Propheterſſe voorghesonghen. Hier van gaen wy breeder ſpreken in het volghende Capittel.

Het XXVIII. Capittel.

Rosa (haer Doodt voor-kennende) ontfanght kloeckmoedigh, den Doodts strijdt van haer leste sieckte.

§. 1. AEn Rosa is den dagh van den H. Bartholomæus (op den welcken sy voor-wist te moeten sterven) jarelijcks soo lief gheweest/ dat sy heeft eenighe onnoosele kinderkens op-ghemaeckt / die met haer de jarelijcksche Vigilie van desen Apostel met het ghewilligh vasten souden vieren. De Moeder was seer verwondert / wat de Dochter soo besonders met den H. Bartholomæus te doen hadde ? Tot dat sy van de Maghet gehoort heeft / dat desen dagh sou haren Bruyloft-dagh wesen / op den welcken sy tot het Trouw-bedt van den Bruydegom uyt-gheroepen sou worden.

§. 2. De Maghet ontrent 3. jaren voor haer doodt van een zware sieckte te bedde ligghende / scheen aen-een-yeder nu ghekomen te

zijn

zijn tot het leste eyndeken van haer leven. Maer sy (ghelijck met eenpeders beween nu ghewanhoopt) heeft sekerlijck toe-ghesept / dat haer doodt noch verre af was. Maer 3. jaren daer-naer nu in-ghetreden zijnde het 32. jaer van haren ouderdom ('t welck sy lanck te vooren gheweten hadt niet te sullen volbrenghen) heeft sy 4. maenden voor haer doodt / wel ghesont zijnde / aen de huys-vrouw van Gundisalvus verklaert het jaer / de maent / dagh en ure / de plaets en hoedanigheydt van haer aenstaende doodt.

§. 3. In dat vermaert Visioen van * de Boghen (van het welck in het XVII. Capittel ghemelt is) heeft Christus door een klaerblinckende schaer van ontallijcke Enghelen aen Rosa veropenbaert de heele rolle van alle de groote pijnen / met de welcke sy eyndelijck moest door-vliemt en bereydt worden tot de salighe onsterffelijckheydt: en dat dese soo scherp en menighvuldigh zijn souden / dat alle die andere (de welcke sy tot als-dan toe verdraghen hadde) met dese verghe-

* Siet XVII. Cap. §. 11.

ghelecken / qualijck en verdienden den naem van pijnen : dat elck lidtmaet van haer lichaem sou hebben sijn besondere pijn-banck : dat haer strote en droogh inghewant den selfsten dorst sal besitten / den welcken den uyt-ghebloedden Saligh-maker aen het Kruys soo dorstigh benauwt heeft : dat het binnenste merch van haer beenderen met eenen on-verdraghelijcken brandt sou uyt-gheteert worden. Maer ROSA den Kelck van soo groote bitterheydt niet schroomende / heeft haer in de Capelle van den H. Roosen-krans (als in het hofken van Oliveten) soo aen den Wil van GODT, als aen de hulpe van MARIA vierighlijck op-ghedraghen / om den heelen alssem van desen doodelijcken dranck kloeckelijck uyt te suppen.

§. 4. Ten lesten 3. daghen voor den doodelijcken aen-val van haer leste sieckte / is ROSA voor de leste reyse tot haer Ouders huys ghegaen / om aldaer heymelijck gaen af-scheydt te nemen van haer hofs celleken / den eenighen ghetuyghen met haer van soo veel hemelsche

vreugh-

vreughden. Hier heeft sy met een soet zwanen-sanghsken de doodt selver aen-ghenoodt / en haren H. Vader Dominicus met vloeyighe rijmkens en minne-treckskens ghestreelt / aen wie sy seer hertelijck beveelde haer Moeder Mariam de Oliva, die korteliick (terwijlen sy stierf) soude alleen blijven.

§. 5. Op den 1. dagh van Augustus hadde Rosa nu noch wel te pas ontrent den avondt haer besloten in haer kamer / om aldaer te verwachten de beloofde smerten van haer leste sieckte. En siet / ontrent den middernacht wordt sy gehoort seer ellendeliick uyt te kermen. De huysvrouw van den Thresorier komt met haer dochters en meyssens bygheloopen / en sy vinden Rosam op de aerde uyt-ghereckt ligghen / en sonder roerte verstijft. De heyghende borst-kloppingh alleen/en de klachtighe heescheydt van haer flouwe stem/ thoonden noch een ghensterken levens in de Magher te wesen. Daeren-tusschen van de aerde op een bedde geheven / en kost haer noch roeren / noch rusten. Het kout zweet stont

stont poels-ghewijs op haer bleeck voor-hooft : de macht van het her-aessemen worstelde ghelijck bezwaert met een groot ghewicht ; en dat on-ghebloedt lichaem door-zwierden nu het ghezwel / nu het ghebeef. Dit alleen hadt de Maghet noch wel / dat sy somwijlen met eenen lochteren sucht den naem Jesus op 't alder-teerste was uyt-sprekende.

§. 6. De Medecijnen zijn daer by ghekomen / en terstont bespeurt hebbende het gheweldt van die strijdende sieckten / stonden sy heel verbaest ; belijdende / dat den vergaerden hoop van soo veel smerten en pijnen grooter scheen als alle menschelijcke verduldigheydt : noch dat die pijnen niet oprecht natuerlijck waren : dat hier hooghere aen - vallen mede-speelden / die de ervarentheydt van hun konst noch niet ghekent en hadt. Te weten / dit was den Kelck die den Bruydegom ghedroncken hadt / die hy aen sijn Bruydt ghemenghelt en soo langh te vooren verthoont hadt.

§. 7. Maer als Rosa niet een woordeken sprack den Bicht - Vader

er vreesende dat haer stil-swijgentheydt voort-quam niet uyt de pijnen/ maer uyt verduldigheydt / heeft haer ghedwonghen aen den Medecijn te verklaren wat sy ghevoelde. En al was 't dat Rosa door menighe ondervindinghen / by-naer de namen van alle sieckten gheleert hadt / nochtans dese sieckte (als zijnde een vremde) niet konnende uyt-legghen als door eenen om-loop van ghelijckenissen / heeft aldus gheantwoordt : Het schijnt dat my eenen bol van gloeyende yser door de slapen van 't hooft ghedreven wordt : en dat van het opperste sop van mijn hooft tot den ondersten plant van den rechten voet een vierigh spit my door-steken wordt : met ghelijcken brandt door-gaet my eenen vierighen poniaert van de slincke zijde dweers door het midden van 't Hert (dat den Leser hier bemercke/ dat in dit twee-vouwdigh en ghekruyst brandts torment / de ghedaente van het H. Kruys uyt-ghedruckt wordt) mijn hooft schijnt in eenen gloeyenden helm besloten te zijn ; aldaer soo wordt het sonder op-houden met krachtighe steeckels (ghelijck met hamer-

mer-slaghen) van alle kanten bestampt: de beenderen worden my allenghskens in stof en brijselen ghemorselt : de merch-pijpen zijn als asschen verdrooght : elck gevricht is beleghert met elck sijn pijnen , voor de welcke ick gheen namen oft tormenten en vinde om daer by te verghelijcken.

§. 8. Als de Medecijnen naer dese woorden / verslaghen / en benauwt op malkanderen saghen / soo heeft ROSA aen haren Bicht-Vader verklaert / dat de Medecijnen te vergheefs arbeydden in te achter-speuren dese sieckte / aen-ghesien die heel buyten-natuerlijck was: daerom dat haer gheen andere verduldigheydt hier in noodigh was / als die van den on-gheneselijcken Job; op dat sy eenighsins elcke en alle de pijnen van haren Ghekruysten Bruydegom / van lidtmaet tot lidtmaet soude beproeven.

§. 9. Soo-dan sy badt hertelijck soo te moghen blijven ligghen sonder eenighe aen-spraeck / om in dese eensame stilte haer on-uytsprekelijcke smerten te moghen gheruster in-doopen in die uyterste pijnen van haer

Ghe-

Ghekruyste Liefde, by den welcken sy haer van lidt tot lidt ghevoelde aen het Kruys mede-gehecht te zijn.

§. 10. Daer-en-tusschen op den 6. van Augustus is tot die doodelijcke treur-feest van alle die sieckten noch by-ghekomen een gheslagentheydt van de slincke zijde/ door de welcke de slincke helft van haer lichaem (van boven tot onder heel ontkracht) ver-dweenen is in een on-roerlijcke stijf-te: op dat Rosa van daer af met deelen sou beghinnen te sterven.

§. 11. Maer den 17. van Augustus is een schrickelijck Pleuris daer by-ghekomen / waer aen allenghskens ghenaerdert heeft de heesche kort-borstigheydt van het benauwt Hert: op dat de branden (die van binnen/ als in eenen vier-hoven / door-braep-den allen het inghewant) de verlich-tingh van het selde her-aessemen / niet sonder een nieuwe pijn souden ontfanghen. Het Pleuris is vermeer-dert ghewéest door scherpe Heupe-pijn / Colijck / en het knobbelachtigh flerecijn in den rechten voet. Eyn-delijck de brandighe ontsteltenis van een ghedurighe kortse / heeft het on-

verscheydt van alle de andere sieckten on-ordentlijck onder-een-ghemenght: en soo op-gehoopten brandt / en regimenten van sieckten zijn daer noodigh gheweest / op dat dese eenighe Roos Rosa daer sou onder-blijven. Maer wonder is het / dat sy niet eerder daer onder-gheblevẽn en is: dan het is de glorieuste soort van Martyrie, allenghskens / jae van lit tot lit te sterven.

§. 12. Dese op-ghetaste hoopen van smerten en sieckten ontfongh met * over-gegheven Wille die stilmoedighe Rosa (als aen haer van Christus toe-ghemeten zijnde in die wondere weegh-schael, de welcke sy in het Visioen van * de Boghen seer aendachtelijck bemerckt hadt) seker zijnde / dat aen soo groote smerten en druck oock sou beantwoorden en volghen soo groote hoopen van Gratien: te weten / dat *Eeuwigh gewicht der Glorie*, van het welck den Apostel spreeckt: het welcke wy noemen / *Gratia consummata*, dat is / *De volbraghte Gratie.* Hier van was in haer die soete ziels rust tusschen die bitterste pijnen/in de welcke sy sprack tot

* Siet XVII. Cap. §. 9.

* Siet XVII. Cap. §. 11.

2. Cor. 4. ℣. 17.

tot haren Beminden: * Heer, al meer, al meer; volbrenght uwen H. Wil: vervult de *Weegh schael*: leght druck op druck, maer weest oock indachtigh t'samen mijn Verduldigheydt te vermeerderen.

* Siet XVII. Cap. §. 10.

§. 13. Eyndelijck den opperften voor-schincker van het Kruys, te weten den dorst / pijnighde ROSAM on-menschelijck / jae door-braepde haer alle daghen en uren ghewel-digher. Maer aen haer wirdt den dranck (om het verbodt van de Doctooren) ghedurigh ghewepghert. Waerom aen de Maghet soo pijnelijck uyt-ghedorret / dit maer alleen en is over-ghebleven / te roepen met den sterbenden Bruydegom: *Sitio*: *Ick ben dorstigh.*

Joan. 19. ℣. 28.

Het XXIX. Capittel.

De koſtelijcke Doodt van Rosa.

§. 1. ROsa haer Bicht-Vaders dickmaelder ontbiedende / heeft haer teere Conſcientie met de H. Biechte menighmael ghereynight: eens generalijck van haer heel leven/ daer-naer noch dickwilder / maer korter : * altijdt nochtans met een luyd-klinckende geſucht en tranen van een binnenſte leedt-weſen. Den 3. dagh voor haer doodt / heeft ſy met gevlochte handen het Goddelijck Sacrament , met het H. Olie ghevraeght. Soo haer dit H. Bancket wirdt aen-gebraght/ſoo is ſy ghelijck eenen blinckenden dagheraet ſeer behaghelijck roodt ghewor den / en terſtont in een op-ghetoghentheydt verſtijft : en het H. Sacrament ontfanghen hebbende / is heel bleeck ſonder eenighe roerte blijve ligghen. Maer hoe on-roerbaer ſy is verſtijft gheweeſt als ſy het H. Sacrament in haer op-ghetogentheydt was nuttende / met ſoo vlijtighe oeffeninghe

* Siet XXII. Cap. §. 2.

ghe van alle haer uyt-wendighe sinnen heeft sy de leste salvingh ontfanghen / voorwaer *Een Olie van Blijschap*, door de welcke sy haer heeft ghevoelt meer tot eenen triomph / als tot den doodts strijdt verkloeckt te worden : te weten / nu soo seker van haer saligheydt wesende / * dat sy daer-en-boven oock wist / sonder het aen-raeck van 't Vaghevier, tot den Bruydegom te sullen gheraken.

Psal. 44. ℣. 8.

* Siet XXV. Cap. §. 3.

§. 2. Dickmaels heeft sy haer met luyde stemme beleden een ghetrouwe Dochter / soo van het H. Gheloof, als van haren H. Vader Dominicus. Daerom heeft sy die schoone wapen-draght van haer Order (dat wy noemen den Scapulier) boven op haer sargien gheduurigh uyt-ghespreydt willen sien / als een vendel van den gheestelijcken krijgh / onder het welck sy tot haer doodt toegheștreden hadde.

§. 3. Met de uyt-gesochtste en krachtighste woorden heeft sy (nu sterbende) van GODT vergiffenis gevraeght voor alle de ghene / die ROSAM opt eenigh on-ghelijck sou-

souden beswaert hebben. En in haer handt bringhende een Crucifix, herhiel sy ghedurigh in dese woorden: *Vader, vergheeft het hun.*

Luc.23. ℣. 34.

§. 4. Daer-naer heeft sy ootmoedelijck gevraeght / dat-men alle de huys-ghenoten van den Thresorier Gundisalvus soude by-roepen: en (al was't dat sy noyt yemant vergramt en hadde) heeft van elck / met een krijtende stemme ghesmeeckt / datmen haer soude willen vergheven waer in sy sou moghen yemant gehindert hebben.

§. 5. Sy bedroefde haer dat sy aen hun noch 2. daghen sou lastigh zijn: maer sy verklaerde / dat de ure nu by was / die het huys van Gundisalvus soude ontlasten van dat on-nut gewicht en langhen walgh van de stinckende Rosa. Daer en was niemant teghenwoordigh / aen wie soodanighe woorden van ootmoedigheydt de tranen niet en hebben uyt de ooghen ghedreven: want yeder kende genoegh haer openbare ghedtensitigheydt / onnooselheydt / en heyligheydt.

§. 6. Maer Gundisalvus vreesende/ dat

dat misschien naer de doodt van Rosa tusschen de Parochie en de Predick-Heeren een verschil sou op-reysen / om den schat van soo een lijck te verborghen : heeft met eenen verstandighen raedt aen de Maghet in-gegheven / dat sy haer begheerte van by de Predick-Heeren begraven te worden / meer al bedelende / als testerende/sou kenbaer maken. Rosa heeft lichtelijck toe-ghestemt / mey-nende dat dit de manier van haer Order was / jae vreesende als on-weerdigh van niemant tot het graf ontfanghen te worden / ten waer sy dat ootmoedelijck vraeghde.

§. 7. Vele hebben in de Maghet bemerckt / dat hoe veel trappen haer flouw lichaem allenghskens af-daelde tot de doodt / den Gheest oock soo veel trappen op-klom in een ghe-ruste blijmoedigheydt : soo dat sy by-naer van ure tot ure de aen-groeysels van blijschap / noch met stem / noch met ghelaet heeft genoegh konnen bedecken / ghelijck met den Apostel belijdende : *Als ick kranck ben, dan ben ick stercker.* 2.Cor. 12. ℣. 10.

§. 8. Op het eyndeken van haer le-

leven heeft sy gehadt menighvuldighe op-ghetoghentheden / in de welcke sy nu den smaeck van de Hemelsche Glorie met haer uyterste ziels lippen voor-proefde. Weynighe uren voor haer doodt / van soodanighen voor-smaeck tot haer selven wederkeerende / sprack sy aen P. Franciscus Nieto (die aldaer met de andere ontrent haer waeckte) Och! *Pater*, waer het saken de kortheydt van mijn resterende leven toe-liet, hoe verheven, hoe kostelijcke saken sou ick U vertellen van de soetigheydt GODTS, van sijn vreughdigh Hof, van het landt der Eeuwigheydt! Ick gaen nu met eenen dans, om eeuwighlijck te aenschouwen dat alder-schoonste Aenschijn, het welck ick den heelen tijdt van mijn pelgrimagie soo brandigh gesocht hebbe,

§. 9. Daer-naer vraghende en ontfanghende den lesten zeghen soo van haer droeve ouders / als van Gundisalvus en sijn huys-vrouw (die sy altijdt ghelijck haer tweede ouders ghe-eert hadt) heeft sy eerst haer broeders / en vervolghens soo de dochterkens als alle de huys-ghenoten van Gundisalvus, (elck op sijn

or-

order) aen-ghesproken : een-yeder vermanende tot sijn ampt en Christelijck leven. Daer scheen niet een vrouw / maer eenen Apostel te predicken.

§. 10. Eyndelijck / *in 't midden van den nacht is geschiedt het gheroep : siet, den Bruydegom komt.* Matt. 25. ℣. 6. Rosa heeft ghevoelt dat sy met dit gheroep gehaelt wirdt. Soo-dan sy heeft de gheweyde keersse met eenen soeten wenck gevraeght / en met het teecken des H. Kruys haer voor-hooft / mondt / en borst bewapent : en haren eyghen Broeder * heeft sy het oor-kussen doen van onder uyt verschuyven / op dat sy met haer hooft op de enckele berdering van het ledikant ligghende / ghevoelen sou dat sy aen 't Kruys stirf. Eyndelijck heel by haer sinnen / met volle oordeel / met op-gheheven ooghen naer den Hemel, sonder het minste teecken van vrees / als sy die leste woorden uyt-sprack : Jesus, Jesus, Jesus, zyt met my, heeft soetelijck haren Gheest gegheven. * Te weten / ghelijck Rosa beghinnende te leeren spreken / van dese eerste woorden oock haer eerste manier

* Siet IX. Cap. §. 8.

* Siet II. Cap. §. 7.

van bidden begost hadde / soo heeft sy in dese woorden ghestorven zijnde / ghelijck een on-verandert merck-teecken van haer onnooselheydt en kinderlijcke eenvoudigheydt naer den Hemel mede-ghedraghen / weynigh begost hebbende de vijfde maendt van haer 32. jaer, te weten in het in-treden van den Feest-dagh van den H. Bartholomæus in het jaer 1617.

§. 11. Noch daer en ontbraken oock gheene (ghelijck wy noch eens in het IX. Capittel ghesegt hebben) die in het bleeck aenschijn van de stervende Maghet bemerckt hebben * de selfste mans ghedaente van Christus aen het Kruys stervende/ 't welck oock voortijdts in de siecke Catharina van Senen was bemerckt gheweest. Daer waren teghenwoordigh 19. vrye persoonen (behalven de huys-slaven) en korts daer-naer is daer oock by gheweest haren weerdighsten Biecht-Vader P. Joannes de Lorenzana, ende Rosam ghesien hebbende op de doodt-bertie ghelijck slapende / en heeft sijn stemme niet konnen bedwinghen / oft hy moest met een krytende vreughdt open-

* Siet IX. Cap. §. 9.

openbaerlijck uyt-roepen : * Ghebenedijde ouders die U hebben voorts-gebraght! Ghebenedijdt zijt ghy, ô alder-gheluckighste Dochter van *Dominicus!* Ghy zijt ghestorven ghelijck ghy gheleeft hebt : De heele Gratie van den *H. Doop* (noyt met een doodelijcke sonde af-ghebroken) de on-bevleckte onnooselheydt van heel uw leven, die kinderlijcke Reynigheydt van uwen sneeu-witten Maeghdom, hebt ghy in den *Hemel* ghedraghen : *Volght nu, volght nu het Lam, alwaer het gaet.*

* Siet XXV. Cap. §. 5. en XI. Cap. §. 2.

Apoc. 14. ÿ. 4.

§. 12. Maer hoe sy nu ghestorven zijnde / alle de teghenwoordighe (en besonderlijck haer eyghen Moeder) * verblijt heeft / en hoe de HH. Enghelen rondts-om haer doodt-bedde sienelijck ghedanst hebben / en hoe over-vloedighen on-verwachten toe-loop der menschen aen het huys van de ghestorven Rosa geschiedt is / staet curieuselijck beschreven in haer groot Leven.

* Siet III. Cap. §. 13.

Het XXX. Capittel.

Den Lijcks treyn, Uytvaert, en Graf van Rosa.

§. 1. Aen heel Lima was nu bekent ghewozden / dat het lichaem van Rosa ontrent den avont uyt het huys van Gundisalvus sou worden naer 't Graf ghedraghen: en siet / een uyt-ghestozte menighte van volck hadde nu eenighe uren te vooren vervult alle de straten / daer-men passeren moest.

§. 2. Den Aerts-Bisschop van Lima was uyt-ghekomen / om oock den lijcks treyn met sijn teghenwoordigheydt te vereeren: maer mistrouwende dat hy sou konnen tot het huys van Gundisalvus gheraken door soo veel duysende in-ghedronghen bekijckers (te vergeefs den doorgangh bevroeft hebbende) heeft lieber gehadt naer de Kerck van den H. Dominicus af te trecken / en aldaer onder de groote Kerck-deur het maeghdelijck lijck te verwachten.

§. 3. Daer-en-tusschen (niet anders als

als naer een publicke processie) zijn naer den Threforiers huys ghekomen godtvruchtighe Broederschappen van verscheyden titels / en de Kloosters van de biddende Orders: jae het Metropolitaensch Collegie is (van selfs en on-verwachts) aenghekomen; want sy maer en pleghen alleenelijck hunne Aerts-Bisschoppen, en niemant anders / tot het Graf te verghefelschappen. Voorders zijn daer by - ghekomen de Doorluchtighe Raedts-Heeren van de Cancellerey van Lima, het welck sy aen niemant / als aen hun Vice-Rois ghewent zijn te doen. Soodanigh was oock de jalourse godtvruchtigheydt van de Matroonen en ander vrouwe-geslacht.

§. 4. Over-al waer de lijcks statie passeren moest / hadden de hoofden van ontallijcke toe-kijckers de vensters / de galderyen van Paleysen en huysen beset: t'allen kanten van de portalen / mueren / traillien en uyt-steckfels / halsden van verres honderde en duysende ooghen naer het komende verthoon. Voorwaer de stadt Lima en is noyt ghesien

sien ghe weest soo beroert te worden.

§. 5. Het doodt lichaem is eerstmael uyt-ghedraghen ghe weest van het Metropolitaensch Collegie, daernaer van de Magistraet van 't wereldts Hof. Naer dese hebben hun op 't alder-godtvruchtighsten onderhalst de Religieuse Orders, verdeylende hunne beurten door de straten en palen der weghen. De ghewapende Hellebaerdiers van den Vice-Roy beschermden van beydts kanten de lijck-draghers: soo om met hun geschreeuw de weghen te openen / als oock om het maeghdelijck lichaem te behoeden van dien godtvruchtighen roof van het volck / dat Reliquien begheerde. Want ghelijck yeder (als in eenen oproer) Rosam riep Heyligh te zijn / soo drongen van alle kanten de sterckste tot de draegh-berrie / begheerigh daer van te rucken allen het ghenen sy souden konnen / ten waer de hellebaerden van de lijf-wacht ghelijck een haghe daer voor-ghestelt hadde.

§. 6. In de Kerck nu ghebraght zijnde / hebben rondts-om het Graf ghesenten de weerdighste Paters van 't Kloo-

't Klooster : soo om dat dien schat niet en soude benomen worden / als oock om met betamelijcken schick aen te brenghen alle de krancke en mancke menschen / die met hope van hun ghesondtheydt daer toe-quamen. Een weynigh van daer stonden alle de Hellebaerdiers van den Vice-Roy , om het ghewelt van het in-varende volck te weder-houden / soo sy konden. En sy en hebben qualijck ghekost : want het ghewelt van de aendringhers is soo groot gheweest / dat de sanghers van het uyt-vaert tot aen den trap van den Autaer hebben moeten door-worstelen / om eenighsins den lijcks dienst met ghewoonen sangh te volbrenghen.

§. 7. De Paters waren nu bereedt dit H. Lichaem te begraven / alswanneer daer soo krijtachtigh geschreeuw van het godtvruchtigh volck is op-ghestaen / dat-men heeft de begraeffenis moeten uytstellen uyt vrees van confusie en oproer : welcke soo den Aerts-Bisschop ghesien heeft / heeft oock met wencken en teeckenen (want om het

groot

groot ghetier en kost-men gheen stemme hooren) aen de Paters ghewesen / dat sy het lichaem van de Maghet in de sacristye souden verdraghen. Maer aldaer oock niet gherust ghenoegh zijnde / is het noch dieper tot het Novitien-huys in-ghedraghen.

§. 8. Daeghs daer-naer het H. Lichaem wederom in de kerck ghebroght zijnde / quam wederom het volck vloedts-ghewijs in-gheloopen/ niet alleenelijck de inwoonders/maer oock de buyten-woonende / meer als van 6. mijlen verres/sonder iemants aen-noodingh.

§. 9. De soldaten van den Vice-Roy en hebben nu wederom qualijck konnen bedwinghen den aendringhenden in-loop van het volck. Strijdts-ghewijs praemde om by te komen allen ouderdom en gheslacht. Een-yeder trachtede aen het H. Lichaem te raken/ den dien sijn Roosen-kransken, den desen sijn medaillien / den anderen sijnen neusdoeck / en allen het ghene hy by de handt hadt. Van desen kant smeeckte om de by-komst de bende der krancke en ghebreckelijcke menschen/

schen / om door het aen-raeck van de berrie de gehopte ghesontheydt te bekomen. Van den anderen kant wirden over de hoofden de spraeckeloose kinderkens door de handen versonden tot het gheneesende aen-raeck van het H. doodt Lichaem.

§. 10. Noch en is niet genoegh gheweest die wackere neerstigheydt en bewarenisse van soo veel soldaten en Religieusen, oft de doecken / de hayren / de kleederen van ROSA zijn brocks-ghewijs van de gauwste (als Reliquien) af-gherooft: soo dat sy voor de begrafenis 6. reysen heeft moeten herkleedt worden.

§. 11. Voort-aen was nu de heele sorghe / dat H. doodt lichaem te bewaren / op dat het door de begraefenis niet en soude verscheurt worden door de moeyelijcke af-pitsinghen van het volck: want het was nu al ghemerckt / dat haer eenen vingher ontbrack: oft den selven was af-ghebeten oft af-ghesneden / dat en blijckt niet.

§. 12. Tusschen dese beroerte gingh-men de H. Misse beghinnen. De Kerck weder-klonck t'allen kanten met de ghe-

ghedurighe stemmen van de ghenen die Rosam als Heyligh upt-rie-pen : soo dat-men met ghekiop en met bellen moest gheven een teecken aen de singhende Choor, als die aen den Priester moest antwoorden.

§. 13. Maer soo den Bisschop nu be-gost te bedienen naer de H. Misse de leste pracht van de begraeffenisse/ heeft daer wederom met een machti-gher geschreeuw die om-gheringhel-de bende versucht / wederom wirdt daer met in-ghedronghen ghewelot in-gheloopen tot aen de bare:soo dat-men (door den raedt van den Bis-schop) dit teghenwoordigh perijckel wederom behoeden moest met noch een ander uptstel van de begraef-fenis.

§. 14. De standtvastighe schoon-heydt en den soeten mirakuleusen reuck / bevestighden het gheloof van het volck / te weten dat hier gheen perijckel en was van bederffenis / al waer 't dat de begraeffenis noch langher wirdt upt - ghestelt. Aen yeders ooghen verscheen tot noch toe de onveranderde schoonheydt van de af-lijvighe Rosa. 36. uren langh was nu

nu blijven staen de fraeyheydt van haren alder-aenghenaemsten mont / den levenden glans van de half opene ooghen / en de schoone sneeuwittigheydt der handen / tusschen soo veel roock / lichten / en aessemen ; en in soo vochtighe / soo werme en stuyvende locht van toe-loop en weder-loop der menschen. Ten lesten sy en scheen noch niet doodt / maer in slaep te zijn.

§. 15. Hierom het volck van den uptstel nu gherust (den middagh nu aen-staende) is naer huys ghegaen. De Kerck van het verschoven volck nu ontbloot zijnde / heeft-men de deure ghesloten / en ROSAM in het Cappittel-huys van het Klooster begraven. Maer naer den noen het volck overvloedigher weder-komende / heeft troups-ghewijs het Cappittel-huys vervult / ende ROSAM met bry-hertigh gheroep HEYLIGH noemende / heeft Assche van het Graf (in plaets van Reliquien) strijdts-ghewijs mede-ghenomen.

§. 16. Den godtvruchtighen toeloop van het volck tot het Graf groeyde noch daghelijcks / om de

uytnemende gheneſinghen / die daer openbaerlijck geſchiedden : jae het en ſcheen aen de eer van ſoo groote Maeght noch niet voldaen te zijn/ſoo langh daer gheen feeſtelijcker uytvaert ghedaen en was / in het welck den Vice-Roy ſelf hadt gebraeght teghenwoordigh te zijn. Hier toe is verkoren gheweeſt den 4. dagh van September , op den welcken naer den Roomſchen Calendier jaerlijcks gheviert wordt een andere H. Rosa van Viterbo , welcken dagh den Aerts-Biſſchop en Vice-Roy (niet door menſchelijcken raedt/ maer door een goddelijcke aen-drijvingh) eendrachtelijck verkoren hebben. De heele ſtadt weder ontweckt zijnde/heeft de kerck van den H. Dominicus vervult : en als den Prieſter aen den Autaer de af-lijvighe Rosam beveelde aen Godt, met ghelijcke ſtemmen beveelden het volck hun ſelven aen Rosa.

Het XXXI. Capittel.

Het Graf van Rosa wordt van den *Aerts-Bisschop* verandert met een solemnele *Vervoeringh* van het Lichaem.

§. 1. De menighvuldigheydt en de vermaertheydt van de Mirakelen, verweckten noch daghelijcks meer en meer volcks / tot het Grafs besoeck van Rosa. Daerom als nu de heele stadt (soo gheestelijcke als wereldtlijcke / soo edel als on-edel) begheerden en versochten dat Rosa, den schat van Lima, in't openbaer moest gebraght worden / soo heeft den Aerts-Bisschop aen desen drift van een-yeder seer gheerne toegheſtemt een solemnele Vervoeringh van dit H. Lichaem.

§. 2. Soo-dan in't beghinsel van het jaer 1619. is dat maeghdelijck ontgraven lichaem uyt de oude tombe soo wel rieckende uyt-ghenomen / ghelijck het daer te voren was inghelept: en nu verleyt zijnde in een nieuwe vergulde kiste van Cederboom,

Boom, is het met een feestelijcke pracht in de Kerck gebraght / alwaer eenen wel-sprekenden Predikant (te weten: P. F. Ludovicus de Bilbao, eenen grooten Doctoor in de H. Godtheydt, die oock eenighe jaren den Bicht-Vader van ROSA ghewêest is) naer het Evangelie van de Hoogh-Misse op den Preeck-stoel voor allen het volck verkondight heeft / hoe de Maghet (naer het eenparigh ghetuyghen van allen haer Bicht-Vaders) haren Doops onnooselheydt noyt met een doodelijcke sonde gheschent heeft / en hoe sy die on-bevleckte blom van haren alder-reynsten Maeghdom totter doodt toe bewaert heeft / haer grouwelijcke strengigheydt / haer Seraphijnsche minnebranden / en alle haer andere uytnemenste wercken. Welcke lof-spraeck en solemnele Misse ghedaen zijnde / is den Aerts-Bisschop met staf en mijter naer het Graf ghegaen / midden tusschen de Dienaers van den Autaer en de 4. weerdighsten van het Metropolitaensche Collegie, en alle de Oversten en Prelaten van andere Orders, elck met Priesterlijcke stoolen verciert.

* Siet XXIX. Cap. §. 11. en XXV. Cap. §. 5. en XI. Cap. §. 2.

Daer

Daer heeft-men de af-ghesette kiste
op de schouderen aen-ghenomen / en
(in het by-staen van de Magistraet
van verscheyde Rechten / met de
Heeren van het Stadt-huys) is alsoo
ghelept ghewveest in eenen (hier toe
seer konstigh en kostelijck uyt-ghe-
werckten) kelder / aen den rechten
kant van den hooghen Autaer.

§. 3. Maer aenghesien hier nu
was een ghedurighe beroerte van
die hun beloften op-droeghen / hun
danck-teeckenen op-honghen / de
krucken en steun-stocken af-leyden /
soo heeft-men op een ander manier
moeten sorgh draghen voor de eerbie-
digh van het Tabernakel dat op den
hooghen Autaer stont : op dat de
ghene aen het Graf van Rosa
bleven sitten / hunnen rugghen niet
ghedurigh en souden thoonen aen
den Autaer. Soo-dan om Rosam
wederom te vervoeren en wel te
legghen / is daer verkosen een be-
quamer plaets / te weten de Ca-
pelle selfs van de H. Catharina van
Senen , die van den hooghen Autaer
verre genoegh is gheleghen aen den
slincken kant. Het scheen / dat dien
schoot

schoot van die Seraphinsche Moeder moest aen een soo ghelijcke Dochter dienen om in te rusten.

§. 4. Daer-en-tusschen zijn de Apostolische Brieven tot Lima ghekomen / door de welcke de ghestelde Rechters macht kreghen / om eenen Rechter-stoel op te rechten op de manier van de H. Congregatie Rituum, om de ghetuyghen (die daer teghenwoordigh waren 183. in 't ghetal) te ondervraghen over het Leven, en de Wercken van ROSA.

§. 5. En als-wanneer naer manier nu maer en resteerde het besoeck van de Reliquien, soo hebben de Ondersoeckers (nu het vijf-thiende jaer naer haer doodt) bevonden dit maeghdelijck lichaem met alle de beenderen geheel / en noch hier en daer met droogh vleesch over-trocken / maer aen-blasende soo soeten reuck / ghelijck riecken de Roosen in de sonne gedrooght.

§ 6. Daer-naer zijn de selve Ondersoeckers ghegaen naer het Cappittel-huys, om eerst het Graf van de Maghet te besien / uyt welck de gheloovighen strijts-ghewijs Asschen gre-

grepen om te verdrijven verscheyde sooxten van sieckten. Aldaer heeft elck-yeder vervolghens (sijn handt in-stekende) bevonden een ydele diepte van een kleyn putteken / waer van niet meer als 4. oft 5. ponden Aerde scheenen uyt-ghenomen te zijn. Het blijckte nochtans met vele ghetuyghenissen / dat daer menighvuldighe kooren-maten waren uyt-ghenomen / en door het heel Rijck op verscheyde plaetsen verdeylt.

§. 7. Het is eyndelijck geschiedt in 't jaer 1640. dat den Procurator Generalis der Predick-Heeren tot Roomen, door eenen besonderen brief de Paters van Lima vermaent heeft / dat sy wel moesten letten op de Ordonantie van Urbanus VIII. uyt-ghekomen den 5. Julij in het jaer 1634. welcke beghint: *Cœlestis Hierusalem cives, &c.* door welcke Ordonantie den Paus verbiedt eenighen publiecken eer-dienst te bewijsen aen eenighe dooden / die door den Apostolischen Stoel noch niet en zijn aen-gherekent onder het ghetal der Heylighen. Soo-dan de Paters hebben op het eerste gesicht van desen brief (die Ordonantie nochtans / by on-gheval / noch

niet bekomen hebbende) dien selven nacht af-ghebrokken allen het ghene scheen te smaken een on-tijdighe eer van de eer-weerdighe Rosa.

§. 8. Daeghs daer-naer heeft allen het volck (om dese on-verwachte veranderingh) de Capelle heel met klachten vervult: en uyt-stroeyende dat het lichaem van Rosa heymelijck naer Spaignien ghesonden was/ heeft van de Religieusen met plompe heftigheydt en dreyghementen hier van de reden gevraeght: de welcke ten lesten (niet sonder arbeydt) ghetracht hebben dese overmoedighe menschen te stillen/ en hun doen te ghelooven/dat-men alsoo hadde moeten sorgh draghen voor die doorluchtighere eer-dinsten/ die van den Apostolischen Throon verwacht wirden. Het ghewelt des volcks heeft hier in seer qualijck hun gherust ghehouden/ hier mede alleen te vreden zijnde/ verstaen te hebben/ dat de Reliquien van hunne Rosa nu waren versekert.

Het XXXII. Capittel.

De *Apostolische Bullen*, met alle de andere *Pauselycke Decreten*, soo van de *Beatificatie* en *Canonizatie*, als van de *Verheffingh* van Rosa door Clemens IX. en Clemens X. Pausen van Roomen.

§. 1. Het sterffelijck Leven van de Maghet Rosa is in het 32. jaer van haren ouderdom gheeyndight: laet desghelijcks de Historie van haer Leven met het XXXII. Capittel ghe-eyndight zijn.

Hier soude ick behooren voorts te brenghen alle de treffelijcke ghetuyghenissen en versoeck-ghebeden / die ghedaen zijn tot de Beatificatie en Canonizatie van Rosa, maer aenghesien die hun eynde nu bekomen hebben / soo stelle ick hier in de plaets de Apostolische Bullen, met alle de andere Pauselijcke Decreten, soo van de Beatificatie en Canonizatie, als van de Verheffingh van Rosa door Clemens IX. en Clemens X. Pausen van Roomen.

Breve Beatificationis.

CLEMENS PAPA IX.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

§. 1. Sanctæ Matris Ecclesiæ, quæ Virgo casta uni Viro desponsata est Christo, gloriosa fœcunditas, in omni quidem prole, quam per Dei Gratiam quotidie profert, multipliciter gaudet, in Sacris verò Virginibus, quæ studiosâ charismatum meliorum æmulatione expertem carnalis contagionis integritatem Virtutum floribus exornarunt, ineffabiliter exultat, atque floret. Illarum, quæ accensis lampadibus exierunt obviam *Sponso*, & intraverunt cum eo ad nuptias, sublimem gloriam condignis honoribus in terris celebrari decet: ut (quæ *sequuntur Agnum quocumque ierit*) luctanti cum sæculi tentationibus infirmitati nostræ, adjutorij cælestis opem atque præsidium à *Sponso* jugiter impetrare dignentur. In hanc curam, Nos (ex debito pastoralis Officij, quo Catholicæ

cæ Ecclesiæ adstringimur) propensiùs incumbentes, pijs Catholicorum Regum, aliorumque CHRISTI fidelium votis, quibus ancillarum Dei in cælis regnantium veneratio in terris promovetur, libenter annuimus, sicut, maturâ deliberatione, ad Omnipotentis Dei Gloriam, Ecclesiæ honorem, Christianæ Religionis robur, ac spiritualem fidelium consolationem atque ædificationem, salubriter in Domino expedire arbitramur. Cum itaque diligentissimè discussis atque perpensis per Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum Processibus, de Sedis Apostolicæ licentiâ confectis super vitæ sanctitate, & Virtutibus in gradu heroïco, quibus Serva Dei ROSA de S. MARIA Virgo Limana, Tertij Ordinis *S. Dominici*, multipliciter claruisse, nec non Miraculis, quæ ad ejus intercessionem à Deo patrata fuisse asserebantur, Congregatio præfata, coram Nobis constituta, unanimiter censuerit, quandocumque Nobis videretur, ad solemnem ejusdem Servæ Dei ROSÆ *Canonizationem*, juxta Ritum ejusdem S. R. E. tutò posse deveniri, interim verò indulgeri, ut in toto Orbe Terrarum BEATA nuncupetur. Hinc est, quòd Nos pijs atque

enixis Chariſſimi in Chriſto filij noſtri *Caroli Hiſpaniarum Regis Catholici*, ac Chariſſimæ in Christo filiæ noſtræ *Mariannæ Reginæ* viduæ, ejus genitricis, & totius Ordinis *S. Dominici* ſupplicationibus, Nobis ſuper hoc humiliter porrectis, benignè inclinati; de præfatorum Cardinalium conſilio, & unanimi aſſenſu, Auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium indulgemus, ut memorata Dei Serva ROSA de S. MARIA inpoſterum Beatæ nomine nuncupetur, ejuſque Corpus, & Reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferenda) exponantur, Imagines quoque radijs ſeu ſplendoribus exornentur, atque de ea ſub duplici ritu recitetur Officium, & Miſſa celebretur de Virgine non Martyre ſingulis annis, juxta rubricas Breviarij & Miſſalis Romani, die 26. *Auguſti*, quæ prima eſt non impedita poſt diem 24. ejuſdem menſis, quâ ſpiritum Creatori reddidit. Hæc verò in locis dumtaxat infraſcriptis; nempè in Civitate, & Diœceſi Limana, ac in univerſo Ordine *S. Dominici* tam Fratrum, quàm Monialium, & quantùm ad Miſſas attinet, etiam à Sacerdotibus confluentibus. Præstereà, primò dumtaxat annò à datis hiſce litteris, & quoad *Indias*, à die quo præſentes litteræ illuc

illuc pervenerint, inchoando, in Ecclesijs Civitatis, & Diœcesis, ac Ordinis præfatorum, nec non in omnibus Cathedralibus, & Metropolitanis Hispaniarum & Indiarum, solemnia *Beatificationis* ejusdem cum Officio & Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinarijs constitutâ, & intra sex menses promulgandâ, celebrandi facimus facultatem. *Romæ* verò in Ecclesia *S. Iacobi*, Nationis Hispanorum, intra bimestre, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum celebrata fuerint eadem solemnia, pariter celebrari permittimus. Non obstantibus *Constitutionibus*, & *Ordinationibus Apostolicis*, ac *Decretis* super non cultu editis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Secretarij præfatæ Congregationis Cardinalium subscriptis, & sigillo Præfecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsùs fides ab omnibus & ubique, tam in judicio, quàm extra illud habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum *Romæ* apud *S. Sabinam*, sub annulo Piscatoris, 12. *Februarij* M. DC. LXVIII. Pontificatûs nostri anno primo.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secret.

Loco ✠ Sigilli. J. G. Slusius.

KORTE UYT-LEGGHINGH

Het Apostolisch *Breve* van de *Beatificatie* van Rosa.

HIer verkondight den Paus, dat de H. Vergaderingh SS. Rituum (welcke Vergaderingh bestaet uyt alle de Hooghweerdighste Heeren Cardinalen van de H. Kerck) de wettighe processen tot de Beatificatie en Canonizatie van Rosa seer sorghvuldigh ghedreven en neerstigh ondersocht hebbende/met eenparighe stemmen voor den Apostolischen Throon verklaert heeft / dat den Paus, t'allen tijden (als 't hem ghelieven sal) tot de solemnele Canonizatie van Rosa magh gherustelijck voorts-gaen/volghens de manier van de Roomsche H. Kerck. En aenghesien de manier is / dat de Heylighen eerst ghebeatificeert worden / soo is 't dat den Paus dese eer-weerdighe Rosam eerstmael vereert met de solemnele Beatificatie: door de welcke hy vergunt dat Rosa door de heel wereldt sal Saligh ghenoemt worden / en haer

Li-

Lichaem en Reliquien van de menschen sullen moghen ghe-eert worden/ en haer Beelden met blinckende stralen verciert worden/ en dat het H. Sacrificie der Misse met de HH. Kerckelijcke Ghetijden jaerlijcks sullen moghen ghelesen worden / niet alleen van alle de Gheestelijcken in het heel Bisdom van Lima en ons heel H. Order, soo mannen als vrouwen/ maer oock (rakende het H. Sacrificie der Misse) van alle de wereldtlijcke Priesters/ die sullen komen tot onse Capellen oft Kercken. Voorders soo vergunt den Paus, dat/ voor het eerste jaer/ de Solemniteyt van haer Beatificatie sal moghen feestelijck ghevieri worden/ niet alleen in de voor-seyde plaetsen/ maer oock in alle de Dom-kercken van Spaignien en Indien, jae oock te Roomen selver in sijn eyghen Dom-kerck van S. Peeter in Vaticano, als mede oock in de Kerck van S. Jacobus voor de Spaensche Natien/ &c. Datum in Roomen 12. Februarij 1668. &c.

Octava solemnis pro 1. anno.

LIMANA.

§. 3. SAnctissimus D.N. CLEMENS IX. ad preces Excellentissimi Domini *Marchionis de Astorga*, Catholici Regis Oratoris, indulsit, ut in omnibus Conventibus & Monasterijs Ord. Præd. utriusque sexûs totius Orbis, pro primo anno celebrari possit festum *Beatificationis* B. ROSÆ de S. MARIA, tertij Ordinis *S. Dominici*, cum Octava solemni. Hac die 18. *Februarij* 1668.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secr.

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Solemneel Octave voor 1. jaer.

HIer wordt verkondight/dat den Paus vergunt aen ons heel H. Order (soo mannen als vrouwen) door de heele wereldt / als dat-men de feest van de Beatificatie van ROSA voor het eerste jaer sal moghen vieren met een solemnele Octave. 18. Februarij 1668. Ec.

In-

Indulgentia plenaria

Pro primo anno *Beatificationis* B. ROSÆ.

CLEMENS PAPA IX.

§. 4. AD augendam fidelium Religionem & animarum ſalutem, cœleſtibus Eccleſiæ theſauris piâ charitate intenti, omnibus utriuſque ſexûs CHRISTI fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, ac ſacrâ Communione refectis, qui aliquam ex Eccleſijs Civitatis & Diœceſis Limanæ, ac univerſi Ordinis *S. Dominici* tam Fratrum quàm Monialium, nec non Cathedralibus & Metropolitanis Hiſpaniarum & Indiarum, ac etiam oppidi *Matriti*, in quibus ſolemnitas *Beatificationis* B. ROSÆ (die per Ordinarios locorum ſpecificandâ) celebrabitur, à Primis Veſperis uſquè ad occaſum Solis diei hujuſmodi devotè viſitaverint, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione,

ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, omnium peccatorum suorum *Plenariam Indulgentiam* & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus pro hac vice tantùm valituris. Volumus autem, quod si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium, aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint: quodque præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiasticâ constitutæ munitis, eadem prorsùs fides abhibeatur, quæ adhiberetur præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum *Romæ* apud *S. Petrum* sub annulo Piscatoris, die 28. *Aprilis* 1668. Pontificatûs nostri anno primo.

Sigillo pileato munitum erat, ac manu alicujus Cardinalis subscriptum.

Item signatum erat,

J. G. Slusius.

KOR-

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Vollen Aflaet

Voor het eerſte jaer van de *Beatificatie* van ROSA.

HIer vergunt den Paus vollen Aflaet / oft quyt-ſcheldingh en verghiffeniſſe van alle ſonden / aen alle de Catholijcken/ de welcke ſullen beſocht hebben een van de Kercken der Predick-Heeren Order ſoo mannen als vrouwen door de heel wereldt / jae oock een van de Dom-kercken van Spaignien en Indien , en de Koninckliјcke ſtadt van Madrid , alſwanneer in die voorſeyde Kercken op't eerſte jaer ſal ghevtert worden de ſolemnele feeſt van de Beatificatie van ROSA, aldaer maer alleenelijck volbrenghende de ghemeyne conditien van den vollen Aflaet. Datum in Roomen 28. Aprilis 1668. &c.

In-

Indulgentia plenaria

IN INDIJS OCCIDENTALIBUS

Pro 15. primis annis *Beatificationis* B. Rosæ.

CLEMENS PAPA IX.

Ad futuram Rei Memoriam.

§.5. COelestium munerum thesauros, quorum dispensatores esse Nos voluit *Altissimus*, cùm ad Catholicæ Religionis incrementum profuturos speramus, libenter elargimur, ut Christi fidelium pia Devotio per *Indulgentiarum* hujusmodi elargitionem, non modo conservetur, sed in-dies magis augeatur, animarumque saluti uberiùs consulatur. Omnibus itaque utriusque sexûs Christi fidelibus verè pœnitentibus, & confessis, ac sacrâ Communione refectis, qui Metropolitanam Limanam, ac quamlibet ex Ecclesijs omnium, & singulorum Conventuum, & Monasteriorum tàm Fratrum, quàm Monialium Ordinis *S. Dominici* in Indijs Occidentalibus

libus existentium die 26. *Augusti* à primis Vesperis usque ad occasum Solis diei hujusmodi singulis annis devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione,pias ad Deum preces effuderint, omnium peccatorum suorum *plenariam Indulgentiam*, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad quindecim annos tantùm valituris. Volumus autem quòd si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut spontè oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint: quodque præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum *Romæ* apud S. *Mariam Majorem* sub annulo Piscatoris die 10. *Septembris* 1668. Pontificatûs nostri anno secundo.

Gratis pro Deo & scriptura.

J. G. Slusius.

KOR-

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Vollen Aflaet

IN WEST-INDIEN,

Voor de 15. eerste jaren van de *Beatificatie* van Rosa.

HIer vergunt den Paus den selven vollen Aflaet voor 15. volghende jaren aen alle de Catholijcken / die op den jaerlijckschen feest-dagh van Rosa, den 26. dagh van de maendt Augusti, sullen besocht hebben de Dom-kerck van Lima, en een van de Kercken van de Order der Predick-Heeren (soo mannen als vrouwen) in heel West-Indien gheleghen / mits sy aldaer sullen volbroght hebben de versochte conditien van den vollen Aflaet. Datum in Roomen 10. Septembris 1668. &c.

Extensio Officij & Missæ Sacrificij *per totam* Indiam & Americam.

CLEMENS PAPA IX.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

§. 6. REdemptoris, & D. N. JESU CHRISTI, qui sacras Virgines *Sponsas* suas Virtutum floribus multipliciter decoratas immarcescibilis gloriæ præmijs donat in Cœlis, vices (licet immeriti) gerentes in terris, pia fidelium præsertim Catholicorum Regum vota, ad augendam illorum venerationem laudabili studio tendentia libenter exaudimus, ac favoribus & gratijs prosequimur opportunis. Aliàs siquidem diligentissimè discussis, atque perpensis per Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris RitibusPræpositorum Processibus de Sedis Apostolicæ licentia confectis super vitæ Sanctitate, & Virtutibus in

in gradu heroïco, quibus ſerva Dei ROSA de S. MARIA Virgo Limana Tertij Ordinis *S. Dominici* multipliciter claruiſſe, nec non Miraculis, quæ ad ejus interceſſionem à Deo patrata fuiſſe aſſerebantur. Cùm Congregatio prædicta coram Nobis conſtituta unanimiter cenſuiſſet, quandocumqueNobis videretur ad ſolemnem ejuſdem ſervæ Dei ROSÆ *Canonizationem* juxta Ritum ejuſdem S. R. E. tutò poſſe deveniri, interim verò indulgeri, ut in toto Orbe terrarumBEATA nuncuparetur.Nos pijs, atque enixis Chariſſimi in CHRISTO filij noſtri *Caroli Hiſpaniarum Regis Catholici*, ac chariſſimæ in CHRISTO filiæ noſtræ *Mariæ Annæ Reginæ* Viduæ ejus Genetricis, ac totius Ordinis *S. Dominici* ſupplicationibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis benignè inclinati, de prædictorum Cardinalium conſilio, & unanimi aſſenſu Auctoritate Apoſtolica indulſimus, ut memorata Dei ſerva ROSA de S. MARIA inpoſterum BEATÆ nomine nuncuparetur, ejuſque Corpus, & Reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferenda) exponerentur; imagines quoque radijs, ſeu ſplendoribus exornarentur, atque de ea ſub ritu duplici recitaretur Officium, & Miſſa celebraretur de Virgine

non

non Martyre fingulis annis juxtà rubricas Breviarij, & Miſſalis Romani die 26. *Augusti*, quæ prima eſt non impedita poſt diem 24. ejuſdem menſis, quâ ſpiritum Creatori reddidit. Hæc verò in locis dumtaxat inſraſcriptis, nempè in Civitate, & Diœceſi Limana, ac in univerſo Ordine *S. Dominici* tàm Fratrum, quàm Monialium, & quantùm ad Miſſas attinet, etiam à Sacerdotibus confluentibus, & aliàs prout in noſtris deſuper in ſimili forma *Brevis* die 12. *Februarij* proximè præteriti expeditis litteris (quarum tenorem præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſo, & inſerto haberi volumus) uberiùs continetur. Cùm autem ſicut præfatorum *Caroli Regis* & *Marianna Regina* nomine per dilectum filium nobilem Virum modernum *Marchionem de Aſtorga*, ejuſdem *Caroli Regis* apud Nos, & Sedem Apoſtolicam Oratorem, Nobis nuper expoſitum fuit, quod ipſi *Carolus Rex*; & *Marianna Regina* pro peculiari eorum erga ROSAM prædictam devotionis affectu, ac ut ſpirituali Populorum *America* (undè novus ille flos, Eccleſiam univerſam ſuavi CHRISTI odore recreans, prodijt) conſolationi, atque ædificationi peramplius conſulatur, Indultum prædictum opportunè à Nobis extendi, & ampliari plu-

plurimùm desiderent. Nos laudabilia eo
rumdem *Caroli Regis*, & *Marianna Regin*
erga res sacras studia plurimum in Domin
commendantes, pijsque eorum precibus fa
vorabiliter annuere paternâ benignitat
cupientes, ut de cætero perpetuis futuri
temporibus ab universo Clero tàm Sæcula-
ri, quàm Regulari quarumcumque Provin-
ciarum, & Regionum *America*; & *India-
rum* dicto *Carolo Regi* subjectarum, *Offi-
cium & Missa* de eadem B. Rosa (serva-
tâ tamen in omnibus, & per omnia prædi-
ctarum litterarum nostrarum forma & dis-
positione) recitari & celebrari respectivè,
liberè & licitè, possit & valeat, dictâ Au-
ctoritate, tenore præsentium concedimus
& indulgemus: non obstantibus omnibus
& singulis illis, quæ in eisdem litteris no-
stris voluimus non obstare, cæterisque con-
trarijs quibuscumque. Volumus autem, ut
præsentium transumptis, etiam impressis,
&c. Datum *Romæ* apud *S. Mariam Majorem*
sub annulo Piscatoris die 14. *Septembris*
1668. Pontificatûs nostri anno secundo.

I. G. Slusius.

KOR-

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Verbreydingh van de HH. Ghetijden, en het *H. Sacrificie der Misse* door heel *Indien* en *America*.

HIer vergunt den Paus, dat den eer-dinst van ROSA (rakende de HH. Kerckelijcke Ghetijden met het H. Sacrificie der Misse) voort-aen altijdt den 26. Augusti sal ghevīert worden van alle gheestelijcke persoonen / soo wereldtsche Clerisye, als Orders der Religieusen van beyde geslachten / die in heel Indien en America yevers bewoonen eenighe Provincien oft Landen / de welcke staen onder het ghebiedt van den Koninck van Spaignien. Datum in Roomen 14. Septembris 1668.

Officium cum Octava in Indijs.

LIMANA.

§. 7. SAnctissimus D.N. CLEMENS IX ad preces M. Generalis *Ordinis Prædicatorum*, indulsit, ut inposterum in omnibus *Indiarum* Regnis ab Universo Clero tàm Sæculari, quàm Regulari utriusque sexûs celebrari possit festum B. ROSÆ de S. MARIA Tertij Ordinis S. *Dominici* cum Octava. Hâc die 18. *Octobris* 1668.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secr.

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Het Officie met een Octave in *Indien*.

HIer wordt verkondight/ dat den Paus vergunt aen alle gheestelijcke persoonen van beyde de geslachten / in alle de Rijcken van Indien woonachtigh / den jaerlijckschen feest-dagh van ROSA altijdt voortaen te moghen vieren als voren / met een Octave 18. Octobris 1668. &c.

Per-

Permissio inscriptionis B. ROSÆ *in* Calendarium Romanum.

LIMANA.

§.8. SAnctissimus D.N. CLEMENS IX. ad preces Magistri Generalis *Ordinis Prædicatorum* benignè annuit, ut B. ROSA de S. MARIA Limana Tertij Ordinis *S. Dominici*, apponi possit in *Martyrologio Romano*, cum verbis tamen approbandis, & examinandis à Sac. Rituum Congregatione. Hâc die 18. *Octobris* 1668.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secr.

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Oorlof van ROSAM te schrijven in den *Roomschen Calendier.*

HIer wordt verkondight/dat den Paus vergunt/dat-men den naem van ROSA in den Roomschen Calendier sal moghen aen-schrijven / met die woorden de welcke sullen worden voor goedt gehouden van de H. Vergaderingh / oft Congregatio Rituum 18. Octobris 1668. &c.

DE-

DECLARATIO
ELECTIONIS B. ROSÆ
In *Patronam Principaliorem* totius Regni Peruani,
Cum Festo de Præcepto.

PERUANA.

§. 9. CUm nuper Sanctissimus D. Noster B. ROSAM de S. MARIA Tertij Ordinis S. *Dominici*, *Limæ* in Regno Peruano, virginitatis & patientiæ decore florescentem Beatorum cultu venerari posse indulsisset. Denuò *Catholicus Hispaniarum Rex*, ac *Serenissima Regina* ejus Mater proprijs litteris Sanctissimo porrectis per Excellentissimum *Marchionem de Astorga Romæ* Oratorem pias preces effuderunt, ut Sanctitas Sua dignaretur eligere in *Patronam Principaliorem* Civitatis Regum, & Regni Peruani B. ROSAM de S. MARIA Tertij Ordinis *S. Dominici* primum *Indiarum Occidentalium* Beatitatis florem. Sanctissimus verò, quamvis *Constitutiones Apostolicæ*, & *Decreta* Congregationis Sac. Rituum vetent Beatorum hujusmodi Elec-

ctio

ctiones, ac desint pro dicta valida electione requisita necessaria: attamen enixis precibus Catholicorum Majestatum adeò de Ecclesia bene merentium, præcipuo & paterno affectu benignè inclinatus omninò annuendum duxit. Itaque non obstantibus quibuscumque *Decretis*, & *Constitutionibus Apostolicis* contrarium statuentibus, elegit, & declaravit dictam B. ROSAM de S. MARIA in *Patronam Principaliorem* Civitatis Regum, & totius Regni Peruani, cum omnibus prærogativis *Principalioribus Patronis* debitis, ejúsque festum in universo Regno de *Patrona Principaliori* ab omnibus utriusque sexus Christi fidelibus illic degentibus de *Præcepto* servari, & sicut alia *Festa de Præcepto* celebrari, ejusque Officium ab Universo Clero tùm Sæculari, tùm Regulari de *Principaliori Patrono* juxta rubricas Breviarij Romani inibi recitari, & litteras in forma *Brevis* expediri mandavit. Die 13. *Decembris* 1668.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S.Rit. Congr. Secr.

KORTE UYT-LEGGINGH.

VERKONDINGH,

DAT DE H. ROSA VERKOREN WORDT

Voor de alghemeyne Patronersse *van het heel Ryck van Peru,*

Met Gheboden Heyligh-dagh.

HIer wordt verkondight / dat den Paus de Salighe ROSAM heeft verklaert en verkoren voor de Principaelste Patronersse van Lima en het heel Rijck Peru, met alle de privilegien en eer-diensten / de welcke aen de Principaelste Patroonen der Steden en Landen toe-komen. Jae hy heeft den feest-dagh van ROSA aen alle de Catholijcken in dat heel Rijck bevolen op plicht van doodt-sonden te onderhouden en te vieren als eenen Heyligh-dagh/en heeft alle gheestelijcke persoonen verbonden te lesen het H. Officie der Ghetijden en Misse van den Principaelsten Patroon der plaetse, volghens de rubriken van den Roomschen Brevier, en heeft eyndelijck hier van doen voor-schrijven een Apostolisch Breve, 13. Decembris 1668. &c.

BRE-

BREVE ELECTIONIS
B. ROSÆ
In *Patronam Principaliorem* totius Regni Peruani,
Cum Festo de Pracepto.

CLEMENS
PAPA IX.
Ad perpetuam Rei Memoriam.

§.10. ORthodoxorum Regum de Ecclesia Dei multis nominibus optimè meritorum studia, quibus Christianorum populorum erga BEATOS Regni cœlestis incolas devotio atque pietas fovetur, Apostolico favore libenter prosequimur, sicut spirituali eorumdem populorum consolationi atque præsidio conducibile in Domino arbitramur. Cum itaque Nos per nostras in simili forma *Brevis* die 12. *Februarij* proximè præteriti emanatas litteras B. ROSAM de S. MARIA Virginem Limanam Tertij Ordinis *S. Dominici* multiplici virtutum decore florentem, inter BEATAS Apostolicâ Auctoritate juxta hujus sanctæ Sedis ritum retulerimus, aliaque ad ejusdem B. ROSÆ honorem & venerationem statuerimus &

indulſerimus, prout in eiſdem litteris con-
tinetur ; Et ſicut pro parte chariſſimi in
Chriſto filij noſtri *Caroli Hiſpaniarum Regi*
Catholici, & chariſſimæ in Chriſto filiæ *Ma-
rianæ Reginæ* per dilectum filium nobilem
Virum modernum *Marchionem de Aſtorga*
ejuſdem *Caroli Regis* apud Nos, & Sedem
prædictam Oratorem Nobis nuper expoſi-
tum fuit, quod ipſi *Carolus Rex*, & *Maria-
na Regina*, ut eidem B. ROSÆ (quam cœle-
ſtis Sponſus tot chariſmatum decoravit mo-
nilibus, tot virtutum ornavit floribus, tan-
tâque, & tàm latè ſparsâ de unguentorum
ſuorum odore imbuit fragrantiâ, ut ex Dei
ſervis, quos *Occidentales Indiæ* protulerunt,
prima publici cultus honore per hanc S. Se-
dem decorari meruerit) venerationis fiat
acceſſio, & illius interceſſione tantò poten-
tiùs partium illarum populi patrocinium
ſperent, quantò populi ipſi, illam celebriori
interiorique devotione colere atque hono-
rare ſtuduerint, ipſam B. ROSAM in
Patronam Principaliorem Civitatis Limanæ,
totiuſque Regni Peruani eligi & declarari
ſummoperè deſiderent. Nos, quamvis
Conſtitutiones Apoſtolicæ, & *Decreta* Congre-
gationis Venerabilium fratrum noſtrorum
S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præ-
poſitorum, vetent Beatorum hujuſmodi
non-

nondùm Canonizatorum electiones in *Patronos Principaliores*, ac requisita necessaria pro ejusmodi electione validâ desint, Nihilominùs pijs enixisque *Caroli Regis*, & *Marianæ Reginæ* magno in Ecclesiam Dei meritorum splendore fulgentium, precibus Nobis super hoc humiliter porrectis, pro præcipuo paternæ nostræ in eos charitatis affectu duximus annuendum. Itaque B. ROSAM de S. MARIA in *Patronam Principaliorem* Civitatis Regum, seu Limanam, & totius Regni Peruani præfatorum, cum omnibus prærogativis, quæ *Patronis Principalioribus* debentur, Auctoritate Apostolicâ tenore præsentium eligimus, & declaramus; Ipsiusque B. ROSÆ festum in universo Regno hujusmodi de *Patrona Principaliori* ab omnibus utriusque sexus CHRISTI fidelibus illic degentibus de *Præcepto* servari, & sicut alia *Festa de Præcepto* celebrari, ejusque Officium ab universo Clero tùm Sæculari, tum Regulari de *Principaliori Patrona* recitari mandamus. Non obstantibus quibusvis *Decretis*, & *Constitutionibus*, & *Ordinationibus Apostolicis*, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Volumus autem, &c. Datum *Romæ* apud *S. Mariam Majorem* sub Annulo Piscatoris die 2. *Januarij* 1669. Pontificatûs nostri anno secundo.

I. G. Slusius.

KORTE UYT-LEGGINGH.

Het Apostolisch Breve

Van de Verkiesingh van de

H. ROSA

Tot de Alghemeyne Patronersse *van het heel Ryck van Peru,*

Met gheboden Heyligh-dagh.

HIer is het Apostolisch Breve, in het welck den Paus met sijn Apostolische Macht verklaert en verkiest de Salighe ROSAM voor de Principaelste Patronersse van Lima en heel het Rijck van Peru, op die manieren en verbinteníssen / als terstont hier voren ghesept is. En al is 't saken dat voortijdts door de Pauselijcke Constitutien, en door de Decreten der H. Vergaderingh oft Congregatio Rituum altijdt is verboden gheweest/ datter niemant (die noch niet ghecanonizeert en is) verklaert en verkozen magh worden in Patroon oft Patronersse van eenighe plaetsen: en al

al ontbreken hier oock de noodtsake-
lijcke conditien tot een soodanighe
goede en vaste verkiesinghe (hoedani-
ghe tot nu toe in de H. Kerck noyt en
is oft toe-ghelaten / oft ghesien ghe-
weest) nochtans in alle dese Consti-
tutien, Decreten, en contrarie ghe-
woonten met sijn Pauselijcke en Apo-
stolische Macht dispenserende / verheft
hy seer wonderlijck de Salighe Ro-
sam door dese on-ghewoone ver-
kiesingh. Datum in Roomen 2. Ja-
nuarij 1669. &c.

INSCRIPTIO B. ROSÆ

In Calendarium Romanum.

LIMANA.

§. 11. CUm Sanctissimus D. N. Clemens IX. 18. *Octobris* præteriti mandavit apponi in Martyrologio Romano B. Rosam de S. Maria Tertij Ordinis *S. Dominici*, cum verbis tamen approbandis à Sac. Rituum Congregatione. Eadem S. Congregatio infrascripta verba approbavit, & imprimi posse concessit: nempè LIMÆ IN REGNO PERUANO B. ROSÆ DE SANCTA MARIA VIRGINIS TERTIJ ORDINIS S. DOMINICI.

Hac die 12. *Ianuarij* 1669.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S.Rit. Congr. Secr.

KOR-

KORTE UYT-LEGGINGH, IN-SCHRYVINGH VAN DE H. ROSA

In den Roomschen Calendier.

HIer wordt verkondight / dat aenghesien den Paus 18. Octobris 1668. vergunt hadt / dat-men den naem van ROSA in den Roomschen Calendier soude moghen aen-schrijven met de woorden die de H. Vergaderingh oft Congregatio Rituum souden believen : soo is't dat de selve H. Vergaderingh oft Congregatio Rituum dese volghende woorden heeft aen-ghenomen en toe-ghestemt te moghen ghedruckt worden : Tot Lima in't Rijck Peru feest-dagh van de salighe ROSA de S. MARIA, Maghet van de derde Order van den *H. Dominicus*.

12 *Ianuarij* 1669. &c.

De leste Verheffingh van Rosa
Onder CLEMENS IX.
SOLEMNELE OCTAVE
Voor altijdt, door de heel Wereldt,
met een besonder *Officie* en *Misse*.

§.12. Eyndelijck soo heeft den Paus korts voor sijn doodt ver-
gunt / dat onse heele H. Order door
de heel wereldt / den Feest-dagh van
Rosa altijdt sal moghen jaerlijcks
vieren met een solemnele Octave : en
hier toe heeft hy laten maken een
besonder Officie van de HH. Ghetij-
den en het H. Sacrificie der Misse, welc-
ke Verheffingh voorwaer wel beson-
der en wonder is / aenghesien dit noyt
en is vergunt gheweest aen eenighe
Heylighen / die noch niet ghecanoni-
zeert en waren.

De eerste Verheffingh van Rosa Onder CLEMENS X.

EXTENSIO SACRIFICIJ MISSÆ

Ad omnes Sacerdotes, & Ecclesias, & ad semper.

URBIS, ET ORBIS, B. ROSÆ DE S. MARIA, Virginis Limensis, *Tertij Ordinis* S. Dominici.

§. 13. CRescente in dies mirabili Populorum Devotione erga B. Rosam de S. Maria Virginem Limensem, ex tertio Ordine *S. Dominici*, ac Virtutum illius fragrantiâ sese latiùs quaquaversùs diffundente, Sanctissimus D. N. Papa Clemens X. admissis Excellentissimi D. Oratoris *Marchionis de Astorga* instantijs, ex nomine *Catholicæ Majestatis* sibi porrectis, Universo (tàm

Sæculari, quàm Regulari) Clero, per totum Terrarum Orbem benignè indulsit pro futuris perpetuis temporibus, quod de prædictâ B. Rosa possit ubiquè in Ecclesijs quorumcumque, tum Regularium, tum Sæcularium, celebrare *Missam* per anni circulum, sivè ex voto, sivè ex libera devotione, juxta Rubricas ac dispositionem Missalis Romani, tametsi prædicta B. Rosa nondùm solemni *Canonizationis* Ritu fuerit ab Universali Ecclesia inter SANCTAS relata. Et ad hunc effectum specialiter dispensavit in *Decretis* tum Fel. Rec. URBANI VIII. tum *Sac. Congregationis Rituum*, & quibuscumque alijs huic Indulto quomodocumquè obstantibus. Hâc die 27. *Augusti* 1670.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S.Rit.Congr.Secr.

De

De eerste Verheffingh van ROSA
Onder CLEMENS X.

KORTE UYT-LEGGINGH.

Verbreydingh van het *H. Sacrificie der Misse* voor altydt, aen alle de Priesters door de heele Wereldt.

HIer vergunt den Paus CLEMENS X. dat alle de Priesters door de heele wereldt / in alle Kercken / en op alle de daghen van het jaer / en dat voor altydt / sullen moghen lesen het H. Sacrificie der Misse van de Salighe ROSA, al is 't dat de selve ROSA haer solemnele Canonizatie noch niet bekomen en heeft. En hier toe soo dispenseert hy in de Decreten van den Paus URBANUS VIII. en de H. Congregatie Rituum (de welcke dit voortydts altydt verboden hebben) en in allen het ghene dat aen dese Vergunningh sou eenighsins konnen teghen-stryden. Voorwaer dit is een on-ghesien / jae on-ghehoort Privilegie / voordeel en eer. 27. Augusti 1670. &c.

DECRETUM CANONIZATIONIS B. ROSÆ, ET 4. MIRACULORUM APPROBATIO.

LIMANA.

§. 14. POst binos (in Civitatibus *Sueſſana* & *Panormitana*) *Proceſſus*, à Judicibus per *S. Rituum Congregationem* deputatis in vim *Remiſſorialium* ab eadem expeditarum , confectos ; alterumque † *Antverpiæ* , Auctoritate ordinariâ à loci *Epiſcopo* formatum ; ac horum *Proceſſuum* Relevantiâ in ordine ad *Solemnem Canonizationem* B. Rosæ *de S. Maria Virginis Limana* tertii Ordinis *S. Dominici*, diligenter penſiculatâ & accuratè diſcuſsâ , ex mandato SS. D. N. Clementis Papæ X. in dicta *S. Rituum Ordinaria Congregatione* cum interventu Conſultorum ad Relationem Eminent. Dñi Cardinalis *Azzolini* hujus cauſæ ponentis, præmemorata *ſancta Congregatio* unanimi voto cenſuit ac decla-

† 1.

declaravit, legitimè conſtare de percrebreſcente fama SANCTITATIS, ac *Miraculorum* Patrationis, nec non de celebri devotione populorum, ſupplicique fiducia, & pio recurſu erga hanc BEATAM à tempore quo S. *Sedes Apoſtolica* eidem publicam indulſit in tota DEI Eccleſia Venerationem. Itidem ex productis ibidem IX. *Miraculis*, quatuor approbavit, tamquam concludenter, plenè, & irrefragabiliter comprobata, ac ſuprà totius Naturæ creatæ vires indubiè conſtituta.

† 2.

† Primum (videlicet deſumptum ex *Proceſſu Sueſſano*) Præſervationis à vicina morte *Ioannis Zelilli*, per quatuor menſes oppreſſi febri hecticâ tertiæ ſpeciei progreſsâ in exquiſitum maraſmum, cum pulmonis ulcere, tuſſi marcidum ſanguinem exſcreante, ac gutture pariter ulcerato, cui etiam ſupervenerat febris putrida ac maligna, adeo quod ſuſceptis omnibus moribundorum *Sacramentis*, ad extremum redactus agonem, jacuerit abſque motu & arteriarum pulſu, trium Medicorum voce jam proclamatus: qui demum B. ROSÆ auxilio implorato, ſumptoque Sepulchri ejuſdem *Pulvere* in cochleari aquâ reſoluto, confeſtim ſalutem cum priſtino vigore recuperavit.

† Se-

† 3. † Secundum (pariter ex eodem *Processu*) *Candidæ Rosettæ* Vexilliferi *Aloysii il secondo de Carvajal* Hispani uxoris, cui in partu fœtus præmortui conatus nimius pro emissione secundarum per triduum adhibitus, unà cum illis extruserat matricem: quæ deindè frigifacta, marmoris instar obdurata, nigra, visuque horrida, prægrandis, ac trium librarum pondere gravis, cum ingenti cruciatu sic per octennium permansit foris; donec BEATÆ hujus (cui se impensè commendavit) *Imagine Papyraceâ* ventri ipsius applicitâ, statim comperit Matricem in alvum sibi rediisse, unde illicò sana & robusta lecto exsiliit, ac per domum præ gaudio visa est saltitare.

† 4. † Septimum (quod primum fuit in *Processu Panormitano*) *Fr. Seraphini Puglisii* ex ordine B. MARIÆ de Monte Carmelo, qui laborans febri malignâ, ac decimo septimo suæ infirmitatis die derelictus à Medico asseverante moriturum, noctis insequentis horâ quintâ vel sextâ, visu & loquelâ destitutus, atque in agone positus, ope hujus BEATÆ ex toto corde imploratâ (quæ & ægro per visum apparuit) incontinenti sanus, robustus, atque incolumis evasit compertusque fuit.

† Octa-

† Octavum (quod in eodem *Processu Panormitano* secundum erat) *Angela la Cibasa*, binis febribus tertianis continuis ac malignis, cum dolore capitis & ſtomachi, flatuumque copiâ, per dies 27. acriter cruciatæ, oppreſſæ, à Medico proclamatæ, jamque ſex horarum ſpatio in agonia conſtitutæ, quæ Matris hortatu BEATÆ hujus ope invocatâ, dein *Oleo* ex lampade ante Aram ejus pendulâ deſumpto, uncta in collo, pectore, ac ſtomacho, ſtatim atque incontinenti priſtinæ ſaluti cum omnimoda recuperatione virium fuit reſtituta. † 5.

† Quibus probatis & approbatis, eadem *S. Congregatio* cenſuit, quandocumque placuerit SUÆ SANCTITATI poſſe tutò procedi ac deveniri ad *Solemnem hujus* B. ROSÆ *Canonizationem*, juxta Ritum S. R. E. & *S. Canonum* diſpoſitionem; illamque diffiniri SANCTAM, cum Deo regnantem, & *Univerſali Eccleſiæ* colendam proponi. Die 7. *Octobris* 1670. † 6.

† Denique factâ SS. D. N. ſupradictorum omnium & ſingulorum Relatione, atque audito deſuper R. P. D. *Fidei Promotore*, SUA SANCTITAS ejuſdem *S. Congregationis* ſenſum approbavit, prædictumque *Finale Decretum* expediri mandavit, † 7.

ad

ad effectum *Solemnis Canonizationis* dictæ B. Rosæ. Actum hâc die 9. præsentis mensis & Anni.

M. Episc. Portuen. Card. Ginettus.

Locus ✠ Sigilli.

Bernard. Casalius S. Rit. Congr. Secret.

EYGHE

EYGHE UYT-LEGGINGH
DECREET
VAN DE
CANONIZATIE
VAN DE
H. ROSA,

Met de Approbatie van 4. ſchoone MIRAKELEN.

NAer twee Proceſſen, die in de Steden van Sueſſa en Palermo (door de Rechters, gheſtelt van de H. Congregatie Rituum) gheformeert zyn uyt kracht van de Remiſſorialen by de ſelve uyt-ghegheven: ende naer een ander Proces, ghedaen tot † Ant-werpen door d'ordinariſſe Auctoriteyt van den Biſſchop der plaetſe: oock de Verheffingh der ſelve Proceſſen (ten eynde van de Solemnele Canonizatie van ROSA de S. Maria van de derde Order van den H. Dominicus) neer-ſte-

† I. Siet in't Begryp der Mirakelen. VI. cap. §. 6.

stelyck over-woghen en nauw onder-socht zynde / op het ghebodt van onsen Alder-heylighsten Vader Clemens X. Paus, met het tusschen-komen van die van den Raedt / op het verhael van den uyt-muntensten Heer Cardinael Azzolino den Aen-stelder van dese Sake / heeft de voor ghemelde H. Congregatie met eenparelycke toe-stemminghe gheoordeelt ende verklaert / dat het wettelyck blyckt van het wyt en breedt ruchtbaer worden van de Heyligheydt, en het doen der Mirakelen, als-mede van de vermaerde Devotie der Volckeren / en het ootmoedigh betrouw en godtvruchtighen toe-loop tot dese Saligne, 't sedert dat den H. Apostolischen Stoel aen haer de openbare eer-biedingh in de heele Kercke Godts heeft toe-ghelaten. Desghelycks uyt IX. Mirakelen (die daer voor-gebraght zyn) heeft sy 4. gheapprobeert / als besluytelyck / ten vollen / ende onweder-legghelyck bevestight / en boven de krachten van heel den gheschapen Nature ontwyfelyck ghestelt.

† 2. † Te weten / het eerste (uyt het

Pro-

Proces van Sueffa) het Mirakel van de verhoedingh des aenstaende doodts van Joannes Zelillus, welck Mirakel hier achter beschreven staet in het Begryp der Mirakelen in 't V. CAPITTEL §. 5.

† Het tweede (desgelyckx uyt het selve Proces) van Candida Rosetta seer wonderlyck ghenesen van een on-gehoort accident / ghelyck staet in het voor-ghemelt Begryp der Mirakelen in het VI. CAPITTEL §. 7. † 3.

† Het sevenste ('t welck het eerste is gheweest in 't Proces van Palermo) van Fr. Seraphinus Puglisius, &c. ghelyck staet aldaer §. 8. † 4.

† Het achtste (het welck in dat selve Proces is het tweede gheweest) van Angela la Cibasa oock seer wonderlyck van de aenstaende doodt verlost/ ghelyck staet aldaer §. 9. † 5.

† Alles welcke goedt ghedaen en goedt ghehouden zynde/ heeft de selve H. Congregatie gheoordeelt / dat (als het aen SYNE HEYLIGHEYDT sal ghelieven) men vryelyck magh voordt-gaen en komen tot de Solemnele Canonizatie van dese Salighe ROSA, volgens de Ceremonien van de H. Roomsche † 6.

sche Kercke, ende schickinghe der Kerckelycke Wetten, en magh besloten worden dat sy HEYLIGH is/en met GODT regneert / en magh voor-ghestelt worden om te vieren de Al-ghemeyne H. Kercke door / den 7. Octobris 1670.

† 7. † Ten lesten van alles dit en elck in 't besonder aen onsen ALDER-HEYLIGHSTEN VADER verhael ghedaen zynde / en hier over oock ghehoort zynde den Eerw. Heer Promotor van het H. Gheloof; soo heeft SYNE HEYLIGHEYDT het ghevoelen van de selve H. Congregatie voor goedt ghehouden / en het voornoemt Eyndelyck Decreet doen af-vooorderen ten eynde van de Solemnele Canonizatie der voorseyde SALIGHE ROSA. Ghedaen den 9. van dese maendt en jaer.

M. Episc. Portuen. Card. Ginettus.

Locus ✠ Sigilli.

Bernard. Casalius S. Rit. Congr. Secret.

CA-

CANONIZATIO S. ROSÆ, QUAM CLEMENS PAPA X. DEO INSPIRANTE PEREGIT, 12. *Aprilis Anno* 1671.

§. 15. UT feriem & Ordinem Exaltationum S. Rosæ hîc fervaremus, pofuimus hîc hunc *Canonizationis* titulum, vice *Canonizationis* Bullæ necdum emanatæ, quæ poftmodum (dum emanabit) apponi poterit.

Korte Uyt-leggingh.

DE Solemnele Canonizatie van de H. Rosa is binnen Roomen met een groote pracht ghedaen door CLEMENS X. Den 12. Aprilis in het jaer 1671.

Indul-

Indulgentia Plenaria

PERPETUA,

PRO ANNIVERSARIO FESTO SS. LUDOVICI & ROSÆ.

CLEMENS PAPA X.

Ad futuram Rei Memoriam.

§. 16. Redemptoris & Domini noſtri Jesu Christi, qui glorioſos ſaluberrimorum (quæ nobis reliquit) exemplorum Sectatores altis decoravit honoribus, & Cœleſtis Beatitudinis conſortes effecit, vices, licet immeriti, gerentes in terris, ſpiritualium munerum theſauros, quorum Nobis credita eſt diſpenſatio, libenter erogamus, ſicut ad excitandam & fovendam erga eoſdem Beatos Cœli Incolas Fidelium devotionem, ſalubriter expedire in Domino arbitramur. Cùm itaque Nos nuper ad honorem ſanctiſſimæ & Individuæ Trinitatis, ad exaltationem Catholicæ Fidei, & Chri-

Christianæ Religionis incrementum, de Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, ac Patriarcharum, Archi-Episcoporum & Episcoporum, in Alma Urbe nostra tunc existentium consilio, B. LUDOVICUM BERTRANDUM *Ordinis Prædicatorum* Professorem, & B. ROSAM DE S. MARIA Virginem Limanam, tertii Ordinis S. *Dominici*, Auctoritate Nobis à Domino traditâ, SANCTOS esse decreverimus & definiverimus, illosque SANCTORUM Catalogo solemni ritu adscripserimus. Hinc est quod Nos, ad augendam Fidelium Religionem, & Animarum salutem, cœlestibus Ecclesiæ thesauris piâ charitate intenti, ac de Omnipotentis DEI misericordia, & Beatorum *Petri* & *Pauli* Apostolorum ejus Auctoritate confisi, omnibus & singulis utriusque sexûs CHRISTI Fidelibus verè pœnitentibus & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis quorumcumque Conventuum, Monasteriorum & Domorum Regularium tam Fratrum quàm Monialium prædicti Ordinis, hactenùs erectis, & inposterùm quandocumque erigendis, & ubicumque locorum existentibus, diebus festivis eorumdem SANCTORUM LUDOVICI BER-

Bertrandi, & Rosæ de S. Maria, nempè S. Ludovici quidem die x. *Octobris*, S Rosæ verò die xxx. *Augusti*, à primis Vesperis usquè ad occasum Solis Festorum hujusmodi annis singulis visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, Hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, quo die præfatorum id egerint, omnium peccatorum *Plenariam Indulgentiam* & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem ut præsentium litterarum transumptis, &c.

Datum *Romæ* apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xv. *Maii* M. DC. LXXI. Pontificatûs nostri anno secundo.

J. G. Slusius.

KOR-

KORTE UYT-LEGGINGH.

Vollen Aflaet

Voor den Iaerlyckschen Feest-dagh

Van SS, Ludovicus en Rosa.

HIer vergunt den Paus Clemens X. Vollen Aflaet voor altydt/ voor den jaerlyckschen Feest-dagh van SS. Ludovicus en Rosa (die van hem in dit teghenwoordigh jaer te-samen den 12. April ghecanoniseert zyn) aen alle de Catholycken/ die op den Feest-dagh der selver Heylighen in eenighe Kercken van de Order der Predick-Heeren soo mannen als vrouwen/ sullen volbrenghen de versochte en ghemeyne conditien van den Vollen Aflaet. Voorders soo heeft den Paus om wettighe redenen de Feest-daghen van dese twee Heylighen verandert en verset op eenen anderen dagh / te weten den Feest-dagh van Ludovicus op den 10. Octobris, en den Feest-dagh van Rosa op den 30. Augusti. Op welcke daghen dat-men altydt hun feest sal vieren. Datum in Roomen 15. Mey 1671. &c.

In-

Indulgentia plenaria

PER INTEGRUM OCTIDUUM

Quo celebrabitur Solemnitas

CANONIZATIONIS

SS. LUDOVICI & ROSÆ.

CLEMENS

PAPA X.

Ad futuram Rei Memoriam.

§. 17. CUm Nos nuper ad honorem Sanctissimæ & Individuæ Trinitatis, ad exaltationem Catholicæ Fidei, & Christianæ Religionis incrementum, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, ac Patriarcharum, Archi-Episcoporum & Episcoporum in Alma Urbe nostra existentium consilio, B. LUDOVICUM BERTRANDUM Ordinis Prædicatorum Professorem, & B. ROSAM DE S. MARIA Virginem Limanam Tertii Ordinis S. *Dominici*, Auctoritate Nobis

Nobis à Domino traditâ , SANCTOS esse decreverimus ac definiverimus , ac SANCTORUM Catalogo solemni Ritu adscripserimus, & (sicut accepimus) dilecti Filii Fratres Conventuum , & dilectæ in CHRISTO Filiæ Moniales Monasteriorum prædicti Ordinis solemnitatem seu festivitatem *Canonizationis* eorumdem SS. LUDOVICI BERTRANDI & ROSÆ DE S. MARIA , in suis respectivè Ecclesiis celebrare intendant : Nos ad augendam Fidelium religionem & Animarum salutem , Cœlestibus Ecclesiæ thesauris piâ charitate intenti , omnibus & singulis utriusque sexûs CHRISTI Fidelibus verè pœnitentibus & confessis , ac Sacrâ Communione refectis , qui Ecclesias quorumcumque Conventuum, Monasteriorum , & Domorum Regularium tàm Fratrum , quàm Monialium dicti Ordinis ubicumque locorum existentes, die quo Solemnitas, seu Festivitas *Canonizationis* hujusmodi respectivè celebrabitur , vel aliquo ex septem diebus immediatè sequentibus devotè visitaverint , ac ibidem pro Christianorum Principum concordia , hæresum extirpatione,ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint , omnium peccatorum suorum

In-

Indulgentiam Plenariam & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus pro unica vice quo ad prædictas Ecclesias earumque singulas valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, &c. utque præsentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, &c.

Datum *Romæ* apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 1. *Iunii* M. DC. LXXI. Pontificatûs nostri anno secundo.

I. G. Slusius.

KOR-

KORTE UYT-LEGGINGH.

Vollen Aflaet voor de heele Octave, waer en wanneer men sal vieren de Canonizatie van de

HH. LUDOVICUS en ROSA.

HIer vergunt den Paus CLEMENS X. Vollen Aflaet voor alle en elcke daghen van de heele Octave/op de welcke dat ievers in de Order der Predick-Heeren, soo by de vrouwen als mannen sal ghevíert worden de Canonizatie van de HH. LUDOVICUS en ROSA, mits dat-men daer volbrenght de versochte conditien van den Vollen Aflaet. Datum in Roomen den 1. Junii 1671. &c.

§. 18. Laet ons dan sluyten met de honingh-vloeyende woorden van den H. Bernardus sermone de S. Malachia. O uyt-verkoren ROSA! *groot is gheweest de bestieringhe van de Goddelycke goedertierentheyt over V, de welcke V heeft kleyn ghemaeckt in uwe, en groot in syne ooghen; de vvelcke groote dinghen heeft ghedaen door V, saligh makende uw Vaderlandt, en groote dinghen heeft ghedaen aen V, V inleydende in syn Glorie.*

EYNDE.

TAFEL
DER CAPITTELEN

ROSA

Het

APPRO-

APPROBATIE.

ALle de noodighe Approbatien van dit Boecksken, ſoo van de Order, als van den Biſſchopelycken Cenſor oft Ordinaris, ſult ghy vinden in het eynde van den eerſten Druck; uyt-ghegheven van den ſelven Drucker het voor-leden jaer.

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute
mea, & quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& Amator factus sum
formæ illius.
Sap. 8. verſ. 2.

BEGRYP
DER MIRAKELEN,

Met de welcke GODT de onsterffelijcke Glorie

VAN DE

H. ROSA

Sijn Bruydt en Maghet,

Uyt de Derde Order van den

H. VADER

DOMINICUS,

Heeft gheweerdight terstont naer haer doodt dickmaels te openbaren.

Tot Brussel, by Philips Vleugaert, achter 't Stadt-huys / inden Enghel-bewaerder. 1671.

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute mea,
& quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& Amator factus sum
formæ illius.
Sap. 8. v. 2.

VOOR-REDEN.

ICk en hebbe niet willen versuymen, aen den godtvruchtighen Leser hier mede te deylen een kleyne kennis van de *Mirakelen* die naer de Doodt van ROSA (door haer voor-spraeck by GODT) geschiedt zijn. En al is 't dat die kort genoegh beschreven staen in *Het Begrijp der Mirakelen* van haer groot *Leven*, soo dat die qualijck een korter Beschrijf konnen ghedooghen, nochtans hebbe ick de selve hier

(noch korter, en niet donckerder) by-ghevoeght, om eenighsins te gherieven de Curieusheydt van den Leser, die haer groot *Leven* noch niet en heeft ghekocht , en niet en heeft oft sal konnen koopen.

HET I. CAPITTEL.

ROSA verschijnt dickmaels aen vele, heel glorieus naer haer Doodt.

§.1. ALoysia de Serrano (die ROSAM dickmaels hadt in 't sterffelijck leven ghesien) heeft verdient met menighvuldighe Veropenbaringhen ghemeynsamer vereert te worden van de selve ROSA, nu ghestelt zijnde in de salighe on-sterffelijckheydt. Onder de welcke dese is de treffelijckste gheweest / in de welcke sy heeft ghesien / dat ROSA voor den Throonstoel GODTS, tusschen veel scharen van Heylighen tot MARIA wirdt aen-ghelepdt / en aldaer niet alleen met eenen palm (ghelijck de bywesende Heylighen) maer oock met de kroon van die on-ghemete Glorie begaeft.

Siet in 't leven VIII. Cap. §. 9. en XI. Cap. §. 8.

§. 2. Den Threforier Gundisalvus heeft voor de Apostolische Rechters en mondelinck en schriftelijck betuyght / dat Rosa in den tijdt van de 3. eerste weken naer haer doodt / haer Glorie ten minsten 22. reysen veropenbaert heeft aen eenen sekeren H. Godts Dienaer / den welcken dit onder eedt en beloofde stil-zwijghentheydt te voren ootmoedelijck aen Gundisalvus beleden hadt.

§. 3. Den Doctoor Joannes de Castillo, sagh Rosam eens omringhelt met ontallijcke sneeu-witte en roodt-gheyurperde Roosen in het midden van een klaer-stralende licht. Jae meer als 50. reysen daer-naer heeft Rosa aen hem verscheenen en aen-ghesproken / vele verheven saken aen hem verklarende / rakende de hoogheydt van haer gheluck. Jae in het leste af-legh van't jaer 1631. heeft den selven op H. eedt bevestight voor de selve Rechters, dat hy den heelen tijdt van 6. maenden (by dagh en by nacht) van Godt ghenoten heeft het aenschouwen van dit groot saligh gheluck.

§. 4.

§. 4. Aen noch veel andere is het van GODT vergunt gheweest / te sien de selve ROSAM in 't Paradijs van haren Bruydegom met bloeyende Roosen seer blommigh omringhelt / en met een gulden hoofts cieraet seer kostelijck ghepalleert.

§. 5. Van sommighe wirdt ROSA ghesien met CHRISTUS seer vreughdigh te wandelen in de hemelsche Hoven / nu haer vaderlijcke stadt Lima, nu het heel Rijck Peru aen hem met ghebeden beveelende / nu aen ghewanhopte siecken de sekere gheneesingh en verlengheniss van 't leven voor-segghende / nu met een vrindelijck en ghemeynsaem ghelaet alles voor goedt houdende / jae voor waerachtigh en aengenaem thoonende / het welck van haren lof in de wettighe Schrijf-tafels voor de Apostolische Rechters wirdt aen-geschreven.

§. 6. Dickmaels is sy oock ghesien gheweest seer bly-hertigh de schrijf-instrumenten aen de Notarissen voor te schicken / de papieren t'ontbladeren / haer blijschap bethoonende / met de welcke sy ver-

soet wirdt / om dat op der aerden alle Godts Weldaden in haer wirden wettelijck voor goedt gehouden en aen-gheteeckent.

§. 7. Maria de Bustamante een ghewijlde Nonne in het Klooster van de Alder-heylighste Dryvuldigheydt binnen Lima, eens twijfelende van de heylighheydt en Glorie van Rosa, wirdt eens by nachte uyt haren slaep seer vrindelijck ontweckt / en hoorde dese stemme tot haer segghende: En twijfelt niet, *Maria*, noch en weest niet bevreest, want Rosa is seker Heyligh.

§. 8. Vele diergheljjcken souden daer noch te verhalen vallen / maer het eynde-kroontjen sal ons stellen Didacus Hyacinthus Pacecus. Aen hem was bevolen binnen sekeren tijdt 2000. bladeren papier van het Proces van de weerdighe Rosa uyt te schrijven. Hy hadt nu begost te wanhopen dit te konnen volbrenghen: want (ghelijck hy selver voor de Apostolische Rechters onder eedt betuyght heeft) tusschen het schrijven zijn hem de vingheren soo vermoeyt gheworden / den arm soo stijf/

stijf / de zenuwen soo verscheyden/ dat hy dickmaels en geschreeuwt en ghebreest heeft / dat hy (om de ghedurighe treckingh van den vermoeyden pols) eerder sou begheven en het ghebruyck van de handt verliesen / als het aen-ghenomen werck volbrenghen. Onder dit pijnelijck verdriet heeft ROSA eens aen den slapenden Paceco veropenbaert / en heeft sijnen rechten arm tusschen den elleboogh en de buyst seer beleefdelijck aen-ghevat / machtigh herpranght / en daer-naer soetjens neder-ghelegt / en t' samen verdweenen. Pacecus ontwakende / heeft naermaels alle daghen geschreven van den dagheraet tot den avont / sonder eenighe vermoeytheydt der vingheren / sonder eenighe pijnen der zenuwen / met eenen lichten en veerdighen arm. Soo dat alle die Pacecum ghekent hadden / verwondert waren / te sien sijn traghe / vierkantighe moeyelijcke letter / soo bloedigh / on-vermoeyt / en soo haest op alle dat papier ghedruckt. Maer laet ons passeren tot de Mirakelen.

Het II. Capittel.

Rosa seer wonder in de Bekeeringhen der Sondaren, en in de vermorgingh der hertneckighe Herten.

§. 1. Rosa is ghewee st by Godt de vermaerde Proces-drijffster voor de Sondaers / op dat sy souden bekeert worden / en leven. Alleenelijck door het aen-raeck van 't maeghdelijck lichaem op de doodt-berrie zijn daer menighe menschen soo gheraeckt ghewee st / als dat sy daer terstont voor alle de teghenwoordighen hebben beghinnen met verheven stemmen hun sonden te versaken / in suchten en krijt-hicken hun uyt te storten / tot verwonderingh van ontallijcke om-staenders.

§. 2. Naer het uyt-vaert van Rosa zijn by haer Moeder ghekomen vele persoonen van verschepde staten / om haer bekende armoede met eenighe gifts hulpe te verlichten / om alsoo te bekennen / dat sy met dese almoessen maer enckelijck quamen bedancken de

de Maghet Rosa, aen wiens tusschen-spraeck sy toe-schreven de alderbeste veranderingh van hun leven.

§. 3. Eenen man van boos leven en hadde noyt in sijn leven eens wettelijck en geheelijck gebiecht: maer door een anders godtvruchtigheydt zijnde aen Rosa bevolen / heeft terstont met een bittere droefheydt een Generale Biechte uyt-ghesproken/ en tot sulcken teerheydt van Conscientie ghekomen/dat hy naermaels oock de minste fautjens seer vreesachtigh ghevoelt heeft/ en hem seer haest ghespoedight die uyt te wasschen.

§. 4. Uyt het eensamigh ghetuyghen van alle de Bicht-Vaders blijckt het klaer / datter ontallijcken (soo binnen Lima, als in het heel Rijck Peru) van den ondersten afgrondt hunder sonden zijn op-ghekomen tot een waerachtighe bekeeringh/naer dat sy de hulpe van Rosa hadden aen-gheroepen: welcke soorte van weldaden (naer het ghemeyn oordeel van de HH. Vaders) met recht magh gherekent worden onder de krachtighste bewijs-teeckenen van een sekere Heyligheydt.

§. 5. Jae weynighe daghen naer de doodt van de Maghet is daer gheweest soodanighe bekeeringh der sondaren / als datter binnen Lima in alle de winckels (alwaer de discieplien-sweepen en hayren kleederen van verscheyde soorten verkocht wirden) alle dese ghereetschappen van strengheydt / op eenen bot ontbroken hebben / om de menighte van de koop-lieden.

§. 6. Twee groote sondaerssen en schandighe hoeren / beweeght zijnde door die reuck-draghende mare van ROSA, en aen haer H. voor-spraeck bevolen zijnde / hebben hun van de on-suyverheydt seer gheluckigh ontknoopt / en sigh ghestelt op den wegh van de deughdt.

§. 7. Alle de Bicht-Vaders van het heel Rijck Peru hebben verklaert sulcken groote veranderingh van manieren in het volck / van dien dagh af / op den welcken ROSA in het Paradijs van haren Bruydegom heeft beghinnen te wesen een Voorsprakersse van hare Borghers. Men sagh de vrouwen strijdts ghewijs afworpen hun overvloedighe pracht der klee-

kleederen. Men hoorde de Penitentie s'nachts in de kloosters door alle hoecken van panden en kercken (ghelijck een trommelersse) met bloedighe discipline-slaghen den oorlogh verklaren aen de traegheydt en luyheydt. Men bevondt alle de Bicht-stoelen beseten met suchten en borst-kloppingh.

§. 8. Vele andere heeft ROSA tot leedt-wesen en GODTS liefde ontsteken / ten eersten een vrouwe/ die sy dede in GODTS liefde smilten / alleenelijck door het aenhooren van haer voor-ghelesen Leven. Ten tweeden / den seer Eerw. P. Joannes de Villa Lobos, Rector van het Novitien-huys van de Societeyt JESU binnen Lima, den welcken van de sterbende ROSA ghevraeght hebbende / dat sy hem soude trecken in den geur van haer deughden / heeft korts naer haer doodt ghevoelt verholen salvinghen sijns Herte / en onghewoone ghensters van de Goddelijcke lichten.

§. 9. Jae al-waer ROSA ghelief-de / daer trock sy henen de weder-spannighe Herten. Maria de Xuara een

een vrouw seer rijck / maer on-versoenbaer af-gekeert van haer susters 2. sonen Franciscus en Alexander, met hunne 8. andere nichten en neven weeskens / al-te-samen in groote armoede ghestelt / is door het toedoen van Rosa (zijnde hier toe van Franciscus aen-gheroepen) soo van Herte vermorght / dat sy daeghs daer-naer terstont heeft vernielt en verniet haer on-beleeft testament / door het welck sy allen haer goedt aen vremden ghemaeckt hadde / en heeft dese bedruckte weeskens (die sy in den tijdt van 18. jaren oock niet eens en hadt willen sien) al-te-samen / tot eenen stuyver toe / erfghenamen ghemaeckt. Ick sluyte met de vermorghingh van noch 2. hertneckighe Herten.

§. 10. Ludovica Barba wirdt hertneckigh beschroomt / als sy van haren Bicht-Vader hoorde / dat van Rosa voorseyt was / als dat sy eens soude aen-nemen het kleedt van den H. Vader Dominicus, teghen het welck sy soo weder-spande en verherte haer eyghen Hert. Maer terstont naer de doodt van Rosa is dat Herte van

Lu-

Ludovica en vermorght en ontsteken gheweest met een drifstigh versoeck van dit H. Habijt / dat sy te voren soo afkeerigh geschroomt hadt.

§. II. Noch een andere Ludovica de Mendoza on-ghelovigh in de HEYLIGHEYDT van ROSA, is met een haestighe benauwtheydt bevanghen gheweest / soo dat sy haer van handen en voeten berooft meynde: jae noch een grooter ontsteltenis heeft sy in haren gheest ghevoelt. Maer alle dese op-vallen zijn haestelijck verdweenen / soo-wanneer sy luyder kelen uyt-sprack : ROSA is waerachtigh HEYLIGH. Soo was besorght voor sijn Bruydts eer dien Bruydegom / *aen wie de winden en de zee ghehoorsamen.* Maer laet ons nu van de gheestelijcke tot de lichamelijcke Mirakelen af-dalen.

Matt. 8. ỳ. 27.

Het III. Capittel.

De Perijckelen, de Sieckten, de Doodt, worden verdreven door den aenraeck, den reuck, en eerdinst van de overleden Rosa.

§. 1. AL is het saken dat het heel Leven van Rosa is ghe-weest een ghedurigh Mirakel, soo en sullen wy hier maer eenighe beson-dere verhalen. Met recht vereyscht hier de eerste plaetse de verweckingh van een half-jarigh meyskenmet name Magdalena de Torres, dochterken van eenen Acker-man in de Voor-stadt van Lima; op den wegh van Melambo. In het jaer 1627. in October was dit teer dochterken door ellen-dighe kortsen en buyck-loop tusschen de armen van de Moeder ghestorven. Maer daeghs daer-naer (nu bereydt zijnde tot de begraeffenisse) is sy in't leven verweckt ghewordcn / alleene-lijck door den aen-rakenden roock van eenighe verbrande pluck-draet-jens van Rosa's kleedt.

§.2.

§. 2. In het jaer 1631. Antonius Bran was van een dry-maendighe kortsen en benauwtheydt des Herten ghestorven / maer soo haest als op de borst van sijn verstijft en upt-gherecht lichaem ghelept wirdt een papieren Beeldt van Rosa, is terstont verweckt ghewe est.

§. 3. Hoe een weduwe Elisabeth Duran door het aen-raken van het Aensicht van Rosa, is ghenesen ghewe est van eenen dooden en stijven arm; wederom hoe Rosa alleenelijck aen-gheroepen zijnde / ghenesen heeft eenen in-ghetrocken rechten arm en verstorven handt aen eenen moor den knecht van Didacus Ayala, en oock soodanighen slincken arm aen eenen Priester ghenoemt Georgius de Aranda Valdivia, en oock een ghestorven handt met on-nutten voet aen eenen bedelaer Alphonsus Diaz; en oock 2. andere kreupele kinderen / dat waer te lanck om te beschrijven.

§. 4. Franciscus Fernandez de Sigura, een twee-jarigh jonghsken met slaep-suchtighe kloppinghen des Herten nu een heel jaer lanck seer sor-

sorghelijck ghequelt / is aen het Graf van ROSA ghesont gheworden. Aen dat selve Graf heeft sijn ghesontheydt bekomen Petrus Tamayo een dry-jarigh kindeken / het welck van sijn gheboorte af was jammerlijck ghepijnight gheweest met een schrickelijcke gescheurtheydt door heel het ghereck van het buycks netteken. Het vijf-jarigh Dochterken van Petrus de Vega is oock door het aen raeck van dat maeghdelijck lichaem van ROSA, verlost gheweest van een lanck-durighe kortse en korselheydt.

§. 5. ROSA scheen met wonderheden van uyt haer doodt-kiste te roepen: *Laet de kleyne kinderkens komen tot my.* En sy quamen oock / en om 't seerste wirden sy aen-gegheven van handt tot handt / op dat die onnooselheydt van de siecke kinderen soude gheraken tot het aen-raeck van de ghenesende ROSA, en soo met ghesontheydt tot hun Ouders wederom-keeren. Voorwaer (ghelijck David seght Psalm. 8.) *Vyt de monden van de spraeckloosen en suyghenden heeft sy haren lof volmaeckt.*

Marc. 10. ℣. 14.

Psal. 8. ℣. 3.

§. 6.

§. 6. Ick zwijghe hoe Petrus de Vega ghenesen is van een verstuyckte schouder / en een schroomelijcke heupe-pijn / en een ghezwollen smert-draghende been. Wederom hoe Helena slavinne van Joannes Merinus van eenen seven-jarighen bloedt-spouw / van uyt-ghespoghen ingheWant / van heete kortsen / kort-borstigheydt / en op-ghezwollen beenen en voet-hielen / en van menighvuldighe bloedighe buyck-wormen / is verlost en ghesuyvert gheweest door een neghen-daeghsche devotie aen het Graf van Rosa.

§. 7. Maer hier en magh niet verzweghen zijn / hoe Rosa wederom verweckt heeft eenen jonghelinck op de zee ghestorven. Desen jonghelinck met name Joannes bezwaert zijnde met een vier-daeghsche kortsen was eens ter zee ghetrocken / alwaer hem de zee-blotingh soo brandigh begost te ontstellen / dat den ghewelddighen aenval van de kortse de ziel hadt uyt het lijf ghedronghen. Maer P. F. Dominicus de Leon Predick-Heer (droef zijnde om het verlies van desen sij-

sijnen knecht en reys-gheself) heeft sijnen toevlucht ghenomen tot de hulpe van ROSA, en ootmoedelijck het leven door sijnen dienaer Joannes gebraeght / en een neghen-daeghsche devotie belooft. O wonder Mirakel! dien selfsten ooghen-blick heeft Joannes her-aessemt / recht gheseten / en spijs ghenut / tot groote verwonderinghe ende ghetuyghenisse van alle die daer zijn teghenwoordigh gheweest / soo gheestelijcke (te weten; P. Agnellus de Oliva van de Societeyt JESU, en P.F. Laurentius de Texeda, van de Order van den H. Franciscus) als oock vele wereldtlijcke mannen en vrouwen.

§. 8. Hoe dat sommighen zijn ontkomen groote perijckelen door de aen-gheroepe hulpe van ROSA, dat sal ons klaerlijck betuyghen Broeder Joannes Miguel van de Order der Predick-Heeren, die hier door eenen fellen Stier ontloopen heeft. * Dit sullen oock bevestighen 2. eyghen Broeders Alexander en Franciscus de Coloma, die met den selven middel een verlozen quitancie van 500. gulde kroonen ghevonden hebben. En Christo-

* Siet in't Leven III. Cap. §. 8.

stophorus Perez, die met sijn peerdt in eenen put van 16. palmen diep zijnde ghevallen/ en van de op-sinckende aerde heel overdeckt/ en van het op-springhende peerdt menighmael bestampt/ nochtans on-geschendt daer is uyt-ghekomen. En ten lesten eenen man/ die van sijn boose huysvrouw met venijn vergheven zijnde/ terstont van de aen-gheroepe Maghet ghenesen is.

§. 9. Maer om wederom te keeren tot noch andere sieckten die Rosa (aen-gheraeckt oft aen-gheroepen zijnde) ghenesen heeft/ soo versende ick den godtvruchtighen Leser naer het III. Capittel in het Begrijp der Mirakelen van haer groot Leven. §. P.F. Didacus de Arrasia, &c. tot het eynde van dat Capittel, alwaer hy verscheyde en wondere ghenesinghen vinden sal. En onder die oock de ghenesingh van het vlieghende vier/ en den steen.

Het IV. Capittel.

Den Gordel, de Doecken, en Kleerstucken vande ghestorven Rosa, dienen tot medecijn-remedien aen Siecken, aen barende vrouwen, en flouwe menschen.

§. 1. Laet ons dit hooft-stuck van een ghenesen hoofts sieckte beghinnen. Eleonora Ruiz de Saudoza wiedt ghepijnight met eenen schroomelijcken hoofts zweer / maer haer hooft bedeckende met een stucksken van het kleedt van Rosa, heeft sy (onder het betrouwen van desen helm) terstont haer selven bemerckt van alle hoofts pijn ten vollen verlost te zijn. De selve remedien tot de selve pijn hebben verkreghen Philippa de Vargas, en Lucia de SS. Trinitate, Overste in het Klooster van de H. Catharina van Senen.

§. 2. Marina de S. Joseph on-gheschoende Nonne / en de maeght Lucia de Montoya zijn van ghekrenckte en druppende ooghen door den selven middel ghenesen ghewee$t.

§. 3. By Isabella de Mendoza woonde een kleyn drp-jarigh meyskèn ghenoemt Margarita, wiens blindtheydt der ooghen / hier door oock verdreven is.

§. 4. Voorders heeft ROSA door de selve Reliquien, verdreven de tandt-pijn aen een dochter Joanna de Velasco; de vallende sieckte aen een drp-jarigh jonckskèn Franciscus de Contreras; een vlieghende vier / maegh-pijn / en kortse aen Aloysia de Escobar Nonne van de H. Clara; de Roos en de kortse aen Maria de JESU on-geschoende Carmelitersse; de kort-borstigheydt aen eenen jongh-man Joannes Rodriguez Samanes, de quetsure des handts aen Broeder Joannes Garzia van de Order der Predick-Heeren; den bloedts loop met andere sieckten aen Maria de Mesta, huys-vrouw van den Schilder Angelinus Medorius; de lijfs treckingh aen een indiaensche edele vrouwe Magdalena Chimasso; de keel-pijn / kortsen / aen Andrea de la Massa, huysvrouw van Alphonsus Bravo; ghezwollen beenen aen Francisca del Pulgar, huys-vrouw van Basilius de Bargas; de

kort-

kortsen en hooft-pijn aen het soontjen van Didacus de Requena, en veel andere sieckten aen veel andere menschen.

Siet VI. Cap. §. 4.

§. 5. Hier moet oock te voorschijn komen Blanca de Zuniga, huys-vrouw van Don Antonio de Contreras, Gouverneur van de Provincie Guailas in 't Rijck van Peru. Dese vrouwe is tweemael bevrucht zijnde / van een doode en rotte vrucht mirakuleuselijck ontlost ghewordden: den eersten keer door de aen-gheleyde Reliquien van Rosa, den tweeden keer door de beloofde neghen-daeghsche Devotie.

§. 6. Bernarda de la Sierra, huysvrouw van Joannes de Quixano, heeft gheluckigher in haer baren beproeft de behulpighe handt van Rosa. Het kindeken was in den uyt-ganck van 't lichaem dweers teghen de uyt-komste ghedraeyt en verwerret / tot het teghenwoordighste perijckel soo van sijn eyghen als sijn moeders doodt. De benouwde vroe-vrouwen proefden al te vergheefs hun uyterste neerstigheydt om het kindt tot de uyt-komste bequamelijck te

te schicken: maer de moeder niet konnende het kindt oft behouden oft baren / heeft in desen jammerlijcken doodts strijdt de aen-ghebraghte Reliquien van Rosa op haer benouwt lichaem gheleydt / ende terstont ghebaert een schoon / ghesont / en on-geschendt soontjen. Maer dit en magh niet verzweghen blijven / dat op sijn rechte oogh-brauwe openbaerlijck heeft verschenen een Roose naer 't leven verbeeldt / en heeft daer lanck ghebleven / als een on-uytdoenelijck teecken en zeghel van dit weldaedt. Dit Mirakel is gheschiet in het jaer 1617. op den selven dagh van het uytvaert van Rosa.

§. 7. Eyndelijck met wat manier en middel dat Rosa ghenesen heeft seer doodelijcke vochtighe hoofts bloeden oft caternen / sult ghy konnen lesen in het eynde van het IV. Capittel in 't Begryp der Mirakelen van haer groot Leven. Voorwaer Rosa scheynt te wesen een van die (vande welcke den H. Mathæus schrijft) *Matth. 10. v. 1* Christus *heeft aen hun ghegheven de macht om te ghenesen alle kranckheden en sieckten.*

Het V. Capittel.

Het *Asschen* uyt het Graf van Rosa geneest wonderlijck den Bloet-ganck, Keel-pijn, rasende sieckte, Kancker, Gescheurtheydt, Kortsen, Pleckskens, en veel andere Qualen.

§. 1. DAt in de begraef-plaetse van Rosa schuylt tot een ghedurigh weldaedt der menschen een levende ader van saligh-vruchtighe Assche, is dit voor een bewijsteecken gheweest / dat in het jaer 1632. naer soo veel korven van Aerde uyt-ghedraghen / en door het heel Rijck versprepdt (ende dat van dien kant alleen daer het hooft van de Maghet gheleydt was) soo en scheenen daer qualijck 3. oft 4. ponden Asschen uyt het putteken ghetrocken te zijn. En als P. F. Bernardus Marques weynighe daghen te voren sijnen heelen arm noch ghesteken hadt in het hol / heeft weynigh tijdts daer-naer qualijck sijn handt daer konnen in-brenghen / om

dat

dat de Asschen van binnen gedurigh aen-groeyde. Laet ons nu komen tot de Historie der gheneſinghen.

§. 2. Deſe wondere en werck-krachtighe Asschen van het Graf van Rosa, heeft gheneſen den menigh-tijdighen bloedt-loop aen een thien-jarigh Moorinneken: en den terende kancker in de uyt-gheghete keel aen een ſes-jarigh meysken Iosepha de Sarate: wederom de ſottigheydt met koortſen en bloedt-loop aen 2. Nonnen in het Klooſter van de H. Clara binnen Lima, te weten/ Suſter Grimaneca de Valverde, en Suſter Raphaela de Eſquivel: wederom een ſchroomelijcke geſcheurtheydt (Enterocelam ghenoemt) aen P. F. Ferdinandus de Eſquivel Predick-Heer: wederom het pleuris / koortſen / en blauwe puyſten (ghenoemt Enpinyſ-ctidas) aen een dochter Anna Cortez: eyndelijck een ghebroke ribbe aen eenen man ghenoemt Stephanus de Cabrera.

§. 3. Wat wille ick hier alles ſtucks-gewijs vertellen? Het ſoude te lanck zijn hier te beſchrijven hoe Rosa met deſen middel gheneſen

heeft verscheyde soorten van sieck-ten aen vele persoonen van ver-scheyde staten; daerom soo versende ick den curieusen en ghewillighen Leser tot het Begryp der Mirakelen van haer groot Leven in dit selve Capittel, alwaer hy (beghinnen-de van §. 10. tot het eynde toe) sal vinden en lesen / dat door dese ghe-nesende Asschen verdreven zijn de heupe-pijn en de uyt-teeringh / en noch veel andere sieckten aen een gheestelijcke Dochter Catharina de S. Maria: een gheduerighe Herts pijn en popelsije aen een Nonne Isabella de Peralta: een quade maegh-teeringh aen een andere Nonne Beatrix de Montoya: de draeyinghen en pijnen des hoofts aen eenen Priester Mauritius Rodriguez: een schroomelijcke buycks wonde aen een dochter Lucia de Montoya: een versmachtingh aen eenen Predick-Heer P. F. Blasius Acosta: eenen doodelijcken en onstelp-barighen kloedt-loop aen een vrouw Catharina de Arriaga: de keel-pijn / de blauwe puysten / de op-gheblasent-heydt van heel het lichaem / den stinckenden etter-bloedt uyt den mondt/

mondt / ooghen/ en neus / en de heel verrotte lijfs huyt aen een moorinne dienst-maeght in het Klooster van de H.Mensch-wordinghe CHRISTI. * Wederom den doodts-noodt in 't baren aen een on-kuysche on-ghetrouwde dochter : den selven noodt aen een wettighe ghetrouwde vrouw : de ghetwijfelde doodt aen een Caciqua, dat is een huys-vrouw van een Indiaensch Koninghsken : een sorghelijcke hoofts wonde aen eenen man Didacus de Moreno Costilla: een op-ghezwollen been met 40. opene gaten en andere sieckten aen een Abdisse in het Klooster van de H. Clara in de stadt Truxillo : lamme voeten aen een drij-jarigh jonckskēn Alphonsus Cortez : een schroomelijcke pijn van het tandt-vleesch aen een vrouw Isabella de Peralta : eyndelijck noch vele andere sieckten heeft aen vele andere menschen ROSA verdreven met de aen-rakende Asschen van haer Graf/ghelijck aldaer curieuser en breeder beschreven staet.

* Siet IV.Cap §§.5.6.

§. 4. Ten lesten om een kleyn Begrijp en eynde te maken / soo heeft Ioannes Lobo Priester met sijnen

P. eedt bevestight door de Rechters, dat hy op verscheyde plaetsen tot Chuquisaqua, tot Potosì, tot Orura, en elders; on-verscheydentlijck aen alle siecken van alle conditien / ouderdom / en geslacht ghegheven heeft den gebraeghden dranck van die levent-makende Asschen: ende dat openbaerlijck in een-ieders aenschouwen hier door soo veel soorten van qualen genesen zijn / dat de overbloedighe menighte van de selve heeft te boven ghegaen de neerstigheydt van de namen alleenelijck aen te teeckenen.

§.5. Maer ick en wille gheensins versuymen hier aen-te-teeckenen vier wondere en schoone Mirakelen, die de H. Vergaderingh ofte Congregatie Rituum (upt bevel van onsen *Alderheylighsten Vader* Clemens den X. Paus van Roomen) seer neerstighlijck en nauw selver heeft onder-socht / en door den selven Paus den 7. Octobris van het voorleden jaer 1670. binnen Roomen gheapprobeert / als on-ghetwijfelt / en on-wederlegghelijck teboven gaende alle kracht en macht van de Natuer: ghelijck klaerder en bree-

breeder beschreven thoont het Rooms Decreet van de Canonizatie, 't welck staet in het XXXII. CAP. §. 14. Van welcke vier Mirakelen dat ick de dry leste beschryven sal in het volghende CAPITTEL §§. 7. 8. 9. Soo-dan ick beghinne hier maer alleenelijck te verhalen het eerste / te weten: * De verhoedingh van de alder-teghenwoordighste doodt van Joannes Zelillus, die vier maenden zijnde bevanghen geweest met een uyt-droogende kortse (die de Medecijnen noemen Febris Marasmodes, oft / Febris Hectica tertiæ speciei) welcke kortse nu vervoordert was tot een oprechte verdwijningh oft uyt-teringh: soo dat sijn verzwore longher met het hoesten ghedurigh moest uyt-spouwen rot bloedt: waer aen noch is by-ghekomen een quade en rotte kortse / en een verzwore kele; soo dat hy (ontfanghen hebbende alle de heylighe Sacramenten) in sijnen doodts strijdt oft vonnis ghelegghen heeft sonder eenighe roerte oft slagh van de pols-ader / zijnde nu ghewanhoopt en ter sekere doot verwesen van dry Doctoren; nochtans sijn volle vorighe

* Siet in 't Leven Cap. XXXII. §. 14. †. 2.

ghe ghesontheydt terstont en subi
bekomen heeft / door de in-ghenon
Asschen van het Graf van ROSA
't welck aen hem in eenen lepel(me
water ghemenghelt) was in-ghe
gheven.

Dat hier nu van verbaestheyd
uyt-schreeuwe den Herp-slaende of
Cither-spelende Koninck David, di
aen GODT vraeghde: *Sal het Asschen
stof V belijden, oft uwe waerheydt verkon-
dighen?* Ick segghe / Jae, en gaen
voorts.

Psal. 29. ℣. 10.

Het VI. Capittel.

De *Beelden* en *Olye* van Rosa verdryven Melaetscheyt, Apostemen en Scheurste: het Flereçijn, Ghesletentheyt, en Keel-stroppingh: de pynen der Tanden, Maghe, en Beckeneel.

§. 1. Dit hooft-stuck magh dienen om de on-geloovighe Beeldt-stormers het hooft wat te wasschen. Het is by de Gheloovighen van Peru eenen ghemeynen oyver ghewecst / tot ghedenckenis van de wonder-werckende deughdt van Rosa door allen hun huysen haer Beeldt te hebben / door wiens enckel aen-raeck oft eeringh eerstdoor-al Maria de Vera door den loop/ stortsen / pijn in de maegh / en doodelijcke braecken by naer doodt/seer haestigh ghenesen is.

§.2. Sommighe van haer Beelden die altijdt het aensicht van Rosa hadden bleeck verthoont) hebben in eders by-wesen heel roodt verwigh gheblosen den selfsten ooghen-

blick als in de Hooft-kerck van Lima wirden af-ghelesen de Apostolische Brieven, door de welcke de Gheloo-vighen van alle kanten ghepraemt wirden tot het ghetuyghen over de bekende wonderheden van ROSA.

§. 3. Maer hoe dese Beelden ver-dreven hebben de schorftheydt aen Maria de los Reyes een neghen-jarigh dochterken; en de melaetschept aen een weesken van 10. maenden; en een schroomelijcke aposteume aen Michaela de Massa, jae ooch een me-lancholise met schroomelijcke pijne van 't Hert aen Mariana de Requena, de maegh-pijn aen een Nonne Ange-la de Haro; de selve pijn en kortse aen een slavinne met name Fran-cisca; de lijfs verstuyckingh aen een vrouwe Sebastiana de Vega, staet breeder beschreven in't groot Begryp der Mirakelen van haer Leven.

§.4. Maer dit en magh hier niet verzweggen blyven / dat ROSA door haer H. Beelde menighmael is ghewéest de gheluckighe en Hemel-sche Vroe-vrouw aen barende vrou-wen. Dit heeft met goede uyt-kom-ste beproeft in het jaer 1632. den 16. Mey,

★ Siet IV. Cap §§.5.6.

Mey, Angela de Albildo, huys-vrouw van Franciscus las Cuentas, aen wie den teghenwoordighen doodts noodt/ in 't ghebaer van twee kinderkens t'samen/ ROSA verdreven heeft. In den selven noodt heeft ROSA te hulp ghekomen aen Anna Maria, dochter van de weduwe Maria Morales, alswanneer sy droegh een doodt kindt/ het welck sy naer den schrickelijcken aerbeydt van twee daghen/ en naer haer ghetwijffelde doodt/ ten lesten ghebaert heeft. Vele diergheliicke Mirakelen heeft ROSA ghedaen aen barende vrouwen/ ghelijck ghy curieuser kent lesen in de 4. leste CAPITTELEN van het voor-ghemeldt Begryp der Mirakelen.

§. 5. Voorders de hooft-pijn/ de heupe pijn/ de popelsye/ de lammigheydt der beenen/ den druyploop des hoofts/ de koortsen/ het pleurtis/ de pockskens/ de roos/ de quade maegh-teeringh/ en meer andere sieckten heeft ROSA door haer Beelden verdreven uyt ontallijcke persoonen van verscheyde geslachten/ conditien en staten; soo dat het schijnt te boven te gaen alle

menschelijcke geloofbaerheyt. Waer om vaster gheloof hier aen te gheven / soo sende ick den Leser tot haer groot Leven in't Begrijp der Mirakelen, alwaer hy alles in't lanck pertinentelijck beschreven sal vinden.

§. 6. Het en sal niet buytens weeghs zijn hier by te voeghen een ander Mirakel; het welck in't jaer 1669. 10. van Julius binnen Antwerpen is geschiedt / * en aldaer wettelijck gheapprobeert / ghelijck breeder beschreven staet in een kleyn boecksken hier van uyt-ghegeven op dat selve jaer binnen Antwerpen. Dit is den korten en waerachtighen inhoudt. Jouffrouw Lucia van de Laer, Geestelijcke Dochter 35. jaren oudt zijnde / hadde nu by-naer 10. jaren vervolghens druckelijck ghequelt gheweest met een etterachtighe verzweeringhe in de nieren / de welcke binnewaerts in de water-blaes ghedüerigh af-druypte menighvuldighen etter (ghelijck de Doctooren dit onder H. eedt bevestight hebben) uyt de welcke volghde een absolute lammigheydt / oft on-macht om te gaen / soo dat Lucia in't beghinsel van Januarius

* Siet in't Leven Cap. XXXII. §. 14. †. 1.

rius

rius des voor-gaende jaer 1668. meer als voren met de voor-noemde sieckte over-vallen/ tot den 10. dagh Julij van't volghende jaer 1669. (op den welcken sy subitelijck en mirakuleuselijck is ghenesen gheweest door de voor-spraeck van de H. ROSA) kreupel en lam wesende/ heeft ghedurigh te bedde gheleghen / ghebruyckende den raedt en hulp van de principaelste Doctooren en andere in de Chirurgye seer vermaert / die haer eenpaerlijck hebben verlaten als ongheneesbaer. Maer den ghenesenden salf-winckel van de aen-gheroepe ROSA en was aen Lucia noch niet ghesloten. Want Lucia (eens uyt haer bedde in eenen stoel ghestelt) door een inwendighe ghenegentheydt haestelijck gedreven zijnde/heeft met een godtvruchtighe betrachtingh gheproeft den ganck/en tot verbaestheyt van de teghenwoordighe huysghenoten uyt-gheroepen : Ick gaen, ick gaen : HEERE Davids Sone wat is dit ? HEERE *wat belieft V dat ick doen?* Ende dit segghende gingh sy naer haer ledikant/ om van daer te halen het Leven van ROSA, het welck sy ne-

Act. 9. ỳ. 6.

nemende tusschen haer ghevoude handen / is van daer ghegaen 26. trappen hoogh naer de kamer van haer oudtste suster Catharina van de Laer, aldaer sieck te bedde gheleghen hebbende dry maenden lanck. Daer is Lucia toe henen ghetrocken met beerdighe voeten/ghevoude handen/ sonder iemants hulpe / sonder eenighen hou-vast : en heeft van dien ooghenblick haer sieche suster ghedient / heel ghenesen en wel te pas/ van alle verzweringh der nieren en banden der voeten ten vollen ontbonden/maer ten hooghsten verbonden met een dagheliickschje dancksegghin over haer verkreghen ghesontheydt / in de welcke sy noch volhert tot op den dagh van heden. Dit Mirakel hebbe ick selver uyt haren eyghen mondt in het by-wesen van 4. ghetuyghen gehoort binnen Antwerpen, in dat selfste huys daer het gheschiedt is.

§. 7. Nu sullen aen Rosa een eynde-kroontjen gaen op setten dry schoone Mirakelen, die nu stracks * te voren belooft zijn. Dit eynde-kroontjen beghint eerst voor-al te blech-

* Siet V. Cap. §. 5.

vlechten Candida Rosetta huys-vrouw van eenen Spaenschen Alferis met name Aloysius il secondo de Carvajal. * Dese vrouw hadde nu in het baren van een doodt kindt dry dagen lanck seer pijnelijck ghearbeydt tot het lossen der secondinen; maer door al te gheweldighe en benauwde betrachtingh heeft sy met de secondinen t'samen oock seer ellendighlijck uyt-ghedronghen haer heele moeder/ die daer-naer gheworden zijnde kout als een ys/ hart als een marber/ zwart als een peck/ heel groot/ dry ponden zwaer/ en grouwelijck om sien/ heeft aldus blijven buytenwaerts uyt-hangen 8. jaren lanck/ met die groote pijn die-men hier dencken kan. Maer dese soo verlate Rosetta neemt haren toe-vlucht tot Rosa; en naer haer godtvruchtighe bevel-ghebeden/ is daer een Papieren-Beeldt van Rosa aen haren schoot met vaste hope eerbiedighlijck aen-gheboeght. Qualijck hadt dit Beeldt van Rosa aen-gheraeckt het ellendigh accident van Rosetta, oft Rosetta heeft terstont ghevoelt en bevonden dat heel accident in haer lich-

* Siet in't Leven Cap. XXXII. §. 14. †. 3.

lichaem wederom in-gekeert / soo dat sy terstont heel ghesont te bedde heeft uyt-ghesprongen / en is ghesien gheweest met volle vreught door het heel huys te dansen en wandelen. Rosetta ghy mooght my misschien (ghelijck CHRISTUS de Phariseen) af-vraghen: *Wiens is dit Beeldt?* En ick antwoorde: *'t Is het Beeldt van* ROSA.

Matth. 22. ℣. 20.

Dit Mirakel, en het leste van het voorgaende Capittel, zijn eerst-mael in de stadt Suessa gheapprobeert ghe- weest met een Proces Remissoriael, door de Rechters gestelt vande H. Congregatie Rituum. En de twee volgen- de Mirakelen sijn oock eerstmael in de stadt Palermo op de selve maniere ge- approbeert ghewecst door de selve Rechters. Dit niet teghen-staende soo zijn de selve Mirakelen tot Roomen noch in-geghevcn aen de H. Congre- gatie Rituum, alwaer sy (uyt bevel van den Paus) noch nauwer en neer- stigher onder-socht zijnde / wederom solemnelijck geapprobeert zijn.

§. 8. Laet ons nu komen tot het derde Mirakel. Dit is gheschiet aen Fr. Seraphinus Puglisius, uyt de Order van de H. Maghet MARIA des Berghs

Car-

Carmeli. * Desen Religieus wirdt overvallen met een soo brandighe heete kortse/dat hy den 17. dagh van sijn sieckte verlaten zijnde vanden Doctoor (die opentlijck versekerde/ dat hy hier van moest nootsakelijck sterven) is de vijfde oft sesde ure vanden volghenden nacht ghevallen in sijn upterste vonnis / heel beroofc van sprake en gesicht. Maer upt heel sijn herte inwendigh aen-roe- pende de hulpe van Rosa (de welc- ke sich aen den siecken veropenbaer- de) is terstont ghesont op-ghestaen.

*Siet in't Le- venCap. xxxxI. §.14. †.4.

Seraphine my dunckt dat ick u hoor spreken tot Rosam('twelck eertijdts David tot Godt sprack:) *Ick en sal niet verstooten worden, want ick hebbe u aen-ghe- roepen.* En ick hoor oock Rosam (ghelijck Godt aen David) u ant- woorden: *Ghy hebt my in tribulatie aen- gheroepen, en ick hebbe u verlost.* En we- derom(gelijck Christus aen Saulus) *want daerom hebbe ick my aen u veropen- baert, om dat ick u maken sonde eenen dienaer en eenen getuyghen der dinghen die ghy ghesien hebt.* Volbrenght ghy dan met ghe- trouwe danckbaerheyt haer ghebodt terwijlen ick voorts-gaen.

Psal.30. ℣.18.

Psal.80 ℣.8.

Act.26 ℣.16.

Met

* Siet in't Leven Cap. XXXII. §.14. †. 5.

§.9. * Met dit vierde Mirakel sal dit eynde-kroontjen vol-maken / en dit Boecksken oock sluyten een dochter met name Angela la Cibasa. Met twee vervolgende dry-daeghse heete kortsen was dese dochter beseten: en daer-en-boven wirt sy noch bitterlijck door-kerst en door-sneden met hooft-pijn en maghe-pijn/en een menighte van beslote winden den tijdt van 27. daghen vervolghens. Den Doctoor hadt haer nu het leven ontsept. Ja sy hadt nu ses uren lanck gheleghen in haer snakende vonnis. Maer den naem en de hulpe van Rosa inwendigh aen-roepende/ door het uytwendigh aen-raden van de moeder (de welcke haer in den hals / op de borst / en de maegh ghestreken hadt met de lamps-olie / die voor den Autaer van Rosa was hanghende) is terstont subiet in haer vorighe ghesontheydt her-stelt gheweest.

Cant. 1. ℣. 3.

O hoe wel past het op Rosa (het welck de hemelsche Bruydt in't boeck der Sanghen spreeckt tot den Bruydegom) *Een uyt-ghestorte Olye is uwen naem, daerom hebben u de jonghe Dochterkens bemint.*

Door-

Voorwaer ROSA niet alleen *hebben u de jonghe Dochterkens bemint*, maer oock den dien/den welcken ghedurigh tot u spreeckt/ het ghene Salomon sprack tot de Wijsheydt: *Hanc amavi, & exquisivi à juventute mea, & quæsivi* SPONSAM *mihi eam assumere, & Amator factus sum formæ illius.* Dat is: *Dese hebbe ick bemint, en uyt-ghesocht van mijn jonckheydt, en ghesocht aen my voor een* BRUYDT *aen-te-nemen, en ick ben Minnaer gheworden van hare schoonheydt.*

Sap. 8. ℣. 2.

§. 10. Laet my hier op houden/ midts nochtans / dat ick met de honingh-vloeyende woorden van die Koninck-makende Bie Bernardus, U aenspreke/ Dochter van de Olijf, Moeder van de Koningh-raden: O Vrucht-draghende struyck van den *Olijf-boom*, in het huys GODTS salvende en lichtende! salvende met *Weldaden*, en lichtende met *Mirakelen*: maeckt ons deelachtigh van dat Licht en Soetigheydt, die ghy nu gheniet. O Reuck-draghende ROOSE, in der Eeuwigheydt voor den *Heere* groeyende en bloeyende! spreydende t'allen kanten den levend-makenden geur van de Soetigheydt; wiens ghedenckenis by ons in zeghen is, wiens teghenwoor-
dig-

digheydt by deHemelſche in eer is:gheeft aen alle die U loven, van ſoo groote mededeylingh van volheydt niet berooft te worden. **Eyndelijck** / Laet ons verblyden en verheughen, om dat het *Hemelſch Hof* yemant van uyt ons heeft, die ſorghe voor ons draeght, die ons met ſijn *Verdienſten* behoedt, de welcke hy met ſijn *Exempelen* heeft onderricht, en met ſijn *Mirakelen* verſterckt.

EYNDE.

TAFEL
DER CAPITTELEN.

NAER-

NAER-REDEN.

HEt voorleden jaer hebbe ick dit Boecksken laten in druck komen tot ghemackelijck ghebruyck van den godtvruchtighen Leſer. Maer aengheſien (ROSA nu ghecanonizeert zijnde) den heelen druck al uyt vertiert was, ſoo hebbe ick aen dit Boecksken ghejont ſijnen tweeden druck, maer het ſelve nochtans eerſt overſien, en meer als op dry duyſent plaetſen verbetert, met hier en daer de langhe en donckere ſinnen klaerder te verkorten, en met vele andere curieuſe punčten hier en daer ghetrouwelijck in te voeghen, en met verſcheyde klare verſendinghen in de zijde-kanten der bladeren arbeydelijck aen-te-teeckenen, en met de *Bullen* ſoo van de voorder *Verheffingh*, als van de *Canonizatie* van ROSA door CLEMENS X. in het XXXII. Capittel by te ſtellen,

en

n met alle de *Apostolische Decreten* en *Bullen* aldaer te verçieren met kleyne en klare voor-titels, en met 4. nieuwe *Mirakelen* by te schrijven in de twee leste CAPITTELEN van dit *Begrijp der Mirakelen.*

Ghebruyckt en gheniet dan desen ghegunden arbeydt, en maeckt my deelachtigh van U-lie beweeghinghen en verdiensten, die Ghylieden uyt het lesen van dit Boecksken bekomen sult. Dit versoeckt en verwacht van U-lieden, &c.

V-lieden ootmoedighen Dienaer in GODT,

Fr. JOANNES BAPTISTA WOUTERS, S. Ord. Præd. Conv. Brux.

12. *April.* 1671. *dagh der Canonizatie van* LUDOVICUS *en* ROSA.

APPROBATIE.

ALle de noodighe Approbatien van dit Boecksken, sult ghy vinden in het eynde van den eersten druck, uytgegheven van den selven Drucker het voorleden jaer.

EYNDE.

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute mea,
& quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& Amator factus sum
formæ illius.
Sap. 8. v. 2.